

Itota nänö da godongainäni Näni Cægainö

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca poncæcäimpa, ante

¹ Teopido bitö acæbiimpa, ante botö do yewæmön-
inque, Itota æbänö mä cægacäi, ante, Itota æbänö mä odö-
monte apænegacäi, ante yewæmontabopa. Mänömaïnö
ante do yewæmönimo inte botö adobo Odoca inömo inte
ñöwo godömenque yewæmömo ae. ² Itota do iñömö,
Iinäni botö imotedö ante nê apænequinäni inänipa,
ante cædinque tömënäni inänite apænte æninue da
godongacäimpa. Iinque tömengä nänö æite goquiönæ
iñonte tömënäni tönö godongämæ ongöningue Itota
iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cæd-
inque tömënäni inänite, Botö dæ gobo ate minitö iimaï
cæcæminimpa, ante apænegacäimpa. Iinque apænecä
ate tömengä ingante Wængongui do ænte mäicä inque
ingä æigacäimpa. Iinque mäninganca tömengä nänö
cægainö ante do yewæmönimo inte botö iñömö, Bitö
Teopidobi godömenque acæbiimpa, ante ñöwo wæætê
yewæmömopa.

³ Itota adocä incæ nantate wægaingä inte ñäni
ömæmonte ate coadenta ëönæ manimpoönæ inguipoga
quëwëninque tömënäni weca miingä inte wæætê
pö wæætê pö cædinque mä pönï cædongäimpa.
Iinque, Tömengä näwangä miingä inte mänömaï
cæcampa, ante adinque tömënäni ædö cæte wadö ante
pönenguinänii. Ayæ tömënäni weca a ongöningue
tömengä tömënäni inänite, Wængongui Awënë Odeye
nempo quëwencæminimpa, ante tömänö ante adodö
adodö ante apænecä ëñengadänimpa.

⁴ Tömönäni tönö godongämæ ongöninque Itota iimäi angantapa.

—Wii wayömö goedäni, Eedotadëe iñömö ee quëwëedäni, angantapa. Botö Mæmpo iñömö, Wacä ingante da pönömo äninque ëwocacæminimpa, ante do apænebo ëñëminitawo. Tömengä, Da pönonguimo, ante nänö në angaingä ingante ante ænte ëwocacæte ante minitö ñowo wänö cöedäni. ⁵ Edæ Wäö wodi iñömö æpænë guidongacäimpa. Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquënë minitö baonga wantæ iñö pö guicæcäimpa, ante Itota apænecäimpa.

Itota öönädë æicampa

⁶ Ayæ Itota tönö godongämæ ponte ongönäni iñömö tömengä ingante änänitapa.

—Itota ëñëmi. Mönö idægocabo mönö quëwengaimæ iñonte wadäni do ö ænäni incæte bitö ñowo wæætë adobæ äninque mönitö Awënë Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitö nempo oo pönï godongämæ quëwencæmönimpa, ante cæbitawo, ante ëñencæte ante wæmönipa.

⁷ Ancaa äñönäni,

—Iñæmpa minitö ante wæinö bai, Æyedënö baquii, ante, Æpogadö baquii, ante minitö wii ëñenguënëmini iminipa. Mæmpoque në angaingä inte mäninö ante ëñengampa. ⁸ Wæætë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guidinque pönö cæcä ate minitö wæætë tæi piñænte ëwocamini edæ bacæminimpa. Iñinque, Botö æbänö cægaboï, ante në adimini inte mäninö botö cægäinö ante minitö täno Eedotadëe iñömö quëwente apænedinque ayæ Oodeabæ mäo apænedinque ayæ Tä-madiabæ mäo apænedinque godömenque tömämæ mäo apænëmini ëñencädänimpa, ante Itota angacäimpa.

⁹ Mänömainö ante apæncä ëñente a ongöñönäni Itota mäninö ongönte æi boguimancodë ingæ æicä æmö

agadänimpa. ¹⁰ Öönædē æite ingæ gocä æmö ayönäni edæ onguĩñæna näämænta weocoo mongæna tömënäni weca a ongöñinque edæ, ¹¹ tömënäni inänite apænedinque,

—Gadideabæ quëwëmīni inte onguĩñæmīni ëñëedäni. Quinante æmonga a cömīni. Edæ Itota mīnitō tönō ongöñinque öönædē æicä amīnitawo. Edæ öönædē æicä mīni adi bai adocä Itota iincayæ ate ocæ ëmænte pon-cæcäimpa, ante apænedatapa.

Codaa nänö cæquënönö wacä cæcæcäimpa, ante cædäni

¹² Oodeoidi näni guëmanguïönæ cöwë näni goganca mäningancaque i ininque wīi gobæ i ininque tömënäni Odibowænquidi näni anquidi ongöñinque ocæ ëmænte wææ Eedotadëe pönänitapa. ¹³ Tömënäni ëmöwo Pegodo tönö Wäö, Tantiago tönö Æntade, Pedipe tönö Tömato, Batodömëe tönö Mäateo, Adepeo wengä Tantiago, wacä, Mönö ömæ ingæimpa, ante nē änongä Timönö, Tantiago wengä Codaa. Mänömaī ëmönäni inte pö guidinque tömënäni näni wänoncönë æmongapaa æi guidänitapa. ¹⁴ Ayæ iinäni tönö wadäni Wængonguī ingante godongämæ apænecæte ante cöwë pö pö cægadänimpa. Onquiyænäni adobai Itota badä Mäadiya tönö ayæ Itota biwiidi tönö cöwë ponte apænedönänimpa.

¹⁵ Mäniñedë Itota ingante näni tee empote quëwënäni tiento bæinte ganca inäni inte ongöñönäni Pegodo tæcæguedë ængæ gantite apænecantapa. ¹⁶ “Iñänäni ëñëedäni. Nöwocä Codaa wodi Itota wodi ingante nē æncædäni inänite nē godö odömongä ingantawo. Edæ tömengä ingante ante Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca wëñëñedë apænecä ëñëinque awënë Dabii wodi nänö yewæmongaiñö bai cöwë iinque baquïñö angüënë. ¹⁷ Edæ Itota mönitö imönite apænte æninque Codaa ingante adobai apænte ængacäimpa. Iinque mönö cabo mönö nē cæquënönö ante Codaa wodi adocä incæ mönö tönö

godongämæ cæcä ingacäimpa. ¹⁸ Tömengä wiwa cæte tigitamö nänö änitamö incæ adodö godongä äñanitapa. Tömënäni wæætë tigitamö äninque, Waodänido bacäimpa, ante ömæ godonte äñanitapa. Tömengä iñömö guidömëmæ wæænte ömengö tæi æbæ godente æmæwo wængantapa. ¹⁹ Mänömaï wængä ëñëninque Eedotadëë quëwënäni tömänäni, ‘Wepæ onguipo ba awædö,’ ante tömënäni näni tededö Atedämæ pemönanitapa. ²⁰ Edæ Ämotamini näni Angaintaa iïmaï ante dobæyedë yewæmongatimpa.

‘Tömengä oncö æmæwo önonconque bacäimpa.

Wacä mänincönë cöwë quëwënämaï incæcäimpa.’

Ante näni Ämotamini Angainta bai do batimpa. Ayæ,

‘Tömengä në aacä bate nänö cæquënënö incæ wacä badinque cæcæcäimpa,’
ante yewæmonte ongompa,”

²¹ Ante apænedinque Pegodo godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Mänömaï iï ininque Codaa wodi në nänö cæquënënö incæ edæ wacä cæcæcäimpa, ante ñöwo mönö apænte angæimpa. Awënë Itota imæca mönö tönö guëa cægongäñedë wadäni godongämæ në cægöninäni inänite adinque mönö iïmaïnö ante apænte ængæimpa. ²² Wäö wodi nänö guidöñedë cægöninque ñöwoönæ Itota nänö æite goönæ ganca æcänö æcänö mönö tönö godongämæ cægöninäni inänii, ante adinque mönö adocanque ingante apænte ængæimpa. Apænte æmö ate tömengä, Itota dobæ ñäni ömæmongantapa, ante në againgä inte wæætë mönö tönö godongämæ apæncä incæcäimpa.” ²³ Ante Pegodo angä ëñente cædinque tömënäni wæætë, Æcänö æcänö në againäni inänii, ante adinque mënaa inate apænte äñanitapa. Adocanque Ootee, Badatabato näni änogä inte tömengä mëmæ beyæ, Yoto, ante näni pemongaingä iñongante tömënäni

tömengä ingante apænte æninque edæ wacä ingante Määtiya ingante apænte ænte gönönänitapa. ²⁴ Mänömai apænte æninque Wængongui ingante apænedänitapa. “Awënë eñëmi. Mönitö æbänö pönëmönii, ante tömää eñëmi inte bitö iina inate adinque æcänö ingante do apænte ængabii, ante odömömi amönii. ²⁵ Edæ Codaa wodi tömengä nänö pante wænguinque oda cæcantapa. Ìninque bitö ñöwo wacä ingante da godömi godinque Codaa wodi nänö cæquënëno ante cæcæcäimpa, ante ämii, ante wæmönipa.”

²⁶ Ante Wængongui ingante apænedinque tömënäni, Æcänö inaa, ante eñencæte ante cædinque dicamö æninque, Wo godö wo godö cæyömö to ta wææ acæi, ante cæte ayönäni Määtiya nänö cæ to ta wæænca adinque, Mönö imonte Itota da godongä nê godimö önompo tipæmpoga go adocanque iñömonte tömengä mönö cabo badinque godongämæ cæcæcäimpa, ante cægadänimpa.

2

Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pongampa

¹ Tömëmö incadepo ba ate Pentecotee ææmænoca näni äönæ iñonte tömënäni näni cabo adoyömö ponte godongämæ ongönänitapa. ² Ongonte eñëñönäni woboyæ nangui pæmænte ä bai iñontobæ öönädë pö eñëñönäni oncönë näni ongoncönë tömancönë wææ guiite bai woboyæ nangui pæmænte ä bai eñënänitapa. ³ Ayæ wadäniya incæ gonga bai onguënë onguënë bæco adänitapa. ⁴ Ayönäni Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömänäniya pö guicä ewocadänitapa. Pö guidinque Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque tömënäni wadäni näni tededö bai wadäni näni tededö bai mä apænedänitapa.

⁵ Māniñedē oodeoidi Wængongui ingante guiñente quëwënāni inte edæ wabæca wabæca tōmāmæ quëwën-
inque ñōwo Eedotadēē ponte quëwënōnānimpa. ⁶ Īñāni
iñōmō woboyæ nanguī pæmænte bai ā eñente wædinque
ponte eñēñōnāni Itota ingante nē pōnēnāni iñōmō ñōwo
pōnāni nāni tededō bai tededāni eñēnānitapa. Ado-
canque nānō tededō bai wacā nānō tededō bai ted-
edāni eñēnīnque tōmēnāni, Æbānō cæte tōmāmō tededō
bai tededāni eñēmōnii, ante wædānitapa. ⁷ Tōmēnāni
nāmāneque apænedinque,

—Īñæmpa Gadideabæ quëwënīnānique inte iñāni
mānōmaī tededāni awædō. ⁸ Īnīnque ædō cæte mōnō
eñagaïōmæ mōnō tededō bai tededāni eñēmōō, ante
ancai guiñente wædānitapa. ⁹ Edæ iñōmō nē ongōmō
iñomonte pancadāniya Padatiabæ quëwente pōñōmō
wadāni guiquēnē Mēediabæ, Edāmæ, Mēetopotāmiabæ,
Oodeabæ, Capadotiabæ, Pontobæ, Atiabæ quëwente
pōnāni iñānipa. ¹⁰ Wadāni guiquēnē Pidiguiabæ,
Pampidiabæ, Equitobæ quëwente pōnāni iñānipa.
Wadāni guiquēnē dibiabæidi iñāni inte Tidēne iñōmō
quëwente pōnānipa. Wadāni guiquēnē Odōmä iñōmō
quëwēninque eñacæ ante ponte owodānipa. ¹¹ Odōmä
iñōmō nē quëwēnīnāni iñōmō pancadāniya oodeoidi
eñagaïñāni iñōnāni pancadāniya wæætē wadāni incæ
oodeoidi pōnēnāni bai adodō pōnente oodeoidi bai
bagaiñāni iñānipa. Ayæ wadāni guiquēnē codetenteidi
tōnō adabeidi inte pōnāni iñānipa. Īnīnque mōnō
wabæca wabæca quëwēninque wadāni nāni tededō
bai wadāni nāni tededō bai nē tedemō imompa. Incæte
iñāni guiquēnē, Wængongui waa pōni cæcā ingampa,
ante mōnō tededō bai mā pōni tededinque apænedāni
eñēmompa tōō.

¹² Ante wædinque tōmēnāni nāni cabo nāmāneque

apænedinque,

—Æbänö ëñëmöö, ante wæmönipa töö.

¹³ Ante wæyönäni pancadäniya babæ apænedinque,

—Büinömæ miimæ tömo pönï bedinque dowænäni inte tededänipa, ante badete togadänimpa.

Pegodo tömënäni inänite apænecampa

¹⁴ Mänömaï tedeyönäni Pegodo iñömö önompo tipæmpoga go adocanique inäni tönö ængæ gantidique nan-guï tedecä ëñengadänimpa. “Oodeoidi ëñëedäni. Ayæ wamïni guiquënë Eedotadëe iñömö ñowo ponte owom-ïni inte mïnitö oodeoidi tönö tömämïni ëamonca on-gonte ëñëedäni. Botö, Æbänö ï, ante edonque apænebo ëñencæminimpa,” angantapa.

¹⁵ “Gäwadecæ impa diyæ tï nämæ bete dowænte baquïnänii. Iñæmpa nænque ayaönäa æëñongä ædö cæte mïni änö baï bete dowænte baquïnänii. ¹⁶ Wæætë Wængonguï beyæ në apænegaingä Oedo wodi do nänö angainö baï ñowo cædänipa, ante apænebo ëñëedäni. Oedo wodi iñömö iïmainö ante yewæmongacäimpa.

¹⁷ ‘Wængonguï iïmaï angampa, angacäimpa.

Iinque bayedë botö Önöwoca ingante tömänäniya ämo pö guicä ewocædänimpa.

Mänïñedë onquiyænäni incæ onguïñænäni incæ mïnitö wënäni inönäni inte botö beyæ apænecædänimpa.

Edëninäni iñömö ate baï mä pönï acædänimpa.

Picænäni guiquënë nö wiimonte baï acædänimpa.

¹⁸ Ayæ botö Önöwoca ingante ämo pö guicä ewocadinque onguïñænäni incæ onquiyænäni incæ

botö beyænque në cædäni inönäni inte botö beyæ apænecædänimpa.

¹⁹ Edæ mïni æëmö ate pönenguinque ante botö öönædë mä cæbo acæminimpa.

Ayæ imæca adobaï pönö cæbo ate wepæ gonga täämä nanguï mongæ adinque ëñencæminimpa.

²⁰ Edæ nænque täno wentamö bayö apäicä wepæ emö ba acæimpa.

Ayæ ate tömengä nänö ponguïönæ iñonte Wængonguï Awënë incæ täï piñængä inongä inte ñäö apäite bai emöninque poncæcäimpa.

²¹ Ìninque botö emöwo ante nē aa pedäni iñömö tömänäni botö ämo beyænque quëwencädänimpa.’ Ante Wængonguï Awënë cæcæcäimpa, ante Oedo wodi yewæmongacäimpa.”

²² Ante apænedinque Pegodo godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Idægoidi, apænebo ëñeedäni. Itota Näatadeta nē quëwengaingä näwangä botö nē da pönongä ingampa, ante pönencæminimpa, ante mä cædinque Wængonguï Itota tönö godongämæ täï piñænte nanguï cæcä ate Itota mïnitö weca bamönengæ cædinque nanguï cægacäimpa. Ìninque mänömaï cæcä nē agaïmïni inte mïnitö, Näwangä Itota ingante Wængonguï da pönongä ponte cæcampa, ante do ëñëminipa. ²³ Wængonguï nämä pönëninque, Codito ingante tömënäni nempo pædæ godoncæboimpa, ante do angaingä inte, Mïnitö tömengä ingante æninque mänömaï cæcæminimpa, ante do ëñengacäimpa. Ìninque mïnitö iñömö Itota ingante bæi ongonte æninque ëñente cædämaï inäni nempo pædæ godöninque, Mïnitö tömengä ingante awäa timpodinque wææ tiwate wænöedäni, ante ämïni wænönänitapa. Mänömaï önönecaque tedete beyæ mïnitö tömëmïni edæ nē wænömïni bai bamïnipa töö. ²⁴ Mïnitö mänömaï wadäni tönö cædinque wænömïni beyæ Itota iñömö mönö wænguënëmämo teëmë mongænte caate wædinque wængacäimpa. Ayæ pæ opate öñöñongante Wængonguï wæætë, Idæwaa, ante wi ænote bai cædinque angä

ate Itota ñäni ömæmonte ta pongantapa. ²⁵ Adocä Codito beyæ ante apænedinque awënë Dabii wodi iimaï ante yewæmongacäimpa.

‘Botö, Mönö Awënë cöwë botö weca mä ongongampa, ante atabopa.

İninqe tömengä botö tömëmæ inö töö æmænte ongongä ininqe botö imote ædö cæte bæ tadäni wæquimoo.

²⁶ Mänömaï beyæ botö, Watapæ bacäimpa, ante mïmönë pönëmo inte botö önöneca ämotamini ante bai nanguï tobopa.

Botö ñäni ömæmonguinque në wæwocabo imopa, ante pönëmo inte botö guiñëñate wädämaï inte baö ëñate quëwencæboimpa.

²⁷ Wængongui ëñëmi. Botö waodäni näni wænte ongöñömö öñöñömote bitö emö cæte godämaï incæbiimpa.

Bitö imite në cæbo inte botö tömëmi cædö ante cöwë cæbo iñömote bitö ædæmö wææ aabi ate botö baö ñömädämaï incæboimpa, ante edæ botö do ëñëmopa.

²⁸ Taadö botö quëwenguinö ante bitö do odömömi agaboimpa.

Bitö weca æidinque bitö awinca adinque watapæ tocæboimpa,’

ante awënë Dabii wodi ämotamini ante bai apænegacäimpa.”

²⁹ Ante apænedinque Pegodo godömenque apænecantapa. “İñänäni ñöwo edonque apænebo ëñinguënë quëwëmini. Mönö mäemæ Dabii wodi do wængacäimpa. Tömengä mäo do daga wengadänimpa. Edæ tömengä wodido näni wengaiñömö ñöwo ganca a ongö aminipa.

³⁰ Incæte tömengä ingante Wængongui, Dabii ëñëmi, angacäimpa. Bitö pæinäni wææ pæyönäni adocanque

ingante botö bitö awënë contaimpaa pönö cönömo contadinque tömengä iñömö nē Awënë bacæcäimpa, ante apänegä eñëninque awënë Dabii wodi Wængongui beyä nē apänegaingä inongä inte edæ, Wængongui tömengä nänö änö bai cöwē cæcæcäimpa, ante do eñengacäimpa. ³¹ Ayä, Æbänö cæquiringä, ante do eñengaingä inte tömengä, Mönö Codito iñömö waodäni näni wænte ongöñömö öñöñongante Wængongui emö cæte godämaï inte wææ aacä beyænque tömengä baö incæ ñömäadämaï ingäimpa, ante apänegacäimpa. Mänömainö ante apänedinque awënë Dabii wodi, Mönö Codito ñäni ömæmoncæcäimpa, ante do apänegacäimpa. ³² Itota ingante Wængongui, Näni ömæmöe, angä ñäni ömæmongantapa. Ìninque mäninö tömengä nänö ñäni ömæmongäinö ante nē adimöni inte mönitö tömämöni edæ, Näwangä impa, ante nē apänemöni imönipa.”

³³ “Ìninque Wængongui angä beyænque Itota inque ingä öönädē æidinque Wængongui tömëmæ inö tæ contate ongongampa. Ayä Mæmpo Wængongui, Botö Önöwoca ingante æncædänimpa, ante nänö nē angaingä ingante do godongä æninque Itota wæætē mönitö imönite ñöwo da pönongä ænte ewocamönipa. Ìninque minitö guiquënë gonga bæco ate wäminitawo. Wadäni näni tede bai tedemöni eñente wäminitawo. Edæ Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque gonga bæco amönipa. Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque wadäni näni tede bai tedemöni eñëmönipa. ³⁴ Itota öönädē inque ingä æicä bai awënë Dabii wodi wii adobai æigacäimpa. Incæte tömengä godömenque apänedinque iïmaï ante yewæmongacäimpa.

‘Awënë Wængongui incæ botö Awënë ingante apänedinque,

Nē Awënë imi eñëmi. Botö tömëmæ inö tæ contayömi,

³⁵ botö bitö imite nē piinte cædāni inānite bæ tabo ate bitö tömēnāni inānite pinā gāwate bai cæcæbiimpa, ante Awēnē Wængongui angacäimpa,” ante Dabii wodi yewæmongacäimpa.

³⁶ Ante apænedinque Pegodo godömenque iimaï angantapa. “Mänömai beyæ mini idægocabo tömämīni, İmaïnö ante nāwangā pōni impa, ante ēñencæmīnimpā. Māningā Itota ingante mīnitö ñænquedimæ gönonte wänömīni nē wæningā ingante ante apænedinque Wængongui incæ, Itota nē Awēnē inongā ingampa, ante ayæ, Nē Codito inongā ingampa, ante edæ do cægacäimpa.”

³⁷ Ante Pegodo apæne cä ēñēninque tömēnāni, Æ, wēnæ wēnæ cæte awædö, ante ancai guiñente wædinque Pegodoidi inānite,

—İñānāni, æbānö cæquēnemōni imōnii.

³⁸ Äñönānite Pegodo wæætē,

—İmaï cædāni. Mīnitö wēnæ wēnæ mini cædinö ante Wængongui pōnō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque, Æmæwo wēnæ wēnæ cætabopa, ante Itota Codito emöwo ante apænedinque æpænē guiedāni. Mänömai cæmīni adinque Wængongui tömengā Önöwoca ingante da pōnongā ænte ewocacæmīnimpā. ³⁹ Edæ mīnitö imīnite aa pecä incæ mīni wēnāni inānite aa pecä incæ gobæ quēwēnāni inānite aa pecä incæ ayæ ate quēwēnāni inānite aa pecä incæ mōnō Awēnē Wængongui nānō nē aa pedāni inānite apænedinque, Botö änö bai cōwē cæcæboimpa, angampa.

⁴⁰ Ante apænedinque Pegodo godömenque nanguï äninque, Èñenguēnē quēwēnānii, ante wantæpiyæ apænecantapa.

—Nöwodāni iñömö nāmanque nāni cæinēnö ante idiquibæ nāni cæi bai mīnitö adobai cædāmai inte nöingā cæte waa quēwēedāni.

⁴¹ Ante Pegodo ancaa angä eñëninque pancadäniya Ao äninque æpænë do guiidänitapa. Ìninque edæ mänionæ todee miido ganca inäni mänimpodäni wede pönëninque do pönengainäni tönö adocabodäni bagadänimpa. ⁴² Ìinäni iñömö adocabodäni badinäni inte cöwë ñimpo cädämaï ininque godongämæ pö pö cæyönänite Itota nänö da godongainäni apænedäni eñënonänimpa. Ayæ näni pönencabo inönäni inte wacä ingä wacä ingä watapæ apænedinque päö pä ænte godongämæ cæninque Wængonguï ingante cöwë apænete quëwënönänimpa.

Näni pönencabo godongämæ waa cæte quëwënänipa

⁴³ Ìninque edæ tömänäni guiñente wædinque ee quëwënönänimpa. Ayæ Itota nänö da godongainäni iñömö, Tömänäni pönencädänimpa, ante cædinque Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni näni pönëninque ante mä cædinque bamö-nengæ nanguï cædönänimpa. ⁴⁴ Në pönënäni tömänäni adoyömö pö pö cædinque tömënäni näni mänincoo incæ, Tömämö qui ìmpa, ante në pönëninque, Wacä ingä wacä ingä mönö godongämæ godonguinque mämompa, ante cædönänimpa. ⁴⁵ Mäincoo tönö ömæ näni ëadincoo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadäni në ömaadäni inte wädäni inänite pancæ pancæ godönänimpa. ⁴⁶ Í ininque iimö iñö iimö iñö adoyömö pöninque Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë në guiï guiï cädäni inte mimöno nö pönëninque tömënäni oncönë adobai päö pä ænte watapæ todinque godongämæ cænönänimpa. ⁴⁷ Tömënäni edæ Wængonguï ingante, Waa pönï në cæbi ìmipa, ante ancaa äñönäni wadäni edæ tömënäni inänite waa adönänimpa. Ayæ mönö Awënë pönö cæcä ate tömënäni edæ, Itota Codito ængä beyænque mönö quëwengæimpä, ante pönëninque iimö iñö wacabomö iimö iñö wacabomö në pönënäni badinque edæ tæiyænäni bagadänimpa.

3

Cömäwaingä ingante äna waa bawacampa

¹ İncayæ ate nænque ædæ wæicä ate oodeoidi näni cöwë Wængongui ingante apænedöñedë Pegodo tönö Wäö iñömö Wængongui oncönë ñænæncö yabæcönë guicæte ante ædatapa. ² Æite ayöna wadäni pön-
inque cömäwaingä ëñate në pædingä ingante næænte mämönäni pongä adatapa. İngä cömäwaingä iñömö në pö guidäni inänite, Pönömi æmoe pönömi æmoe, ancæcäimpa, ante cædinque tömënäni tömengä ingante iimö iñö iimö iñö næænte pö næænte pö cædinque edæ Wængongui oncö ñænæncö boyæ yabædemö, Waïnemö, näni änemö yabæque cö cædönänimpa. ³ İnıneque ñöwo Pegodo tönö Wäö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guicæ cæda adınque tömengä tömëna inate, Pönömiına æmoeda, angantapa. ⁴ Angä ëñëninque Wäö tönö tömengä ingante cöwä adınque Pegodoque apænecantapa.

—Mönatö imönate ææmö ae.

⁵ Angä ëñëninque cömäwaingä, Botö imote wabänö pönöna ænguımo, ante pönëninque ææmö ayongä ⁶ Pegodo iñömö,

—Quinö mämopa pönömo ænguımii. Edæ oodo incæ tıguıtamö incæ ömæpobo imopa. Wæætë tæiyæ waëmö botö ewocadö ante bitö imite pönö apænebo ate bitö æe. Näatadeta quëwengaingä Itota Codito emöwo beyænque bitö dao dao goe, angacäimpa.

⁷ Änıneque Pegodo cömäwaingä tömëmæ inö pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmængä ate cömäwadingä önöwa tönö önoncaiwa tæi piñæwacä. ⁸ Ate iñonto-
bæ ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ Wäö tönö Pegodo miñæ Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë

godongämä go guidinque dao dao go togæi togæi god-
 inque Wængongui ingante waa ate apænedinque, Wæn-
 gongui, bitö cöwë waa pönï inömi inte pönö cæbi æmopa,
 ante nanguï apænecantapa. ⁹ Wængongui mänömaï waa
 cæcampa, ante nanguï pönï tedinque dao dao gocä
 adinque edæ tömänäni, ¹⁰ Æ, iingä iñömö, Pönömi æ-
 moe pönömi æmoe, ante Wængongui oncö ñænencö
 boyæ yabædemö, Wainemö, mönö änemö gäänë mönö në
 änecöningä adocä ingampa. Ante adinque, Quinö bai cæte
 waa bacäi, ante ancai guiñente wægädänimpa.

Tadömöö yabætaa ongonte Pegodo apænecampa

¹¹ Mäniï cömäwaingä iingä incæ Pegodo tönö Wäö
 inate winimä winimä cæcä adinque wadäni tömänäni
 guiñente wædinque Tadömöö yabætaa näni äñömö
 pogodo ponte tömënäni weca guidänitapa. ¹² Guidäni
 adinque Pegodo, “Mini idægocabo ëñeedäni. Mönatö
 imönate quinante waa aminii. Mänömaï waa bawacä
 adinque edæ quinante guiñente wæminii. Mönatö
 edæ, Tömengä dao dao gocæcäimpa, ante cædinque
 tæiyæ waëmöna imönapa diyæ tæi piñante cæquimö-
 naa. ¹³ Abadäö wodi Itæca wodi Aacobo wodi tömënäni,
 Mönö Wængongui inongä ingampa, ante näni në an-
 gaingä inte Wængonguinque cæcä ate waa bawacampa.
 Mönö wæmäidi Wængongui incæ, Itota botö imote në
 cædongä ñäö bai ëmönongante tömengä ingante waa
 acædänimpa, ante mänömaï cæcampa. Adocä Itota
 ingante minitö iñömö, Wænongæimpa, äninque pædæ
 godöminitapa. Ayæ Pidato, Ñimpo cæbo gocæcäimpa,
 ante apænte angä ate minitö wæætë Pidato weca ongön-
 inque adocä ingante ante Baa äminitapa. ¹⁴ Ininque
 në Tæiyæ Waëmö inongä inte nö cæyongante minitö
 Baa äninque wæætë në wænöningä ingante ante än-
 inque, iingä ingante ñimpo cæbi pongæ, äminitapa töö.

¹⁵ Ìninqe mönö quëwenguimämo në pönongä ingante Baa äninque mīnitö në wänönimīni imīnipa. Incæte Wængongui tömengä ingante, Ñāni ömæmöe, angä ñāni ömæmongantapa. Ìninqe tömengä ñāni ömæmongä në adimöni inte mönitö, Æbänö cægacäimpa, ante adodö ante në apänemöni imönipa. ¹⁶ Adocä Itota ëmowo ante apänemöna ëñente pönëninque mäningä cömawadingä mīni në adingä iñömö ñowo täi piñæwacampa. Edæ Itota pönö cæcä beyæ mänii onguiñængä në pönengä badinque Itota ëmowo beyænque ædæmö waa bawate täi piñængä bacä amīnipa,” ante Pegodo apänecantapa.

¹⁷ Ayæ godömenque apänedinque Pegodo, “Ñowo botö tönīñamīni ëñeedāni. Mīnitö awënëidi ëñenāmaī nāni cæi bai cædinque mīnitö iñömö adobai, Æbänö nö cæquiī, ante ëñenāmaī inte cæmīnitapa, ante awädö.

¹⁸ Incæte mīnitö mänömaī ëñenāmaī cædinque Wængongui beyæ në apänegaināni tömänāni nāni apänegaī bai do iinque cæmīnipa. Tömēnāni, Mönö Codito caate wæte wæncæcäimpa, ante nāni angaiñö bai mīnitö cædi beyæ ñowo iinque batimpa. ¹⁹ Ìninqe mīnitö wēnæ wēnæ mīni cædinö ante wæwente pönente ñimpo cædinque wentamö mīni mongænö mīni ñā mēnongaquinque Wængongui gämænö pöedāni. ²⁰ Mönö Awënë weca mīni wampo pönenguinque pöedāni. Ayæ Wængongui, Mīnitö Codito poncæcäimpa, ante do nänö angaingä inongä inte Itota mīnitö weca poncæcäimpa, ante tömengä gämænö pöedāni.”

²¹ “Incæte edæ, Tömancoo do ingai bai adobai ba-cocæimpa, ante Wængongui badoncæcäimpa, ante täiyæ waëmö ingaināni Wængongui beyæ doyedë apänegadānipa. Wængongui mänömaī nänö badompoga Itota iñömö mänimpoga öönædë quëwencæcäimpa angüenë. ²² Edæ Möitee wodi, ‘Botö wænte gobo ate

mīnitō Awēnē Wængonguī wæætē mīnitō beyæ cædinque mīni cabo iñōmīnite adocanque ingante apænte Ao ante æncæcäimpa. Tömengä ingante äninque, Möitee wodi botō beyæ nē apæ necä ingaingä bai bitō adobaī edæ botō beyæ nē apænebi bacæbiimpa, ancæcäimpa. Wængonguī mönō Codito ingante mänömaī angä iñinque tömengä wæætē nē apæ necä bagacäimpa. İñinque mīnitō iñömō tömengä quiēmē ante apæneyongä éamonca ongonte tömänō ante ëñencæmīnimpa. ²³ İñinque edæ mäningä Wængonguī beyæ nē apæ necä ingante æcänō ëñënämaī ina iñömō, tömengä guiidënäni weca quëwënämaī edæ wæncæcäimpa, ante Möitee wodi apænegacäimpa,” ante Pegodo apæ necantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque Pegodo, “Æpodänidō Wængonguī beyæ nē apænegainäni inänii. Edæ tömënäni Tämöedo tönō ayæ pönäni tönō tömänäni adoyömō apænedinque Codito ñöwoönæ nänō cædō ante apænegadänimpa. ²⁵ İñinque mīnitō quiquënë Wængonguī beyæ nē apænegainäni wēmīni inömīni inte tömënäni näni angainō ante nē ænguimīni imīnipa. Ayæ edæ Wængonguī, Botō pönō cæbo ate Ao ämīni iñinque mönō godongämæ waa cæcäimpa, ante nänō angainō ante mīnitō edæ mīni quëwenguinque ëñente quëwencæmīnimpa. Abadäo wodi ingante apænedinque Wængonguī, ‘Abadäo ëñëmi. Mīnitō mīni quëwencabo tönō wadäni tömämæ quëwënäni näni cabo näni cabo tönō tömämīni iñōmīnite bitō Pæingä pönō waadete cæcä beyænque waa quëwëninque tocæmīnimpa,’ ante apænegacäimpa. ²⁶ Wængonguī, Botō Wengä pönō aa pecä ëñëninque mīnitō wæætē wënæ wënæ cæte mīni gogainō ocæ ëmænte wadæ pöninque wæætē waa quëwenguinō cægöninque waa tocæmīnimpa. Ante cædinque tömengä täno mīnitō beyæ ante tömengä

ingante në cædongä mönö Codito ingante da pönongä pongacäimpa,” Ante Pegodo iinque apænegacäimpa.

4

Pegodo tönö Wäö awënëidi weca gongænte apænedapa

¹ Pegodo tönö Wäö tömänäni inänite tæcæ apæneyöna wadäni tömäna weca mäo godongämæ pönänitapa. Iinäni iñömö në, Wængongui quï, ante godönäni tönö Tado-teoidi tönö Wængongui oncö ñænæncö ante në wææ wänönäni awënë tönö mäninäni pongadänimpa. ² Itota ñäni ömæmongä bai mönö adobai ñäni ömæmongæimpa, ante Pegodo tönö Wäö apænedapa, ante do wædönäni inte tömënäni ñowo piinte mämö pönänitapa.

³ Pöningue tömënäni iñäna inate bæi ongönänitapa. Ayæ wëmö ba iinque baänæ ate näna taquinque tömäna inate tee mönedäni guiidatapa. ⁴ Incæte tömäna äna në ëñëninäni guiquënë pancadäniya nanguï inäni incæ në pönënäni bagadänimpa. Iinque onguiñænäni näni në pönencabo iñömö wodo tinco müido ganca inäni mänim-podäni bai bagadänimpa.

⁵ Baänæ ate oodeoidi awënëidi tönö tömënäni inänite në aadäni näni Picæncabo tönö në odömönäni tönö Eedotadëe iñömö godongämæ ponte ongönänitapa. ⁶ Wængongui quï, ante në godongä ñænængä pöni Änato ponte a ongöñongä tömengä guiidënäni Caiapato Wäö Adecantodo tönö wadäni tömengä guiidënäni incæ tömengä weca godongämæ pö guiidänitapa. ⁷ Pö guiidinque edæ Wäö tönö Pegodo inate tæcæguedë mämö gönönäni gongæñöna änänitapa.

—Minatö æcänö tönö tæi piñænte cæmina ate cömawadingä waa bawacantawo. Edæ æcänö ëmöwo apænete cæminai.

⁸ Ante äñönäni Pegodo iñömö Wængongui Tæiyä Waëmö Önöwoca tönö apænedinque,

—Awënëidi imini ëñëedäni, në aamini mini Picæncabo ëñëedäni. ⁹ Cömäwaingä æbänö cæte waa bawacäi, äminitawo. Edæ cömäwaingä ingante möna waa cædi beyænque minitö ñöwoönæ pönö apænte ämini awædo. ¹⁰ İninqe minitö tönö idægoidi wadäni tönö botö tömämäni iminite adoyömö apænebo ëñencæminimpa. Itota Codito Näatadeta quëwëningä ingante awæ ñænquedimæ cæte mini në wænöningä ingante Wængongui angä do ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä adocä Itota ëmöwo beyænque cömäwaingä iningä täi piñangä badinque minitö weca a ongongä apa änewëminii. ¹¹ Edæ wainca në mäñönäni näni wido cædinca incæ wacä, Tæcæ manca pönii täi manguimpa, ante cönongampa. Itota iñömö mäninca bai äæmonga pönii ongongampa.

¹² İninqe Itota, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte ængä bai wacä ædo cæte adobai ænguingä. Itota ëmöwo beyænque quëwencæminimpa, ante pönö cægäingä inte Wængongui wæætë, Wawo adobai i, ante dicæ pönö cæcantawogaa. İñæmpa inguipoga tömämæ iñömö edæ æcämenque incæ adobai në täi piñænte ëmönongä iñömö edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³ Ayæ Pegodo tönö Wäö önönaque ina inte nangui adämai ina incæte edæ guiñënämai edonque apænedapa, ante adinque tömënäni, Æbänö cæte edæ do ëñënatawoo, ante wædinque, Itota miñæ në godina inte do ëñënäpa. Näwangä impa, ante wädänitapa. ¹⁴ Edæ cömäwadingä iningä tömënäni weca a ongongä adinque tömënäni ædo cæte wadö ante tedequinäni. ¹⁵ İninqe tömëna inate, Mönitö godongämæ Apænte Äincabo weca ongönämai godömenque goeda, änäni goda ininqe, Tömëna inate

æbänö cæquii, ante pönëninque godongämæ tedecönänitapa. ¹⁶ İimaï ante apænedänitapa.

—Mänina inate quinö cæquimöö. İñæmpa tömëna täi piñænte bamönengæ cædatapa, ante Eedotadëe quëwënäni, Näwangä impa, ante tömänäni do ëñënanipa. İninque, Waa cædämaï inatapa, ante mönö ædö cæte anguii. ¹⁷ Incæte mäninö näni apænedö ante wadäni wii godömenque ëñencædänimpa, ante wææ cædinque mönö tömëna inate wææ angæimpa. Mänii ëmowo ante minatö mina wæquinque apæneminapa. Wacä æcämenque ingante apænedämaï imæweda, ante mönö wææ angæimpa, ante nämäneque tededänitapa.

¹⁸ Ayæ iinque tedinque Wäö tönö Pegodo inate äñete mämönäni pöna adinque tömëna inate wæætë, Eñenguënë quëwëminaa, änänitapa. Edæ mina panguinque ante Itota ëmowo ante apænemina. İncayæ ate tömengä ëmowo ante apænedinque edæ adopoque incæ odömönämaï imæweda. ¹⁹ Ante äñönänite Pegodo tönö Wäö wæætë,

—İñæmpa æcänö ingante ëñente cæquimöna, ante pönëminii. Minitö änö ëñëninque wæætë Wængongui nänö änö ëñënämaï inte cämöna adinque Wængongui edæ, Nö cämina abopa, anguingäa. ²⁰ Edæ möna adinö ante möna ëñënö ante ædö cæte apænedämaï inguimönaa.

²¹ Ante apæneda ëñente wædinque awënëidi wæætë, Mini panguinque, ante ancaa apænedänitapa. Incæte wadäni, Cömäningä ingante Wængongui waa pönii cæcantapa, ante watapæ apænedäni ate wædinque awënëidi wæætë Wäö tönö Pegodo inate pancæte ante cædinäni inte, İñæmpa waodäni piñäni ininque mönö æbänö cæte panguimöö, ante guñente wædinque pänämaï inte ñimpo cædäni godatapa. ²² Edæ waa në bawadingä iñömö do coadenta wadepo ayæ godömenque tömengä nänö

ēñadi iñonte Wængongui bamönengä cäcä waa bacä adinque tömänäni ædö cæte wadö ante pönenguinänii.

Wede pönente täi pñænte cæcæmönimpa, ante Wængongui ingante apænedänipa

²³ Mänii ñimpo cädäni godinque Pegodo tönö Wäö iñömö tömäna tönö godongämæ pönänäni weca ponte apænedinque, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænänäni tönö nē aadäni näni Picæncabo iñömö mönatö imönate iimaï änäni wætamönapa, ante tömänö ante adodö ante apænedä. ²⁴ Eñëninque tömənäni näni pönencabo adoyömö pönëninque Wængongui ingante adotedä tedete apænegadänimpa. “Awënë Wængongui eñëmi. Täiyä Awënë inömi inte bitö öönæ owocoo tömancoo ingui-poga tömämæ gäwapæntibæ tömämæ badöninque öönæde owodäni yæipodë quëwënäni gäwapäa owodäni æyömömë quëwënäni tömänäni inänite bitö adobique badongabiimpa. ²⁵ Ininque mönitö mämæ Dabii wodi ingante apænedinque bitö, Dabii eñëmi, Bitö botö imote nē cädömi iñömite botö Täiyä Waëmö Önöwoca apænecä eñëninque bitö wæætë iimaï ante apænecæbiimpa.

‘Wadäni nē eñënämaï inäni incæ quinante ængui badinque wido cæcæte ante cädänii.

Wadäni näni cabo wadäni näni cabo incæ idiquibæ ante quinante pönënanitawo.

²⁶ Ingui-poga awënë odayeidi, Wido cæcæimpa, ante täi gongænte ongönänipa.

Pancabaa awënëidi adobaï, Æbänö cæquimöö, ante godongämæ pönëninque mönö Awënë ingante ayä tömengä nänö nē öni pæcadongä Codito ingante pün-te änewänänipa töö,’ ante apænëbi eñëninque mämæ Dabii wodi wæætë bitö beyä apænecäimpa.”

²⁷ Ante Wængongui ingante apænedinque ñöwodäni näni pönencabo godömenque apænedänitapa. “Wængongui eñëmi. Tömëmi Wengä bitö Tæiyæ Waëmö inongä iñongante bitö, Botö imote në cæbi bacæbiimpa, ante öni pæcagabiimpa. Näwangä impa. Incæte bitö imite në cædongä iñongante Itota bitö në öni pæcadongä ingante edæ Edode tönö Pontio Pidato tönö idægoidi tönö wadäni tönö piinte adoyömö ponte möni quëwëñömö incæ ongöninque bitö imite në cædongä ingante, Æbänö cæte wido cæqui, ante do cædänitapa. ²⁸Edæ bitö tæi piñæmi inömi inte nämä pönëninque edæ, Ìimai baquinö angüenë, ante do angabiimpa. Tömënanäni guiquenë bitö angainö bai wæætë cædinque piinte pö gongænte cædänitapa. ²⁹Ñöwo iñömö bitö imite në cæmöni iñömönite ñöwodäni pönö piinte änäni ate wædinque bitö wæætë pönö cæbi ate mönitö tæi piñæninque bitö änö ante guññenämaï apænecæmönimpa. ³⁰Ayæ në wënæ wënæ inäni inänite bitö önompoca pönö gampobi ate waa bacædänimpa, ämönipa. Ayæ bitö Wengä Itota Tæiyæ Waëmö iñongante mönitö tömengä emöwo apænedinque, Wadäni pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ cæmöni adinque tömënanäni guññente wæcædänimpa ämönipa,” ante Wængongui ingante apænedänitapa.

³¹ Ìinque apænedäni ate tömënanäni näni godämæ ongönömö incæ iñontobæ ocæ ocæ cætapä. Cæyö tömänäni inänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä æninque ædæmö ewocadinque tömënanäni Wængongui nänö änö ante guññenedämaï inte edonque apænegadänimpa.

Tömämö mönö quincöo impa, ante cædänipa

³² Ayæ tömänäni näni pönencabo incæ tömënanäni näni ewocadö adodö ewocate bai inäni inte mïmönë adodö ante pönëninque tömënanäni ëadincoo incæ, Botö qui impa,

ante änāmaï ināni inte, Tömämö mönō qui impa, ante pæ gompodāmaï inōnānimpa. ³³ Ayæ Itota nānō da godongaiñāni iñōmō tæi piñænte apænedinque, Itota Codito ñāni ömæmongantapa, ante cōwē nāni apænedi bai apænedōnānimpa. Edæ Wængongui tōmēnāni inānite waadete pōnō cæcā ate watapæ quēwēnōnānimpa. ³⁴ Ayæ tōmēnāni nāni cabo incæ æcāmenque ömæpocā i iñōmō edæ dæ angantapa. Edæ ömæ nāni ēadi incæ godonte æninque oncō mænonte nāni ēadi incæ godonte æninque tōmēnāni nāni godonte æninta ænte pōninque ³⁵ Itota nānō da godongaiñāni weca ænte māmō ñō cædāni æn-
 inque tōmēnāni wæætē ömæpodāni inānite godōnāni eyepæ eyepæ ænōnānimpa. ³⁶ İninque Itota nānō da godongaiñāni iñōnāni adocanque Debii wodi pæingā Ootee ingacāimpa. Tömengā iñōmō, Wadāni wampo pōnente quēwencædānimpa, ante nē ædæmō apæne-
 dongā iñongante wadāni tōmengā ingante Bedēnabee ante pōnō pemongadānimpa. İingā Ootee Bedēnabee nāni pemōningā iñōmō Tipidebæ quēwente pōningā inte edæ, ³⁷ tōmengā ömæ ēadi godonte æninque tōmengā nānō godonte æninta Itota nānō da godongaiñāni weca māmō ñō cægacāimpa.

5

Änāniya tönō Tapidæ

¹ Māniñedē Änāniya nāni änongā tōmengā nānōogængā Tapidæ tönō tōmēnāni nāni cæi bai cædinque ömæ nāna ēadimæ godonte ænatapa. ² Ayæ nānōogængā ēñēñongā tōmēna godonte nāna æninta incæ Änāniya iñōmō pancataa pæ gompote æninque wæætē pancataa ænte māmō Itota nānō da godongaiñāni weca ñō cæcantapa. ³ Ñō cæcā adinque Pegodo,

—Änäniya eñëmi. Tatäna ingante ædæmö entawëmi inte ömæ beyæ bitö æninta pancataa, Botö qui, ante awëmö ñö cædinqe edæ pancataa ænte mämö ñö cædinqe bitö, Tömanta impa, ante quimæ anewëë. Iñæmpa, babæ cæðimi inte bitö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante babæ ämipa töö. ⁴ Edæ bitö ömæ ini incæ bitö qui cöwë intapa. Ayæ ñöwo mäninta æninqe, Æbänö cæquii, ante tömëmi në ämi imitapa. Ininqe edæ mimöno pönëninque quimæ wapiticæ cæbitawo. Bitö mänömaï cædinqe woadäni inänite wii babæ apænedinqe Wængongui ingante babæ apænebitapa töö.

⁵ Angä eñente wædinqe Änäniya iñömö tæ wæænte æmæwo wængantapa. Wængä adinqe tededäni eñëninque tömänäni guiñente wæðanitapa. ⁶ Wængä ininqe edëninäni ponte wini caate næænte mäo daga wënänitapa. ⁷ Dobæ wængä ate todee ooda go ate tömengä æbänö wængä ante eñënämaï iningä inte tömengä nänöogængä incæ pö guicä. ⁸ Adinqe Pegodo tömengä ingante,

—Apænebi eñëmoe. Minatö ömæ godöninque mänimpota æminatawoo. Äñongä,
Ao, mänimpota.

⁹ Angä eñëninque Pegodo wæætë,

Minatö iñæmpa edæ guëa pönëninque, Mönö Awënë Önöwoca æbänö panguingää, ante quimæ cæminatawo. Edæ bitö nänöogængä baö ini në daga wëninäni incæ do dao dao pönäni eñëmii. Edæ bitö baö adobaï ænte gocæðanima töö.

¹⁰ Tæcæ ante äñongä onquiyængä iñömö tömengä önöwa gäänë tæ wææninqe näñe wængantapa. Wængä ate mänii edëninäni pö guiite ayönäni dobæ wænte a öñongä adinqe tömengä baö ini æninqe tömengä nänöogængä wodido gäänë mäo daga wënänitapa.

¹¹ Mänömaï nāne wænapa, ante tededāni ēñēninque Codito ingante nāni nē godongāmæ pönencabo tönö wadāni tōmānāni ancai guiñente wægadānimpa.

Ate ēñencædānimpa, ante bamönengæ nangui cædāni

¹² Māniñedē Itota nānō da godongaināni iñōmō Wængongui Önōwoca tönö cædinque, Ate pönencædānimpa, ante wadāni ayōnāni mā cædinque bamönengæ nangui cædōnānimpa. Ayæ adoyōmō pönēninque tōmānāni Wængongui oncō Tadōmōō yabæcōnē nāni ānoncōnē pō guii pō guii cædōnānimpa. ¹³ Wadāni tōmēnāni inānite adinque, Nē pönēnāni waa quēwēnāni ināni, ante pönēnāni incæte guiñente wædinque godongāmæ pō guidāmaï gomō adōnānimpa. ¹⁴ Pancadāniya guiquēnē onguiñænāni tönō onquiyænāni tönō nangui ināni mōnō Awēnē ingante ñōwo pönēnānitapa. Iñāni iñōmō do pönēnāni tönō adocabodāni bacoō ināni bagadānimpa. ¹⁵ Ininque māniï bamönengæ cædāni adinque wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite ænte pōninque möimoga möincodē ñō cædānitapa. Edæ, Pegodo nænque pāmo wodo pænta goyongä tōmengä gänēñōmō ōñōninque adocanque adocanque waa bacædānimpa, ante cædinque Pegodo nānō goquinō ante ænte māmō ñō cædāni ōñōnānitapa. ¹⁶ Ayæ adobaï Eedotadēē eyequeï wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō quēwēninque wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite næænte māmō næænte māmō cōnōnāni ate tōmānāni waa badānitapa. Ayæ wēnæ nē wentamō ewocadāni inte yewænte wæwēnāni inānite adobaï ænte māmō pōninque waa badānitapa.

Itota nānō da godongaināni inānite pūinte tee mönedāni

¹⁷ Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pōni inongä tönō wadāni tōmengä tönō godongāmæ cædāni

incæ Tadoteoidi inönāni inte, Ñāni ömæmönāmai ingæimpa, ante nē pönēnāni inönānimpa. Īninqe Itota nānō da godongaināni mānōmai waa cædāni ate wædinque awēnē tönō Tadoteoidi ĩñömō tōmēnāni ĩnānite piinte aḡadānimpa. ¹⁸ Īninqe Itota nānō da godongaināni ĩnānite yao ongonṭe æninqe tōmānāni ayōnāni tee mōnedānitapa. ¹⁹ Tee mōnedāni wæcōñōnānite Wængonguī anquedo woyowotæ ponte odemō wi ænete mantacā tayōnānite apænecantapa. ²⁰ “Goedāni. Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guiite næ gongæninqe mīnitō māññömō pōnāni ĩnānite apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante ædæmō apænemīni ēñencædānimpa.” ²¹ Angā ēñente cædinque tōmēnāni baönæ ñāō bayonte Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē do go guīdinque odōmonte apænedāni ēñēnānitapa.

Mānōmai do go guiite apænedānīpa, ante ēñēnāmai ĩnāni inte edæ, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōñī ĩnongā guiquēnē tōmengā tönō godongāmæ cædāni tönō adoyōmō pō guīdānitapa. Pōninqe tōmēnāni idægoidi ĩnānite nē aadāni Picænāni godongāmæ nāni Apænte Ānoncabo tōmānāni ĩnānite āñete pōnānitapa. Īñāni wæætē tontadoidi awēnēidi ĩnānite āninqe, Mīnitō tee mōneincōnē gote Itota nānō da godongaināni ĩnānite āñete māmōmīni poncædānimpa. ²² Ānāni tee mōneincōnē gote ayōnāni edæ dæ ānāni ante wædinque wææ wāñōnāni awēnēidi gode ancæ pōninqe, ²³ ĩīmai ante apænedānitapa.

—Gote ayōmōni oncō ædæmō tee mōnete intapa. Ayæ tontadoidi odemō pōñī a ongōnāni adinque mōnitō go wi ænete guīyōmōni edæ dæ ānāni ate wædinque wadæ pōmōñīpa. ²⁴ Ante tededāni ēñēninqe, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tönō Wængonguī oncō

ñænencö ante në wææ wänönäni tæiyæ awënë tönö guĩñente wædinque, Ñöwo quiëmë bai bacæimpa. ²⁵ Ante wæyönäni wacä do pö guidinque tömënäni inänite,

—Aquënë quëwëmini. Mäninäni mini tee mönedinäni incæ Wængongui oncö ñænencö yabæcönë go guite a ongöninque mänĩñömö pönäni inänite odömonte apænedäni ëñënëni ataqeedäni.

²⁶ Ante apæneçä ëñente wædinque wææ wänönäni awënë tömengä nänö wææ wänoncabo tönö Itota nänö da godongainäni inänite æncæ godinque, Godongämæ ongönäni incæ püinte tacadäni wæcæ wæ, äninque pänämaĩ inte ee ænte pönänitapa. ²⁷ Ænte pöninque në aadäni Picänäni godongämæ näni Apænte Änoncabo weca ænte mämö gönönäni gongæñönänite, Wængongui qui, ante në godongä ñænængä pöni inongä iñömö tömënäni inänite angantapa.

²⁸ —Mäningä Itota ëmöwo apænedinque wadäni inänite odömönämaĩ imäewedäni, ante ancaa antamönipa töö. Incæte minitö mänine mini odömonte änewënö ante Eedotadëë tömäo odömonte apæneminipa. Ayæ godömenque tedewëninque minitö, Mäningä në wængaingä ingante awënëidi në wënæ wënæ cædinäni inänipa, ante mönitö imönitedö ante änewëminipa töö.

²⁹ Ante në ñænængä püñongä Pegodoidi wæætë,

—Mönitö guiquënë waomini iminite ëñënëmaĩ inte Wængongui ingante ëñente cæquëñëmöni imönipa. ³⁰ Minitö Itota ingante ñænquedimæ timpote wänömini wængä ate mönö wæmæidi Wængongui incæ angä ñäni ömæmongantapa. ³¹ Ayæ në ñäni ömæmönigä ingante apænedinque Wængongui, Bitö, Quëwencædänimpa, ante në Æmi bacæbiimpa, angacäimpa. Në Æmi iñömite idægoidi tömänäni, Idæwaa wënæ wënæ cæte quëwente awädö, ante botö gämænö poncædänimpa, ante

cæcæbiimpa. Bitö æmi beyænque botö tömënäni inänite pönö waadete ñimpo cæcæboimpa. Ante cædinque edæ Itota nänö Awënë baquinque Wængonguí æmonga ænte mäicä æidinque Wængonguí tömëmæ inö tæ contate ongongampa. ³² Itota ingante Wængonguí ænte mäicä æigacäimpa, ante në adimöni inte mönitö mäninö ante në apænemöni imönipa. Ayæ në ëñëmö cæmö iñömönte Wængonguí tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä ænte ewocamompa. Tömengä Önöwoca adobai mönitö tönö godongämæ në apænecä ingampa, ante Pegodoidi apænedänitapa.

³³ Mänömai apænedäni ëñëninque awënëidi ænguí badinque tömënäni inänite edæ wænoncæ cædänitapa. ³⁴ Mäniñedë adocanque Paditeocä incæ tömengä ëmöwo Gämadedo tömënäni näni wææ angäinö ante në ëñengä iñongante tömänäni tömengä ingante waa adönänimpa. Ìninqe tömënäni näni Apænte Äincabo wænoncæ cæyönäni mäningä iñömö tömënäni näni në waadecä ñongä inte ængæ gantidinque, Itota nänö da godongainäni inänite oncodo mantamini wantæ ongoncædänimpa. ³⁵ Angä dæ godäni ñinque Gämadedo wæætë awënëidi inänite apænecantapa.

—Idægoidi ëñëedäni. Mäninäni inänite æbänö cæquï, ante ædæmö pönente ate edæ ee cæedäni. ³⁶ Edæ doyedë wacä Teodo adobaingä ængæ gantidinque, Botö në nanguï cæbo imopa, ante ãñongante edæ tömengä miñæ coatodo tiento ganca inäni godänitapa, ante pönëedäni. Tömengä ingante wadäni mäo wænönäni wængä ate tömengä ëmiñæninäni wæætë näwæ godäni ate edæ dæ batimpa. ³⁷ Ayæ ate edæ awënë, Minitö ëmöwo ponte yewæmoncæminimpa, ante nänö äniñedë wacä Gadideabæ quëwëningä Oodaa adobai awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantiyongä nanguï inäni tömengä miñæ goyönäni

tömengä ingante wänönäni wängä ate näwä adobaï gogadänimpa. ³⁸ İninque, Mänömaï batimpa, ante pö-
nente cædäni. Nöwo iñömö iñäni adobaï ængæ gan-
tidäni adinque mīnitö tömēnāni iñānite ee ate gomö
aedäni ämopa. Tömēnāni waodänique inte cædäni bai
ædö cæte cæquinānii. Edæ dæ bacæimpa. ³⁹ Wæætē
Wængonguï angä ēñente cædäni bai mīnitö ædö cæte Baa
ante wido cæquimīnii. Edæ mīnitö mänömaï cædinque
Wængonguï ingante pīmīni inte wæbaimīnīpa.

Ante wææ angä ēñente wædinque Ao ante tömengä
nänö änö bai cædänitapa. ⁴⁰ Itota nänö da godon-
gäināni iñānite aa pedäni pönāni ate awēnēidi, Pædäni,
änāni ēñēinque nē wææ wänönāni æmontaimenca
tæi tæi pänānitapa. Ayæ awēnēidi godömenque, Itota
ëmöwo ante apænedāmaï imæwedäni, ante äninque Itota
nänö da godongäināni iñānite ñimpo cædäni godänitapa.
⁴¹ Nē Apænte näni Äincabo weca ongonte tao godinque
tömēnāni wæætē, Wængonguï mönö imonte adinque,
Botö Wēñängä ëmöwo beyæ wadäni wēnæ wēnæ änāni
ate mīnitö eyepæ inte caate wæcämīnīpa, ante do
cæcampa, ante pönēinque edæ nanguï togadänimpa.
⁴² İninque Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönē incæ
waodäni oncönē incæ tömēnāni ñimpo cædāmaï inte
cöwē go guui go guui cædinque cöwē odömonte apæned-
inque, Itota tömengä näwangä mönö Codito ingampa,
ante watapæ apænedäni ēñengadänimpa.

6

Tiæte ganca iñäni nē nēnempodäni badäniþa

¹ Itota ingante nē tee empote quēwēnāni mänīñedē
nanguï iñāni badäni ate pancadäniya guidiego tededö
nē tededäni iñömö ebedeo tededö nē tededäni iñānite
piinte äninque, Mīnitö mīni cabo owæmpoñāni iñānite

iimö iñö iimö iñö cænguī eyepæ godöninge möni cabo owæmpoinäni inänite pönönamaī iminipa töö, ante änäni. ² Itota nänö nē da godongainäni iñömö dote ganca inäni iñönänite wadäni, Dote inänipa, ante pemonte bai apænedönänimpa. Iinäni iñömö guidiegoidi mänö-mainö ante wädänipa, ante eñente wædinge wadäni Itota ingante nē tee empote quëwënäni inänite äñete godongämæ pönäni ate tömënäni inänite,

—Wængonguī nänö apænedö ante nē apænequënëmöni inte mönitö ædö cæte möni cæquënënö ante ñimpo cædinge cænguinge ante godonguimönii. ³ Iinque botö tönñamini eñeedäni. Mïni pönencabo nämä cöwä adinque, Æcänö æcänö Wængonguī Önöwoca tönö äawocaque bai ewocate nö cædäni inänii, ante adinque mïnitö tiæte ganca inäni mänimpodäni inänite apænte æedäni. Apænte æmïni adinque mönitö tömënäni inänite, Cænguī nē godömïni bacëmïnimpa, ämöni eñente cæcædänimpa. ⁴ Mönitö wæætë Wængonguī ingante cöwë apænedinque Wængonguī nänö apænedö ante godömenque odömonte apænedinque mäniinonque cæte quëwencæmönimpa.

⁵ Mänömainö ante eñëninge tömënäni nanguī inäni inönäni inte tömänäni Ao ante edæ, Iinäni mänömaī inänipa, ante adinque iimaī emönäni inänite apænte ængadänimpa. Adocanque Etebä nē wede pönengä inte Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö äawocaque bai ewocacä inongäimpa. Tömengä tönö Pedipe, Podocodo tönö Nïicänodo, Timönö tönö Padömëna, ayæ Antioquiya iñömö nē quëwëningä Nïicodato. Iingä iñömö oodeoidi näni pönënö bai pönengä inte do oodeo bai bacä inongäimpa. Mänimpodäni inänite apænte ænänitapa. ⁶ Apænte ænninge Itota nänö nē da godongainäni weca ænte mämö gönönäni ongöñönänite iinäni iñömö, Mïnitö

në godömini bacæminimpa, ante cædinque tömënäni inänite gampodique Wængongui ingante apænedäni-tapa.

⁷ Ìninque Wængongui nänö apænedö ante gode ä gode ä cædinque mäo apænedäni ëñënönänimpa. Ìninque Eedo-tadëë ïñömö Codito miñä näni tee empote quëwencabo tæiyänäni yebænte bagadänimpa. Wængongui qui, ante në godönäni incæ adobaï nanguï inäni wede pönëninque ëñente bagadänimpa.

Etebä ingante bæi ongönäni

⁸ Etebä ïñömö Wængongui waadete pönö cæcä ate täï piñænte ëwocadongä inte bamönengä nanguï cædongäimpa. Ayä, Cæbo ate pönencædänimpa, ante mä cæcä adinque godongämä ongönäni pancadäniya, Æbänö cæcää, ante wædänitapa. ⁹ Wadäni guiquënë Etebä tönö guëa wæætedö wæætë ancæte ante cædäni-tapa. Ìinäni ïñömö oodeoidi inönäni incæ pancadäniya Tidënebæ quëwëninäni ïñönäni pancadäniya Adecantodia ïñömö quëwëninäni ïñönäni pancadäniya Tiditiabæ quëwëninäni ïñönäni pancadäniya Atiabæ quëwëninäni inönänimpa. Tömënäni doyedë wadäni inänite në cægäinäni inönäni inte ñöwo abæ tawænte godinäni inönäni inte godongämä pöninque adocabodäni bai badinäni inönänimpa. Tömënäni odömöincö ante, Möni në Abæ Tawænte Gocabo Odömöincö impa, ante pemönönänimpa. Ìninque tömënäni pancadäniya Etebä ingante wæætedö wæætë ante cæyönäni, ¹⁰ tömengä në nö ëñëngä inte Wængongui Önöwoca tönö godongämä apænecä ëñëninque tömënäni, Æ mönö wæætë ædö cæte wææ anguiï, ante wædänitapa.

¹¹ Ìninque në wæætedö wæætë änäni adodäni incæ wadäni inänite godö awëmö änänitapa. Minitö babæ

ante i incæte, Möitee wodi ingante ante Etebä godö wënæ wënæ apæ necä eñentamönipa, ante önonque äedäni. Ayæ Wængongui ingante adobaï tömengä godö wënæ wënæ ante babæ apæ necä eñentamönipa töö, ante incæ äedäni, ante nê abæ tawænte godinäni änänitapa. Mänömainö änäni Ao ante tömënäni näni angainö bai cædinque Etebä ingante ante babæ ante pïinänitapa. ¹² Mänömainö ante babæ ante pïinäni eñëninque wadäni önönäni que incæ nê aadäni näni Picæncabo incæ nê odömönäni incæ tömänäni ænguï badänitapa. Mänömai ænguï badinque tömënäni Etebä wodi ingante bæi on-gonte nê Apænte näni Äincabo weca ænte mäo gönönäni ongongantapa. ¹³ Pancadäniya Etebä ingante ante babæ apænedinque iïmai änänitapa. Iingä iñömö ñimpo cædä-mai inte cöwë Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncö iñonte wiwa tedewëninque tömengä godömenque Möitee wodi nänö wææ angainö ante godö wiwa ante babæ apæ necä eñentamönipa. ¹⁴ Iñömö oncö ante apæned-inque adocä Etebä iñömö, Itota Näatadeta nê quëwëningä ii oncö bæ tadete wido cæcæcäimpa, ante änewengampa. Ayæ adocä Itota iñömö, Iïmai cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante Ao änämai inte edæ, Wadö ante cæquënëmini iminipa, ante odömongampa, ante iingä Etebä iñömö adobaï änewengä eñentamönipa töö, ante babæ apænegadänimpa.

¹⁵ Mänömai babæ apænedäni eñëninque nê Apænte näni Äincabo incæ Etebä ingante cöwä ayönäni tömengä awinca Wængongui anquedo nänö emönö bai emongä agadänimpa.

7

Etebä nämä wææ apæ necampa

¹ Ìninqe, Wængonguï quï, ante nē godongä ñænængä pōni ñongä ññömö Etebä ingante äninque, Bitö ñitedö näni äñinö näwangä intawoo. ² Äñongante Etebä wæætē ñimäi ante nämä wææ apæñecantapa. “Botö wæmpoidi ēñeedäni. Botö tōñiñamini ēñeedäni. Mönö wæmæ Abadäo wodi Mëetopotämiabæ ayæ quëwëñinque Cadäna ññömö ayæ quëwencæ godämaï ññongante Wængonguï nē ñäo apäite bai ëmönongä inte Abadäo weca ponte a ongongä agacäimpa. ³ Ayæ Abadäo ingante apæñedinque Wængonguï, ‘Bitö guidëñäni ññänite ëmö cæte bitö ömæ ëmö cæte godinque wabæca botö odömonguïmæca æmæwo wadæ goe,’ angacäimpa. ⁴ Angä ëñente cædinque Abadäo wodi mäñiömæ Cadeabæ ëmö cæte wadæ godinque Cadäna näni quëwëññömö ganca pöninque quëwengacäimpa. Ayæ tömengä wæmpo wodi wængä ate Wængonguï tömengä ingante angä ëñëñinque Abadäo ñimæca möñö ñöwo quëwëmæ ponte quëwengacäimpa.”

⁵ “Incæte Wængonguï, Tömëmi ömæ, ante Abadäo wodi ingante cabo incæ ömæ pönönämaï ingacäimpa. Wæætē Abadäo wodi wëñængä mæmpo ññämaï ññongante Wængonguï, ñimæ incæ bitö ænguïmæ ññonte bitö pæñinäni adobæ tømäo quëwencædänimpa, ante odömongacäimpa. ⁶ Ayæ godömenque apæñedinque Wængonguï, Bitö pæñinäni ññömö wabæca gote mäñimæ quëwëñäni weca quëwëññänite ññäni wæætē bitö pæñinäni ññänite edæ ö ænte bai cædinque, Mönitö beyænque cædäni, ante nanguï äñäni wæcædänimpa. Ayæ tömëñäni nempo wantæpiyæ coatodo tiento wadepo ganca mänimpoga quëwëññänite adodäni wënæ wënæ cædäni beyæ caate wæcædänimpa. ⁷ Ante Wængonguï godömenque apæñedinque, ‘Bitö pæñinäni ññänite nē ö ænte wënæ wënæ cædäni ññänite botö wæætē apæñente äninque pancæboimpa. Ayæ ñincayæ ate bitö pæñinäni mäñiömæ

tömēnāni nāni caate wædiömæ emō cæte wadæ pōninquē iimæca wæatē pōninquē botō Wængonguimo iñōmote botō beyæ cæquīnāni inānīpa.’ ⁸ Āninquē Wængonguī, Mōnō godongāmæ cæcæimpa, ante pōnō cæbo ate mīnitō wæatē Ao ante ēñente cæcæmīnīmpa. Mānōmaī ante cædinquē mīnitō onguīñæmīniquē eō togænte caate wædinquē ēñencæmīnīmpa. Angä ēñēninquē Abadäo wodi wēñængä Itæca ēñacä ate tōmengä nānō ēñadi adoque Wængonguī itædē go ate tōmengä ingante eō togængacäimpa. Itæca wodi pæte wææ Aacobo wæmpo bagacäimpa. Aacobo wodi pæte wææ dote ganca ināni tapæicä wææ mōnō wæmæidi wodi baquinquē pægadānīmpa.”

⁹ Ante apænedinquē Etebä godōmenque, “Māniināni mōnō wæmæidi ingāināni iñōmō tömēnāni biwī Ootee ingante ante adinquē piinte wædinquē tīguitamō beyænquē pædæ godōnāni ō æninquē Equitobæ ænte māodāni gogacäimpa. Equitobæ pōninquē tömēnāni godonte æncæte ante cædinquē Ootee wodi ingante māniñōmō quēwengä nempo pædæ godōnāni awēnē beyænquē cæte quēwengantapa. Mānōmaī quēwengä incæte tōmengä tōnō godongāmæ Wængonguī cōwē cægacäimpa. ¹⁰ Ininquē Ootee wodi ingante nanguī wīwa cædāni wæyongante Wængonguī cōwē wææ aacä quēwengacäimpa. Ayæ Wængonguī pōnō apænecä ēñēninquē nē ēñente bayongante Equitobæ tæiyæ awēnē Padaönō incæ tōmengä ingante waa adinquē, Botō tæiyæ awēnē imo bai bitō wodo adobai badinquē Equitobæ wædænquē awēnē bacæbiimpa. Ayæ adobai botō awēnē onconcoo bitō aacæbiimpa, angacäimpa.”

¹¹ Ante apænecä ēñēñōnāni Etebä godōmenque, “Māniñedē Equitobæ tōmāo Cānaāmæ tōmāo to aminte bayonte tepæmpo gæwænte wædōnānīmpa. Mōnō

wämæidi cænguï æncæte ante cædinque ænämäi inönänimpa. ¹² Ìninqe, Equitobæ cænguï ayæ mä öñompa, ante tededäni ëñëninque wæmpocä Aacobo wodi mönö mämæidi në baquïnäni inänite äninque, Botö wëmini, Equitobæ godinque cænguï ænte pöedäni, angä mä gogadänimpa. ¹³ Gote pöninque ayæ wæætë mempoga gote a ongönäni adinque Ootee wodi incæ tömengä mëmöidi inänite, Botö minitö biwimo ëñagaimö ïmopa, angä wægadänimpa. Ayæ, Ootee guidënäni do pönänipa, ante tededäni ëñëninque awënë Padaönö ingante gode änäni edonque ëñengacäimpa. ¹⁴ Ayæ ate Ootee wodi tömengä wæmpo Aacobo wodi näni päincabo tetenta i tinco ganca mänimpodäni añecä gogadänimpa. ¹⁵ Aacobo wodi mänömaï Equitobæ gote quëwëninque wængacäimpa. Ayæ tömengä päinäni wæë mönö wämæidi ingäinäni inte adobaï mänïñömö gote quëwente wængadänimpa. ¹⁶ Abadäo wodi wëenëhedë, Mönitö wodido, ante Caämодо wënäni näni änimkota mänimpota godonte æninque Tiquemö iñömö ömæ godonte ænongäimpa. Ante do agäinäni inte mönö wämæidi ñöwo Aacobo wodi bayetoca ingäi Cänaämæ ænte pöninque, ayæ iincayæ ate wæë tömengä wënäni bayetoca ingäi Abadäo wodi nänö ængaimæ tömënäni wodido ingäiñömö mämö daga wengadänimpa.”

¹⁷ Ante apænedinque Etebä godömenque apænecan-tapa. “Abadäo wodi ingante Wængonguï wëenëhedë nänö, Botö wantæpiyæ ate bitö päinäni inänite adodö ænte mämömo poncädänimpa, ante nänö angäiñedë wodo iinque bayonte tömënäni Equitobæ quëwëninque nanguï bacoо yebænte bagadänimpa. ¹⁸ Mänïñedë wacä onguïñängä ñöwocä incæ, Ootee wodi æcänö ingacäi, ante ëñënämaï inongä inte Equitobæ awënë bagacäimpa. ¹⁹ Tömengä iñömö mönö guidënäni wodi

inänite wapiticæ ante wænæ wænæ cægacäimpa. Tömengä, Minitö wēñænäni tæcæ ēñadäni inänite wido cæedäni, ante püingä ēñente wædinque mönō wæmæidi wodi incæ tæcæ ēñadäni inänite yabæque wido yabæque wido cædäni wængadänimpa.”

²⁰ “Tömēnāni mǎnōmaī nāni cægaiñedē incæ Möitee wodi ēñate pægacäimpa. Tömengä waēmō wēñæ iñongante Wængonguī waa acampa, ante pönēninque mēa go adoque apäicä go ate tömengä ingante mæmpo oncönē pæ gompote pæpogada pæcantapa. ²¹ Ayæ, Wænönāni wæncæ wæ, ante guiñente cædinque tömēna tömengä ingante yabæque gäwapæ yædopæ wo cæda ongöñongante awēñē Padaönō wengä onquiyængä adinque, Botö wē, ante cædinque Möitee ingante ænte pæpogacä pægacäimpa. ²² Mǎnōmaī cæcä beyæ equitoidi nāni ēñengainö ante tömänö ante odömönāni ēñente pædinque Möitee wodi nē angä baquinque nanguī cæcä baquinque tæi pīñænongä inte pægacäimpa.”

²³ Ante Etebä godömenque apænedinque, “Ayæ æmæwo pædinque coadenta wadepo nänö ēñagaiñedē Möitee wodi, Idægoidi botö tönīñadäni inänite ēñacæ gobote, ante ēñacæ gocantapa. ²⁴ Gote ēñayongä, Equito onguīñængä incæ botö guidengä ingante wiwa cæcä caate wæcampa, ante adinque Möitee wodi tömengä guidengä ingante wææ cæcæte ante cædinque tiyänö tiyæ cædinque Equito onguīñængä ingante wænongå wængacäimpa. ²⁵ Edæ, Wængonguī botö imote äninque, Bitö idægoidi inänite ö ænte mäobi wadæ gocädänimpa, ante do angä ēñentabopa, ante do ēñëningä inte Möitee wodi, Idægoidi adobaī ante ēñente pönencädänimpa, ante pönente cæyongä tömēnāni wæætē mäninö ante ēñenämaī ingadänimpa. ²⁶ Mǎnōmaī i ininque Möitee wodi iimö ate ponte ayongä idægoda wæætedö wæætē

cæda adinque, ‘Ĩñäna, mīna guidendcaya incæ wacä ingante quīmæ wēnæ wēnæ cæte quēwēminaa.’ ²⁷ Ante, Guëa waa waadete quēwencædaimpa, ante cæyongä adocanque tömengä guidendä ingante nē wēnæ wēnæ cædingä guiquēnē Möitee wodi ingante bæ tadinque angantapa. ‘Ĩñæmpa, Bitö mönitö awēnē ĩnōmi ĩmipa, ante, Nē apænte ämi ĩmipa, ante æcänö bitö ĩmite nē änai. ²⁸ Edæ Equito ingante ĩmō bitö wænōmi bai ñōwoönæ adobai botö ĩmote wænoncæte ante pönēmi awædö.’ ²⁹ Angä ëñente wædinque Möitee wæætē wodii winongacäimpa. Wodii winonte wabæca Mäadiämæ gote wadäni ömæ quēwēninque wēñænna mēnaa wæmpocä bagacäimpa.”

³⁰ Ante apænedinque Etebä godömenque awēnēidi ĩnänite ĩmai ante apæncantapa.

“Ayæ wæætē coadenta wadepo go ate Möitee wodi önömæca cægöninque onquiyabo Tinaiquidi gämänö gote dadi ëmænte ayongä ocäñequiwæ gonga bæcoyömö Wængonguï anquedo ponte a ongongä agacäimpa. ³¹ Ate wædinque Möitee wodi, Quinö bai inte bæco ante botö wiimonte bai aboo, ante acæte ante pönömenque pönongante mönö Awēnē tömengä ingante ĩmai ante apænegacäimpa. ³² ‘Bitö wæmæidi Wængonguïmo ĩnōmo inte botö Abadäö wodi Itæca wodi Aacobo wodi Wængonguïmo ĩnōmo ĩmopa.’ Ante apæncä ëñente wædinque Möitee wodi do do wæate guiñente wædinque, Wii äinente awædö, ante cægacäimpa. ³³ Mänömai cæyongante mönö Awēnē wæætē, ‘Bitö næ gongænte ongönömö botö adoyömö ongömo beyænque onguipoi tæiyæ waëmö ĩmpa, ante pönēninque bitö awæncata gä tadöwæ ämopa. ³⁴ Botö edæ cöwä adinque, Botö quinäni ĩnänite equitoidi æbänö wēnæ wēnæ cædäni, ante do abopa. Tömēnäni caate ö ö wædäni do ëñente wædinque botö, Ñimpo cæbo

ate abæ tawænte gocædānimpa, ante wææ pōmo ïmopa. Nōwo ïñōmō edæ ægodōe. Botō, Equitobæ gocæbiimpa, ante bitō ïmite adodō da godōmo gocæbiimpa, ante Wængonguī Mōitee wodi ingante angacāimpa.”

³⁵ Ante apænedinque Etebā ïmai ante godōmenque apænecantapa. “Adocā Mōitee ingante pīinque idægoidi doyedē, ‘Īñæmpa, Bitō mōnitō awēnē ïnōmi ïmipa, Nē apænte änōmi ïmipa, ante æcānō bitō ïmite nē ānai,’ ante änōnānimpa. Nōwo ïñōmō Wængonguī anquedo ocāñequi ïñōmō pōninque tōmēnāni nāni nē pīingaingā adocā Mōitee ingante, Bitō idægoidi awēnē bacæbiimpa, angacāimpa. Bitō tōmēnāni ïnānite ö æninque ænte māobi abæ tawænte gocædānimpa, ante cædinque Wængonguī bitō ïmite da godongā gocæbiimpa, ante Wængonguī beyæ apænedinque Wængonguī anquedo angacāimpa. ³⁶ Mōitee ïñōmō, Ate pōnencædānimpa, ante mā cædinque ayæ Wængonguī tōnō bamōnengæ nanguī cædinque idægoidi ïnānite ænte māocā gogadānimpa. Equitobæ ëmō cæte wadæ pōninque gāwapæntibæ Opatawæmæ yæwedecapæ pō ongōninque adocā Mōitee mantacā ïmæmāa pongadānimpa. Önomæca ta pōninque coadenta wadepo ganca cægōñōnāni tōmengā, Ate pōnencædānimpa, ante mā cædinque bamōnengæ nanguī cægacāimpa,” ante Etebā wodi apænecantapa.

³⁷ Ayæ, “Adocā Mōitee, Idægoidi ëñeedāni. Botō Wængonguī beyæ nē apænebo ïmo bai wacā edæ mīnitō tōniñacā incæ adobai edæ Wængonguī beyæ nē apæneca bacæcāimpa. Tōmengā ponte apæneca ëñēninque mīnitō tōmengā ingante ædæmō ëñente cæcæmīnimpa, ante Mōitee wodi apænegacāimpa. ³⁸ Godongāmæ nāni Wængonguī ingante apæneincabo tōnō Mōitee wodi önomæca cægōnongāimpa. Mōnō mæmæidi tōnō cægōñōnāni Wængonguī anquedo wēenēñedē Tinaiquidi

nē ponte äningä incæ adocä tönö Möitee wodi önömæca cægönongäimpa. Mäniñedē mönō imonte ante pönō cædinque Wængonguī, Möitee ēñēmi, angacäimpa. Īncayæ quēwenguīnāni ēñente quēwencædānimpa, ante cædinque botō, Mīnitō cæte quēwenguīmīni, ante apænebo ēñēninque bitō adodō ante yewæmoncæbiimpa, ante apænegacäimpa,” ante Etebä apænecantapa.

³⁹ Ayæ, “Möitee wodi mänömaī cæyongante mönō wæmæidi quiquēnē ēñēnāmaī ināni inte tōmengä ingante Baa äninque Equitobæ mönō adodō gocæiimpa, ante önöwēnenque pönente wægadānimpa. ⁴⁰ Mänömaī nē wædönāni inte tōmēnāni wæætē Aadöo wodi ingante apænedinque, ‘Aadöo ēñēmi. Mäningä, Equitobæ nē emō cæte mönō imonte mämöningä Möitee wodi ædönō gote dæ angää, ante adāmaī imönipa cæbii. Wængonguūidi inānipa, ante mönō imonte nē tōö æmænte ænte goquināni ante bitō badömi æmönie.’ ⁴¹ Äninque mäniñedē, Mönō wængonguī ingampa, ante cædinque tōmēnāni wagada wē bai badongadānimpa. Ayæ, Mönō wængonguī qui impa, ante cædinque cænīnāni wænöninque baö tōmēnāni nāni badöinca gäänē ænte mämö ñö cædinque önompoca nāni badöinca adinque ææmæ bai cæte togadānimpa. ⁴² Mänömaī cædāni ate wædinque Wængonguī näemæ, Pönē cæmīniyaa, ante piingacäimpa. Ayæ, Īnāni öönædē owocooque ante, Wængonguūidi inānipa, ante oda cæcædānimpa, ante cædinque idægoidi inānite ñimpo cædinque dadi emæninque aadāmaī ingacäimpa. Edæ mäninö tōmēnāni nāni cægainö bai ante pönente yewæmöninque wacä wantæpiyæ ate Wængonguī beyæ ĩmaī ante yewæmongacäimpa.

‘Idægoidi ēñēedāni. Önömæca gote coadenta wadepo ganca cægöninque mīnitō,

Wængonguī qui, ante pönoncæte ante cædinque

cäeninäni wänöningue baö tönö maincoo ænte pö
ænte pö cæmīni incæte
dicæ botö imote ante pönëningue pönömini æntawogaa.
⁴³ İñæmpa, Mönö wængonguīdi İñönänite ædæ wæænte
apænecæimpa,
ante cædinque mīnitö mīni badöningca adoca Mönoco
mīni änonca beyæ
æmontaicö oncö næænte godinque wocæ wocæ
cædömini awædö.
Ayæ waca, Mönī wængonguī Adempaö nēmö bai
owocæimpa, ante mīni badöningca næænte
æmonga cö cæ cö cæ cædöminimpa töö.
Ante adinque Wængonguī, Mänömaī cæmīni beyæ botö
mīnitö imīnite
Babidönia ganca da godöningue godömenque gobæ da
godömo gocæminimpa,
angampa, ante yewæmongatimpa.” Ante apænedinque
Etebä, Mönö wæmæidi İmaī cægadänimpa, ante godö-
menque apænecantapa.

⁴⁴ “Wængonguī doyedë Möitee wodi ingante apæned-
inque, Mīnitö æmontaicö mænonte ate botö wææ
ante yewæmöninca cö cæte mancæminimpa. İmaī
mænoncæminimpa, ante odömongä adinque Möitee wodi
wæætë mönö wæmæidi İnänite odömongä ate ëñën-
inque tömënäni wæætë Wængonguī nänö odömönö bai
mänömaīnonque æmontaicö mængadänimpa. Mänö-
maī mænonte ate dica wææ ante Wængonguī nänö
yewæmongainca incæ mänincönë cö cægadänimpa. Ayæ
önömæca wayömö wayömö gocæte ante æmontaicö
capote mongænte mäo wocæ wocæ cægadänimpa. ⁴⁵ Ayæ
wadäni mäniömæ në quëwënäni İñönänite Wængonguī
wido cæcä ate mönö wæmæidi Ootowee wodi miñæ ponte
ömæ æninque Wængonguī oncö æmontaicö nāni ænte
mongægaincö mämö wodongadänimpa. Wodönäni ate

Awënë Dabii wodi nänö ëñate quëwenguimpoga mänincö æmontaicö incæ ayæ a owogatimpa. ⁴⁶ Awënë Dabii ingante Wængonguï pönö waa agacäimpa. Ìninqe Dabii wæætë Wængonguï ingante apænedinque, Bitö Aacobo wodi Wængonguï ïnömi ïmipa, ante adinque botö, Bitö quëwenguïñömö, ante oncö ämi mænonguïmo, äñongante Wængonguï Baa angacäimpa. ⁴⁷ Wæætë Tadömö wodi Wængonguï beyæ nê oncö mænongä ingacäimpa. ⁴⁸ Mänömaï cægainäni incæte Wængonguï ïñömö edæ æmonga pönï nê ongongä inte waocä nänö önompoca mænönincönë ædö cæte pönö Ao ante guiite quëwengu-ingää. Mänömainö ante pönente wædinque Wængonguï beyæ nê apænegaingä ïïmaï ante apænegacäimpa.

⁴⁹ 'Botö nê Tæiyæ Awënë ïnömo ïñömote öönæ incæ botö Awënë tæ contaquí baï impa, inguipoga wæætë botö önöwa podöwate quï baï impa. Mänömaï nê ongömo beyæ mïnitö botö oncö ante ædö cæte mænonguïmïni.

Inguipoga æcönënö guïdinque guëmanguïmoo, ante Wængonguï angampa.

⁵⁰ Botö ïñæmpa tömëmo önompoca tömäa nê badongaimo ïnömo ïmopa,' ante Wængonguï Awënë angampa, ante wacä yewæmon-gacäimpa."

⁵¹ Ante apænedinque Etebä godömenque ïïmaï ante apænecantapa. "Ñöwo ëñëedäni. Mïnitö mïmö ömædë ïmïni inte wïi pönencädö. Önömoncaque ëñëninque wïi ædæmö ëñëmïni ïmïni awædö. Mïnitö wæmæidi näni cægainö ante ëñëmïnitawo. Ìñæmpa tömënäni näni cægai baï adobaï cædinque mïnitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante Baa äninque cöwë wææ ämïnipa töö. ⁵² Mïnitö wæmæidi doyedë Wængonguï beyæ nê apænegainäni ïnänite togænte päninque adocanque ingante

ata cæpodamaï inte tömänäni inänite togænte pangadänimpa. Edæ nê apænedäni, Nê nö entawënogä inte ponguingä ingampa, ante apæneyönänite tömënäni inänite do wænönäni wængadänimpa. Nöwo iñömö tömënäni näni, Ponguingä, angaingä incæ do pongä adinque mïnitö godö wænömïnitapa töö. ⁵³ Edæ, Iïmaï cæedäni, ante Wængonguï wææ angampa, ante Wængonguï anquedoidi änäni ëñëninque yewæmönäni ate mïnitö nê adömini incæ Baa äninque ëñënämaï cöwë cæminipa töö,” ante Etebä iinque apænecantapa.

Etebä ingante wænönäni wængampa

⁵⁴ Mänii awënëidi guiquënë Etebä nänö apænedö ante ëñente wædinque äinäni badinque бага wentoquënë wentoquënë angate piinänitapa. ⁵⁵ Etebä iñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ædæmö ewocadinque öönæde inö æmö adinque Wængonguï ñäö apäite bai nänö emönö acantapa. Ayæ nê Waocä ëñagaingä inte Itota incæ Wængonguï tömëmæ inö adiyæ ongongä acantapa. ⁵⁶ Adinque,

—Badogaa, öönæde wi ænete bai ba abopa. Waocä nê ëñagaingä incæ Wængonguï tömëmæ inö adiyæ ongongä abopa.

⁵⁷ Ante apænecä ëñente wædinque tömënäni piinte Yæ yæ äninque ëñënämaï cæcæte ante önömonca ñi mämönate cædänitapa. Godongämæ piinte quingæ tömengä weca pogodo pöninque, ⁵⁸ tömengä ingante bæi ongöninque tömënäni näni quëwëñömö yabæque ænte mäo dicaca tæi tacacæ cædänitapa. Tömengä æbänö angää, ante ënëninäni inte nê apænedäni iñömö edæ tacacæ cædinque tömënäni wecoo yabæcooquë gä tadongate tæcæ æmæwo pædingä Taodo näni änogä önöwaca inö ñö cædönänimpa. ⁵⁹ Dicaca tacayönäni Etebä iñömö Wængonguï ingante apænedinque, “Awënë Itota, bitö botö

önöwoca æncæbiimpa.” ⁶⁰ Ante da guicapodinique yedæ äninque, “Awënë, tömënäni näni wënæ wënæ cædönö ante ee ae,” äninque edæ mö ñonte baï wængacäimpa.

8

¹ Etebä wodi ingante wænoncæte ante dicaca tacadäni adinque Taodo guiquënë, Waa wænömini wængampa, ante Ao ante ongongacäimpa.

Në godongämæ pönëinäni inänite Taodo togænte pangä

Mäniönæ incæ mä togænte päninque Eedotadëë iñömö Codito ingante näni në godongämæ pönencabo inänite godömenque nanguï togænte piinte pangadänimpa. Ate wædinque Itota nänö në da godongainänique godämaï ongöñönäni wadäni iñömö näwæ wodii winöninque Odeabæ Tämadiabæ æmäenö æmäenö gogadänimpa. ² Mänii Etebä wodi ingante æmäwo wænönäni wängä ate Wængonguï ingante në waa adäni incæ Ca ca wædinque mäo daga wenänitapa. ³ Taodo guiquënë, Itota ingante në pönënäni inänite wido cæcäimpa, ante nanguï wënæ wënæ cædinque wacönë pö guii wacönë pö guii cædinque onguiñænäni tönö onquiyænäni inänite bæi ongonte wëä mäo tee mönegadänimpa.

Tämadiabæ godinique Pedipe apænecä ëñänäni

⁴ Mänii në wodii winönäni iñömö ædömë godinique Codito ingantedö ante cöwë watapæ apænedäni ëñänönänimpa. ⁵ İninque Pedipe iñömö Tämadia näni nanguï quëwëñömö gote apænedinique, Mönö Codito æbänö do ponte cægacäi, ante apænecä ëñänänitapa. ⁶ Mänömaïnö ante apænedinique tömengä, Ate pönencädänimpa, ante mä cæcä adinque nanguï inäni adoyömö pönëninque, Mönö ëñengäimpa, ante cädänitapa. ⁷ Waodäni nanguï inäni wënæidi wentamö

ewocadäni tönö quëwënäni adinque Pedipe angä ëñëninque wënæidi incæ Yæ äninque dæ tao godäni ate önönäni que badänitapa. Ayæ cömäinäni incæ cabæinäni incæ tæiyænäni inänite Pedipe cæcä ate waa badänitapa. ⁸ Ante adinque mäniñömö quëwënäni wæætë watapæ togadänimpa.

⁹ Wacä idö tömengä ëmowo Timönö iñömö tömengä adoyömö quëwëninque wënæ tönö wantæpiyæ cæcä inongäimpa. Ininque Tämadiabæ quëwënäni tömänäni, Æbänö nangui cæcää, ante guiñente wæyönänite tömengä, Në idömo inömo inte botö iñömö edæ nangui cæte beyæ ñæñæmo pöni imo aedäni. ¹⁰ Angä ëñëninque awënëidi incæ önönäni que incæ tömänäni adoyömö pönëninque, “Wængongui nänö tæi piñænö bai entawëninque ingä idö iñömö në Tæi Piñængä ingampa,” ante pönëwëninque, Në Ñænægä pöni inongä ingampa, ante pemongadinque tömengä apæ necä ate ædæmö ëñëñönänimpa.

¹¹ Ayæ tömengä wantæpiyæ wënæ tönö wæætë wæætë mä cæcä adinque tömënäni, Tömengä ingante mönö ëñengäimpa, ante tee empo tee empo godönänimpa.

¹² Mänömaï cæyönänite Pedipe guiquënë, Wængongui Awënë Odeye nempo mönö quëwengäimpa, ante watapæ apæ necä ëñëñänitapa. Ayæ, Mönö Codito iñömö tömengä ëmowo Itota ëmongampa, ante apænebo ëñëedäni. Ante apæ necä ëñëninque onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ wede pönëninque æpænë guidänitapa. ¹³ Ininque Timönö incæ adobai pönëninque æpænë guidinque Pedipe miñæ tee empo tee empo gocantapa. Pedipe, Ate pönencädänimpa, ante mä cædinque tæi piñænte nangui cæcä ate wædinque Timönö adocä cöwë guiñente wægacäimpa.

¹⁴ Ininque, Tämadiabæ quëwënäni Wængongui nänö

apænedö ante ëñëninque do Ao änänipa, ante Eedotadëe ponte tedeyönänite Itota tömengä nänö da godongainäni incæ do ëñënanitapa. Ëñëninque Pegodo tönö Wäö ïnate Tämadiabæ da godönäni godatapa. ¹⁵ Godinque Tämadiabæ pöninque tæcæ mä pönënäni beyæ ante tömëna Wængongui ingante iïmai ante apænedatapa. Wængongui ëñëmi. Bitö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante tömënäniya da pönömi pö guiicä ate ëwocædänimpa, ämönapa. ¹⁶ Edæ Awënë Itota ëmowo apænedinque tömënäni mä æpænë guiyyönänite bitö Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömënäniya wææ guidämai ingantapa cæbii. Nöwo ämi pö guiicæcäimpa. ¹⁷ Ante apænedinque Pegodo tönö Wäö tömënäniya pönö gampote apæneyöna Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö tömënäni baonga guiicantapa.

¹⁸ Mänömai pönö gampoyöna Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömënäniya pö guiicä ate wædinque Timönö guiqüënë tömënäni godonte æinta pædæ pönöninque, ¹⁹ tömëna ïnate,

—Mïnatö bai botö adobai në cæbo bacæboimpa ämopa. Pönö cæmïna ate botö në cæbo badinque wadäniya pönö gampobo ate Wængongui Önöwoca adobai pö guiicæcäimpa, ämopa.

²⁰ Äñongante Pegodo,

—Bitö mïni godonte æintaque pædæ godöninque, Wængongui Önöwoca nänö da pönönongä ingante æncæboimpa, ante pönëwëmi. Edæ tömëmi tigitamonque näëninque edæ bitö ömæe ëwenguinque gobawe. ²¹ Iñæmpa, Wængongui Önöwoca nänö da pönönongä ingante æninque godongämæ cæcæboimpa, ämitawoo. Wængongui ayongä nö pönente cæbipa ænguimii. Edæ mönatö tönö ædö cæte cæquimii. ²² Nöwo edæ mäninö bitö wiwa cædinö ante wæwente pönëninque

ñimpo cæe. Ayæ mönitö Awënë ingante apænebi
 ëñëninque tömengä wabänö pönö waadete cædinque
 mīmōno bitö pönëwënö ante wadæ cædinque ñimpo
 cæbaingampa. ²³ Bitö nämä beyænque ante nē æinēmi
 inte bitö mīmōnē guinæmæ entawente bai quëwëmipa.
 Ayæ bitö tömēmi wiwa cædö beyænque ñä cæyænte bai
 quëwëmipa, ante awædö.

²⁴ Angä ëñëninque Timönö wæætë,

—Æ ämi awædö, äninque Pegodo ingante, Botö minatö
 änö bai wi bacæboimpa, ante cædinque minatö botö
 beyæ Wængongui ingante apæneeda, angantapa.

²⁵ Ayæ Wäö tönö Pegodo iñömö, Itota incæ mönö
 Codito ingaingä ingampa, ante mänñömö quëwënäni
 inänite mönö Awënë nänö änö ante apæneeda ëñëni-
 tapa. Ìnque apænedinque adodö Eedotadëë gocæte
 ante wadæ gote Tämadiabæ godinque tömëna wayömö
 wayömö mao wædænque quëwënäni weca pö pö cæd-
 inque nangui inäni inänite apænedinque Codito ingant-
 edö ante watapæ apæneeda ëñënitapa.

Etiopæbæ awënë ingante Pedipe bee tengampa

²⁶ Mäningä Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte
 äninque, “Bitö ægodöe, Eedotadëë wæi Gata goquino
 pædæ taoquinque betamonca gocæbiimpa,” angantapa.
 Mäninö önömæcaque wæidö inompa. ²⁷ Mänömainö angä
 ëñëninque Pedipe ængæ gantidique wadæ godinque
 anquedo nänö äninonque cægonte ayongä onguinængä
 Etiopæbæ quëwëningä pö eyepæ bee tengä acantapa.
 Ìngä iñömö Etiopæbæ tæiyæ awënë onquiyængä Can-
 tate beyæ tömënäni godonte æinta nē aacä inongä inte
 ñænæ awënë inongäimpa. Tömengä ñöwo Wængongui
 weca ædæ wæäninque watapæ apænecæte ante Eedo-
 tadëë æidingä inte ocæ emænte pöninque Pedipe ingante

eyepæ mämö bee tengantapa. ²⁸ İingä iñömö cabayo nänö wëä pönoncadea æi tæ contate ocæ emænte pöninque Itaiya wodi Wængongui beyæ nē apænegaingä nänö yewæmongainta næænte a congantapa.

²⁹ Mänömaï a conte pönongante Pedipe ingante Wængongui Önöwoca, “Goe, İi cabayo nänö wëä pönoncade eyepæ godinque guëa goe,” angantapa. ³⁰ Angä ëñëninque Pedipe pogodo godinque obo ponte ëñëñongä Etiopebæ awënë iñömö Itaiya wodi nänö Wængongui beyæ yewæmongainta adinque apæneçä ëñëninque,

—Bitö ate apænedö ante ædæmö ëñëmitawo.

³¹ Äñongante,

—İñæmpa ëñëmogaa. Botö imote apænedänipa ëñenguimoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitö botö weca ææ guiite tæ contae, angä ææ guii tæ contacantapa.

³² Mäninta Wængongui angä ëñente näni yewæmongainta Etiopebæ awënë nänö aintaa iïmaï ante yewæmonte ongönönimpa.

“Codotedo ingante wænongæimpa, ante bæi ongonte æninque töö godonte bai cædinque tömengä ingante adobai wænoncæte ante bæi ongonte ænte godänitapa.

Obegaidi ocaguincoo ëö toyönäni wædämaï pæ wëenecä bai tömengä adobai wædämaï inte pæ wëenecantapa.

³³ Piinte änäni wæyongante nē apænte angüenänäni incæ, Pangæimpa, ante cædinque nöingä ante änämaï inänitapa.

Tömengä ingante æmæwo wænönäni wængaingä iñongante,

Tömengä nänö pæinäni, ante ædö cæte apænequii.”

³⁴ Ante näni yewæmongainö adingä inte Etiopebæ awënë ñowo Pedipe ingante,

—Apænebi ëñëmoe. Në Wængongui beyæ apæne-gaingä iñömö æcänö ingante ante në apænegacäi. Tö-mengä nämä ingante ante yewæmongantawo. Edæ wacä ingante ante yewæmongantawo, ante ëñencæte ante wæbopa.

³⁵ Ante ãñongante Pedipe iñömö Etiopebæ awënë nänö adinta adotaa ate apænedinque ayæ wataa wataa adinque Itota ingantedö ante watapæ apænecä ëñengan-tapa. ³⁶ Apæneyongä taadö godinque wapæ ganca pönat-apa. Equitobæ awënë mänimæ adinque Pedipe ingante, Waa ae. Iñömö gäwapæ impa. Æpænë guidämaï inguïmo, ämitawoo.

³⁷ Angä ëñëninque,

—Bitö mimöno wede pönëmi ate botö Ao ämaïmopa, angantapa. Æñongante,

—Ao botö, Itota Codito näwangä Wængongui Wengä inongä ingampa, ante wede pönëmopa.

³⁸ Äninque Etiopebæ awënë angä cabayo næ gongæ ate Pedipe tönö guëa æpænë ti wææna ate Pedipe tömengä ingante æpænë guidongä guiicantapa. ³⁹ Ayæ æpænë gui-ite ate tömengä tao gongæñongä Wængongui Awënë Önö-woca Pedipe ingante iñæ æænonte ö ængä. Ate æmäwo adinque Etiopebæ awënë watapæ todinque oncönë goïnö gocantapa. ⁴⁰ Pedipe guiquënë Atota iñömö iñontobæ a ongöninque godömenque wadäni näni quëwëñömö go apænedinque wayömö näni quëwëñömö go apænedinque Tetadea ganca godinque Codito ingantedö ante watapæ apænecä ëñengadänimpa.

9

*Awënë Itota ingante Taodo acampa
(Näni Cægainö 22.6-16, 26.12-18)*

¹ Taodo guiquënë mönö Awënë ingante nē tee em-pote quëwëñäni inänite piiniquē, Wængongäimpa, ante bæi ongö bæi ongö cædinque cöwë ñimpo cædämaï ingacäimpa. Nöwo godömenque cæcæte ante Wængongui oncönë gote nē godongä ñænængä pöni inongä ingante apænedinque, ² Awënë ëñëmi, angantapa. Bitö Ao ämi ininque botö Daämaco näni quëwëñömö gote ayömo, Onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ æcämenque Itota Taadö ante nē godäni inänii, ante adinque tömënäni inänite bæi ongonte goti winte Eedotadëë ænte pömaï-mopa. Ininque bitö, Taodo mänömaï cæcæcäimpa, ante botö beyæ cadota ante yewæmöninque pædæ pönömi æninque botö wæætë Daämaco iñömö mäo oodeoidi odömöincönë awënëidi weca gote pædæ godömo ænte adinque tömënäni Ao añönäni mänömaï cæbäimopa. ³ Añongä awënë Ao ante yewæmöninque pædæ pönongä æninque Taodo Daämaco obo gote ayongante iñontobæ öönædë inö näinte bai cædinque tömengä nänö ongöñömö tömäo guinä gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidömëmæ tæ go wæængantapa. Ayæ wæænte öñöñongante tömengä ingante, “Taodo. Taodo. Quinante botö imote togænte pämi.”

⁵ Angä ëñente wædinque Taodo wæætë, “Awënë, æmömidö inömi imii.” Ante ëñëñongä, “Botö Itotabo inömo inte bitö nē togænte pänimo mänimotö imopa cæbii. Iñæmpa wagada päintoca bai bitö nämä iñæ æwate bai cædinque cowate bai edæ caate bai wæbipa töö.”

⁶ Mänömaï apæneca ëñëninque Taodo ancai guñente do do wæadinque, “Awënë, æbänö cæquimo ämii.” Añongante mönö Awënë wæætë apænecantapa. “Bitö ængæ gantidinque iinäni näni quëwëñömö goe. Botö, Taodo iïmaï cæcæcäimpa, ante wacä ingante Daämaco iñömö nē quëwengä ingante do apænebo ëñengampa cæbii. Bitö

Daämaco iñömö gote ongöñömi tömengä wæætë bitö imite apænecä ëñente cæcæbiimpa.”

⁷ Taodo tönö godongämä godäni guiquënë waocä ingante adämaï inäni incæte, Önonque tempa, ante pönëninge ancai guñente wædänitapa. ⁸ Taodo iñömö onguipoga ayä a öñongä inte ængä gantidique awinca adämaï ingä adinque wadäni tömengä ingante önompo bæi ongöninge Daämaco ganca ænte mäodäni gocantapa. ⁹ Mäniñömö gote ongöninge tömengä adämaï inongä inte cänämaï bedämaï mëönaa go adoönæque iñonte wæwengacäimpa.

¹⁰ Ayä wacä në pönengä Änäniya Daämaco iñömö quëwengä inte mä pönï wüimonte bai ayongä mönö Awënë, “Änäniya,” angä ëñëninge, “Awënë, botö ëñë cömopa.”

¹¹ Äñongä mönö Awënë wæætë, “Taodo ñöwo Wængonguï ingante apænecampa cæbii. Bitö ængä gantidique taadö näni Töinö änönö godinque Codaa oncönë gote äninque, Tadoto në quëwëningä Taodo iñömö owocantawo, ante acæbiimpa. ¹² Wængonguï ingante ñöwo apænedinque ate bai ayongä wacä Änäniya pö guïidique, Ñöwo edonque acæbiimpa, ante gampocampa, ante ate bai Taodo wæcantapa cæbii. Tömengä wüimonte bai adinque nänö wædö bai cædinque bitö ñöwo gote cæcæbiimpa.”

¹³ Angä ëñente wædinque Änäniya wæætë, “Awënë iñæmpa botö, Mäningä Taodo iñömö quïnö bai onguïñängä ingää, ante nanguï tededäni do ëñëmopa. Ayä, Eedotadëë iñömö tömengä bitö quïnäni inänite wënæ wënæ cæcampa, ante tededäni ëñente wæbopa. ¹⁴ Ayä në godönäni ñænänäni Ao ante yewämönäni äninque tömengä iñæmpa në angä badinque bitö

ëmöwo ante nē apænemöni iñömönite bæi ongonte tee mönecæte ante pongampa cæbii.”

¹⁵ Ante wæyongante mönö Awënë wæætē Änäniya ingante, “İngä ingante do apænte æmo apa änewëë. Tömengä ingante, Bitö wabæca gote wadäni inänite botö ëmöwo ante apænedinque ayæ tömënäni awënëidi inänite botö ëmöwo ante apænedinque idægoidi inänite adobaï botö ëmöwo apænebi ëñencädänimpa, ante tömengä ingante do antabopa cæbii. Nöwo tömengä weca gobäwe. ¹⁶ Ayæ botö nē æningä inte tömengä æbänö botö ëmöwo beyæ nanguï caate wæquënegä ingää, ante odömömo ate ëñencæcäimpa.”

¹⁷ Angä ëñëninque Taodo nänö owoyömo go guidinque Änäniya tömengä ingante gampomöninque,

—Taodo botö tönïñabi ëñëmi. Bitö taadö pöninque Itota ingante abitawo. Tömengä iñömö nē Awënë inongä inte botö imote apænecantapa. Bitö Taodo weca godinque cæbi ate tömengä wëenëñedë nänö ëmönö bai adinque Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æninque ëwocacæcäimpa, ante mönö Awënë angä ëñëninque botö bitö weca pontabopa.

¹⁸ Ante Änäniya tæcæ apæneyongä Taodo tömentagä nänö ëmönintagä tæ wæante iñontobæ edonque acantapa. Ayæ ængäë gantiyongante Änäniya tömengä ingante æpænë guidongä guicantapa. ¹⁹ Ayæ cænguï cæninque tömengä baö wæætē tæï piñængä bacantapa. Ayæ Daämaco iñömö Itota ingante nē tee empote quëwënäni weca godömenque tæönæ quëwengantapa.

Daämaco iñömö Taodo apænecä ëñënäniya

²⁰ Mäniñömö quëwëninque Taodo do oodeoidi odömöincönë go guï go guï cædinque, Itota Codito näwangä Wængonguï Wengä ingampa, ante apænecä

ëñënanitapa. ²¹ Mänömaï apænecä ëñëninque tömengä ingante në ëñënäni iñömö ancai guiñëninque, “Æ. Ìngä adocä Eedotadëë iñömö Itota ëmowo ante në apænedäni inänite në wido cæcä ìmaingampa. Tömengä adocä në wido cæcä incæ adodäni inänite bæi ongonte æninque, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni weca mäo pædæ godoncæte ante ñowo iñömö pöningue cæcä awädö. Edæ adocä ingänö anguënë.”

²² Ante wädäni incæte Taodo godömenque täi piñante entawëninque iïmaï ante apæncantapa. Awënë bacæcäimpa, ante Wængongui nänö në gao cæcadongä iñömö mönö Codito iñömö edæ Itota adocä inongä ingampa, ante, Näwangä impa, ante nöingä pöni apænecä. Adingue Oodeoidi Daämaco iñömö quëwënäni guiquënë, Ædö cæte wadö anguii, ante wægadänimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyönäni Taodo aamö cæte gocampa

²³ Ìninque täönæ go ate oodeoidi godongämæ pönente Ao äninque, Taodo ingante wænongæimpa, ante cædänitapa. ²⁴ Mänömaï ante cæyönäni Taodo mäninö näni äninö do ëñengantapa. Tömënäni guiquënë, Mönö quëwëñömö wææ cæinemö tacä ate wænömö wæncæcäimpa, ante itädë woyowotæ wææ wänönänitapa. ²⁵ Wææ wänöñönäni tömengä ingante në tee empote quëwënäni wæätë yabæ wææ cæte iñömö Taodo ingante woyowotæ mäi ayacömoyäa inö otodë pædæ wæænönäni ti wæante gocantapa.

Taodo Eedotadëë ponte apæncampa

²⁶ Mänömaï godinque Taodo Eedotadëë pöningue, Itota ingante në tee empote quëwënäni weca gobote, ante pongä. Adingue tömänäni, Näwangä Itota ingante në pönengä ingantawogaa, ante guiñente awädö, ante pönëninque wææ adänitapa. ²⁷ Bedënabee guiquënë Taodo

ingante bæi ongömænte æninqe Itota nänö nē da godongainäni weca ænte mämongä pongantapa. Ayæ tömēnāni inänite Bedēnabee apænecantapa. Taodo ñöwo taadö godinque mönö Awēnē ingante dobæ acäimpa. Mönö Awēnē tömengä ingante do apænecantapa. Daämaco gote quēwēninqe Itota emöwo ante tömengä guiñēnāmaï apænedingä inte ñöwo iñömö pongä apa quēwēmīnii. ²⁸ Bedēnabee mänömaï angä eñēninqe Ao añönāni Taodo Eedotadēe iñömö quēwēninqe tao guiite ta tao guiite ta cædinque tömēnāni tönö godongämæ cædinque mönö Awēnē emöwo ante guiñēnedāmaï apænecantapa. ²⁹ Ayæ wadāni oodeoidi incæ guidiego tededö nē tededāni māniñömö quēwēnönānimpa. Īināni inänite Pabodo mönö Awēnē emöwo ante nanguï apænedinque wæætedö wææte añongante tömēnāni wææte wænoncæte ante cædānitapa. ³⁰ Mänömaï cædānipa, ante eñente wædinque tömengä nänö tōniñadāni bai badināni inte pancadāniya Taodo ingante Tetadea ganca mao emöninque, Godömenque Tadoto iñömö wodii winonte goe, ante da godönāni gogacäimpa.

³¹ Īininqe Codito ingante nāni godongämæ pönencabo incæ Oodeabæ Gadideabæ Tämadiabæ tömāo quēwēninqe māniñedē wædāmaï inte guēmānānitapa. Ayæ tæi pīñænte entawēnāni badānitapa. Ayæ Wængonguï Tæiyæ Waemö Önöwoca ædæmö apæneca ate tömēnāni wampo pönēnāni badinque yebænte nanguï ināni bagadānimpa. Ayæ mönö Awēnē ingante ædö cæte eñēnāmaï cæquii, ante guiñente wægadānimpa.

Ēnea ingante Pegodo angä waa bacampa

³² Mänömaï tömēnāni nāni pönencabo nanguï yebænte bayönāni Pegodo guiquēnē wayömö wayömö wodo tebæ wodo tebæ godinque Dida iñömö pöninque mönö Awēnē quinäni weca eñacæ pongantapa. ³³ Māniñömö ponte

apæneyongä wacä tömengä ëmowo Ænea do ocho wadepo ganca möimoga cömäingä inte nē ongöningä ingä.

³⁴ Adinque Pegodo tömengä ingante,

—Ænea ëñëmi. Itota Codito cæcä ate waa babipa cæbii. Ængæ gantidique tömëmi möïmo nī capoe.

Åñongä Ænea iñömö do edæ ængæ ganticä. ³⁵ Adinque Dida quëwënäni tönö Tadö quëwënäni tönö wëënë nāni pönëwengainö ante ëmö cædinque Wængonguī Awënë gämänö pönänitapa.

Dodoca wodi ingante Pegodo angä ñāni ömæmongampa

³⁶ Māniñedë wacä onquiyængä nē pönengä Tabita iñömö Cope nāni quëwëñömö quëwëningäimpa. Tömengä ëmowo guidiego tededö Dodoca incæ mönö tededö Cowāñe ëmongä inongäimpa. Tömengä iñömö nē waa cædongä inte ömæpodāni wæwënäni inänite nanguī waa cædongä inte Cope iñömö quëwëningäimpa. ³⁷ Tömengä māniñedë nangæ badinque æmæwo wængä. Ate tömengä baö inī æpæ äadëninque wænömënæcapaa mäi ñö cædänitapa. ³⁸ Cope iñömö quëwëninque Dida wīi gobæ impa, eyequei impa. Mänömaī beyæ, Pegodo Dida iñömö ongongampa, ante tededäni ëñente wædinque Itota ingante do tee empote quëwënäni iñömö onguīñæna mënaa inate da godöninque, Cope iñömö gote Pegodo ingante, “Quingæ pöe, ante äeda.”

³⁹ Änāni gote äñete pöñönate Pegodo godongämæ pongä adinque tömengä ingante wænömënæcapaa mäidäni guiite acantapa. Owæmpoinäni godongämæ pöninque doyæncoo tönö yabæcoo Dodoca miingä quëwengäñedë nänö badongaincoo odömöninque Ca ca wædäni. ⁴⁰ Adinque Pegodo tömänäni inänite angä tao godäni adinque da guicapote Wængonguī ingante apænecantapa. Ayæ dobæ wænte onguite a öñongä gämänö dadi ëmænte adinque,

—Tabita, ængæ gantibi ämo.

Äñongä Tabita wodi awinca wi æmöninque Pegodo ingante adinque ængæ gantite contacantapa. ⁴¹ Ængæ ganti contayongante tömengä önompo bæi ongöninque Pegodo töö æmængä ate ædæmö ængæ gantite adiyæ gongængantapa. Ayæ owæmpoinäni tönö mönö Awënë quinäni inänite Pegodo aa pecä pö guidäni ate miingä ingä odömongä adänitapa. ⁴² İninque, Mönö Awënë mänömaï cæcantapa, ante Cope iñömö nāni quëwëñömö tömäo gote tededäni ëñëninque nanguï inäni mönö Awënë ingante nē pönënäni badänitapa. ⁴³ Pegodo mäniñedë æmontai nē aminengä Timönö weca owod-
inque Cope iñömö tæönæ quëwengacäimpa.

10

Pegodo tönö Codönedio

¹ Tetadea nāni quëwëñömö odömāno tontadoidi Itadiaidi nāni änoncabo inte quëwengadänimpa. İninque tontadoidi tiëë ganca nāni cabo tiëë ganca nāni cabo iñönänite adocabodäni capitäo tömengä ëmöwo Codönedio ëmongacäimpa. ² Tömengä nāni wencabo nāni owocabo owodunque, Mönö wadö pönëñömönte Wængonguï pangä wæcæ wæ, äninque Wængonguï nänö änö ante ëñente quëwënönänimpa. Ayæ pæ gompodämaï inte Codönedio, Ömæpodäni wæwënäni quï, ante pædæ godö pædæ godö cæcä ænönänimpa. Ayæ Wængonguï ingante ñimpo cædämaï cöwë apænedongäimpa. ³ Tömengä iñömö ædæ wæicä ate mä pöni wiimonte bai acantapa.

Edonque wiimonte bai ayongante Wængonguï anquedo tömengä weca pö guidunque, “Codönedio bitö ïmi.” ⁴ Angä wædinque Codönedio tömengä ingante cöwä adinque ancai guïñente wædinque, “Awënë, æbänö ante ämii. Ämi ëñëmoe.” Äñongante, “Bitö Wængonguï

ingante në apænebi imitawo, ömæpodäni wæwënäni inänite në godömi imitawo. Mäninö bitö apænedö ante mäninö bitö godönö ante adinque bitö imite waa abopa, Wængonguï angampa, angantapa. ⁵ Nöwo wadäni inänite ämi Cope iñömö gote Timönö Pegodo näni ängongä ingante äñete poncädänimpa. ⁶ Adowo emönongä Timönö weca Timönö Pegodo gäwapæntibæ wedeca owocampa. Mäningä Timönö æmontai në aminëngä ingampa.”

⁷ Ante apænedingä inte Wængonguï anquedo ingæ gocä adinque Codönedio wææté tömengä ingante në cæda mënaa inate aa pecä pönatapa. Ayæ tontadoidi incæ pancadäniya tömengä ingante në cädäni inönänimpa. Ininque adocanque tontado incæ Codönedio ingante në cæcä incæ Wængonguï ingante në eñengä inongäimpa. Tömengä ingante Codönedio adobäi aa pecä pongantapa. ⁸ Mänömai aa pecä ate tömënäni godongämæ pönäni ate Codönedio, Wængonguï æbänö angantawoo, ante tömänö ante adodö apænedinque, Nöwo Cope iñömö goedäni, angantapa.

⁹ Angä godinque iimö wææñö taadö godinque Cope iñömö obo pönönäni mäniñedë incæ tæcæbæcä incæ Pegodo guiquënë Wængonguï ingante apænecæte ante oncömanca æicantapa. ¹⁰ Ayæ ate gue ænente wædinque wadäni inänite, Cæinente awædö, äñongante cænguï iinque æænönämai inte cönönämai iñönänite tömengä wiimonte ate bäi cæwënengantapa. ¹¹ Ate bäi æmö ayongante öönædë wi ænete bäi bayö möincoo bäi ñænæncoo pönï iñonte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongönete bäi inguipoga pædæ wæænonte bäi wææ wäi wocæ acantapa. ¹² Wäi wocæñö në ocaguï mongænäni incæ, në ocaguï ömaadäni incæ, në öömä emænte æidämæ godäni incæ babæidi tömänäni weocoo cæncadencoo inö ongönäni acantapa. ¹³ Ayongante wacä äninque, “Pegodo, ængæ

gantidique wænonte cæe.”

¹⁴ Angä ëñëninque Pegodo, “Awënë, ëñëmi. Öñönäni que iññönänite botö, Baacä awædö, äninque cöwë cænämaï imo apa änewëë.” ¹⁵ Äninque wæætë ëñëñongä, “Wængongui nänö ædæmö mënongadongä incæ bitö ædö cæte baacä ämii.”

¹⁶ Äninque në apænedingä iññömö wæætë adodö adodö angä ëñëninque Pegodo wæætë, Baacä awædö, ante Baa angantapa. Ayæ mempoga go adopoque wæatedö wæætë adodö äna ate ñænæncoo pönï weocoo incæ öönæde inö wëä æænongä bai acantapa. ¹⁷ İninque, Mänömainö ante wïimonte bai adïmo inte botö quïnö bai cæquïmoo, ante Timönö Pegodo pönëë congantapa. Pönëë cöñongä Codönedio në nänö da pönöninäni guiquënë, Timönö oncö æyömönö i, ante diqui diqui minte adinque yabædemö inö næ gongæninque, ¹⁸ Timönö Pegodo näni änogä iññömö owocää, ante ëñencæte ante aa pedänitapa.

¹⁹ Pegodo wïimonte bai nänö adinö ante ayæ pönëë cöñongante Wængongui Öñöwoca, “Timönö ëñëmi, bitö imite ante onguïñænäni mengäa go adocanque diqui diqui minänipa quëwëmii. ²⁰ Tömëmo ämo pönänipa cæbii. Bitö ængæ gantidique yæipodë wæidinque tömënäni tönö ee goe,” angantapa.

²¹ Angä ëñëninque Pegodo yæipodë wæidinque tömënäni inänite, Botö minitö në diqui diqui minömo adobo imopa. Minitö quïnante pöminii.

²² Äñongante,

—Mönitö awënë capitäö Codönedio incæ angä pömönipa. Tömengä iññömö Wængongui ayongante nö cæcä inongä inte Wængongui ingante guïñente quëwengampa. Në nö cæcä ingampa, ante pönëninque oodeoidi tömänäni tömengä ingante waa adänipa.

Īninqe Wængonguī anquedo tæiyæ waëmö inongä inte wæætë Codönedio ingante, Bitö wadäni inänite ämi gote Pegodo ingante añete poncädänimpa. Tömengä ĩñömö bitö weca pöninge apæ necä ëñencæbiimpa, angä ëñente wædinque Codönedio wæætë mönitö ĩmönite da pönongä pömöni ae.

²³ Ante apænedäni ëñëninque Pegodo angä pö guite tömengä weca owodänitapa. Īimö ate Pegodo tömënäni tönö tao goyongante Cope ĩñömö quëwente në pönënäni incæ pancadäniya godongämæ tao wadæ godänitapa.

²⁴ Mänömaï godinque Pegodo ĩñabæ wæængä Tetadea pongantapa. Codönedio guiquënë, Oo ponguingä, ante pönëninque tömengä guidënäni tönö tömengä æmigoidi inänite do añecä ponte godongämæ ongönänitapa.

²⁵ Īninqe Pegodo ĩñömö oncönë pö guicæ cæyongä Codönedio wæætë oncodo tao bee tëninqe, Æ, bitö Wængonguī anquedo inömi ĩmipa, ante bai cædinque ædæ wæante Pegodo önöwa gäänë guidömëmæ ñongængä. ²⁶ Adinque Pegodo wææ äninque,

—Īñæmpa bitö waobi ĩmi bai botö adobai waobo inömo ĩmopa. Ængæ gantibi, äninque Pegodo angä ængæ gantiantapa.

²⁷ Ayæ Codönedio tönö guëa tededinque Pegodo oncönë guite ayongante nanguī inäni godongämæ mä ongönäni. ²⁸ Adinque tömënäni inänite,

—Minitö do ëñëmīnīpa. Oodeoidi inömöni inte mönitö Möitee wodi nänö wææ angainö ante Ao ante ëñente cæmönīpa. Īninqe, Oodeo inämaï inäni tönö godongämæ cædämaï incæmīnīpa, ante ayæ, Tömënäni weca go guidämaï incæmīnīpa, ante mönitö ëñengainö ante cæmönīpa, ante mīnitö do ëñëmīnitawoo. Incæte Wængonguī wæætë botö ĩmote ĩmaï ante odömongantapa. Bitö, Baacä awædö, ante tedete bai waocä in-

gantedö ante tedinque, Wentamö mongængampa, ante änämaï incæbiimpa. Ayæ, Önonganque ingampa, ante änämaï incæbiimpa, ante Wængonguï botö imote do odö-mongä atabopa. ²⁹ Äñete pönäni ate botö, Wængonguï mänömainö ante odömongä atabopa, ante pönëninque ee pontabopa. İninque quınante botö imote aa peminiı, ante ëñencæte ante wæbopa.

³⁰ Äñongante Codönedio wæætë,

—Do mëönaa go mëönaa İñonte botö tömëmo oncönë cænämaï inte Wængonguï ingante apænetabopa. Botö mänömaï ñöwo bai ædæ wæicä apæneyömo onguïñængä weocoo näämænta pönı mongængä ponte botö weca a ongongä atabopa. ³¹ Ayæ botö imote apænedinque, “Codönedio, bitö Wængonguï ingante apænebitawo, angantapa. Mäninö bitö apænedö ante Wængonguï do ëñengantapa. Ömæpodäni wæwënäni quı, ante bitö godömitawo. Mäninö bitö godönö ante adinque Wængonguï cöwë pönengampa cæbii. ³² Ñöwo ämi Cope gote Timönö Pegodo näni änogä ingante äñete poncædänimpa. Tömengä wacä Timönö æmontai në amı-nengä weca gäwapæntibæ wedeca owocampa.” ³³ Angä ëñëninque botö wæætë bitö imite ante, Äñete pöedäni, antabopa. Ñöwo bitö do pömi waa abopa. İninque ñöwo İñömö Wængonguï ayongä tömämöni godongämä a ongöñömöni bitö, Wængonguï Awënë mönitö beyæ ante bitö imite æbänö angää, ante apænebi ëñencæte ante ongömönipa, angantapa.

Codönedio oncönë ongöninque Pegodo apænecampa

³⁴ Codönedio mänömaï apænecä ëñëninque Pegodo İımaï ante apænecantapa.

—Wængonguï, Adoyömö pönı İminıpa, ante tömämö imonte pönö adoyömö pönı cæcampa, ante

botö, Näwangä impa, ante ñöwo tæcæ ëñëmopa.
³⁵ Ìninqe ïimæca quëwënäni incæ wayömö wabæca wabæca quëwënäni incæ æcänö Wængonguï ingante guïñente wædinque nö cæte quëwëna ante adinqe Wængonguï mäningä ingante Ao ante do ængampa.
³⁶ Mänömaï cæbopa, ante idægoidi ïnänite apænemïni ëñencädänimpa, ante Wængonguï mönitö ïmönite da godongä gote ïimaï ante apænemöni ëñënänipa. Tömämæ quëwëmö ïñömönte mönö Tæiyæ Awënë ïñömö Itota Codito ingampa. Tömengä waa pönï pönö cæcä beyænque Wængonguï piyänë nänö cægainö ante watapæ möni apænedö impa. ³⁷ Wäö wodi, Æpänë mönö guidongäimpa, ante apænecä ëñënäni ate Itota Codito ïñömö Gadideabæ ïñömö mä cædinque Oodeabæ tömäo cægönte æbänö cægacäi, ante do ëñëmïnipa.
³⁸ Ìimaï ingatimpa. Wængonguï tömengä Önöwoca ingante angä Itota Näatadeta në quëwengaingä baonga wææ guigacäimpa. Wææ guicä ate Itota tæi piñante entawëninque wayömö wayömö gote tömäo cægöninque waa cægacäimpa. Edæ Wængonguï tömengä tönö godongämæ quëwente cæcä beyæ Itota ïñömö, Wädäni wënæ angä ëñëninque goti winte bai wæwënänipa, ante adinqe wënæidi ïnänite angä tao godänitapa. Ayæ wädäni wënæ wënæ inte wæyönänite tömengä godö cæcä ate edæ waa ïnäni bagadänimpa.

³⁹ Pabodo mänömainö ante godömenque apænecan-tapa. “Oodeoidi ömæ cægöninque ayæ Eedotadëë ïñömö quëwëninque, Itota Codito æbänö cægacäi, ante në adimöni inte mönitö ïñömö mäninö tömänö ante në apænemöni ïmönipa. Tömengä ingante awæ ñæn-quedimæ cæte godö wänönäni wængacäimpa. ⁴⁰ Incæte Itota do wëningä inte mëönaa go adoönæque öñongante Wængonguï angä ñäni ömæmonte miingä inte

edonque pöni a ongongä agadänimpa. ⁴¹ Wii tömänäni adänitapa. Pancamöniya atamönipa. Itota ñäni ömæ-mongä ate tömengä tönö nê godongämæ cænte bedimöni iñömönite Wængongui, Mänimpodänique Itota miingä ongongä ingampa, ante nê adinäni inte nê apænedäni incädänimpa, ante mönitö imönite apænte ængacäimpa. Mönitö adomönique tömengä ingante atamönipa. ⁴² Ayæ mönitö imönite äninque Wængongui, Minitö iñömö do ëñenimäni inte nê apænemäni badinque waodäni inänite mänömainö ante apænedinque iimaï ante apænegämäin-impä. Mii quëwänäni inänite do wäninäni inänite Itota Codito iñömö edæ tömänäni inänite edæ nê apænte anguingänö angüënë, ante apænemäni ëñencädänimpa, ante Wængongui mönitö imönite angacäimpa. ⁴³ Ayæ, Mönö Codito poncäcäimpa, ante do ëñengainäni inte tömänäni Wængongui beyæ adoyömö apænegadänimpa. Tömänäni, Codito ingante nê pönänäni wänæ wänæ näni cädö ante adocä Codito ëmowo beyænque Wængongui pönö waadedinque ñimpo cäcä quëwencädänimpa, ante doyedë apænegadänimpa,” ante Pegodo Codönedioidi inänite apænegä ëñänitapa.

Oodeoidi inämaï inäni Wængongui Önöwoca ingante äenäni

⁴⁴ Pegodo mäninö ante tæcæ apænegä ëñëë cöñönänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömänäni tömänäni baonga wææ guicantapa. ⁴⁵ Pegodo tönö godongämæ pöninäni guiquënë nê pönänäni inäni incæte, Mönö ëö togænte quëwengäimpa, ante nê äönäni ingadänimpa. Ininque tömänäni, Oodeoidi inämaï inäni inänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca do wææ guicampa, ante adinque edæ guiñente wädänitapa. ⁴⁶ Edæ Codönedioidi Wængongui Önöwoca ingante ewocadinque wädäni näni tede bai wädäni näni tede bai iñontobæ apænedinque

Wængongui ingante waa adinque waa todäni ëñente wædinque oodeoidi mänömaï guiñente wæðanitapa. ⁴⁷ Adinque Pegodo tömengä tönö në pöninäni inänite,

—Tömënëni mönö bai Wængongui Tæiyæ Waëmö Önö-woca do äninäni inänite adinque tömënëni, Æpänë guidömi guiboë, äñönänite mönö ædö cæte wææ an-guï. ⁴⁸ Äninque Pegodo angä ëñëninque tömënëni Itota Codito ëmowo apænedinque æpänë guidönäni guidäni-tapa. Æpänë në guidënäni iñömö ayæ Pegodo ingante, Tæönæ mönitö weca quëwencæbiimpa, änäni Ao ante quëwengacäimpa.

11

Eedotadëë iñömö në pönënëni inänite Pegodo apænecä

¹ Oodeoidi inämaï inäni incæ Wængongui nänö änö ante do Ao ante ëñënënipa, ante wadäni Oodeabæ tömäo cægonte tededänitapa. İninque Itota nänö da gogainäni tönö wadäni në pönënëni tönö mäninö ante do ëñënënitapa. ² İninque Pegodo Eedotadëë iñömö æite quëwëñongante në pönënëni incæ pancadäniya, Mönö ëö togængæimpa, ante në äñönäni inte tömengä ingante pïinque, ³ iïmaï ante änänitapa.

—Quïmä bitö togænämaï inäni weca incæ go guidinque cæmitapa töö.

⁴ Äñönänite Pegodo, Æbänö cæte i, ante adodö adodö ante apænecä ëñënënitapa.

⁵ —Botö Cope näni quëwëñömö gote quëwëñinque Wængongui ingante apænedinque cæwënente ongöninque wiïmonte bai atabopa. Wiïmonte bai ayömote weocoo ñænæncoo möincoo bai æmænecoo yao æmænecoo yao oncönete bai öönädë inö pædæ wæænonte bai ayömote botö weca wææ wäi wocæ atabopa. ⁶ Wäi wocæñö botö acæte ante guimö ayömo babæidi bai

inäni inte ocagui mongänäni, ämontaique mongänäni, öömä emänäni yämiñæncoo inö ongönäni bai atabopa. ⁷ Ayä wacä botimote, “Pegodo, ængæ gantidique wænonte cæe.” ⁸ Angä ëñëninque botö, “Awënë ëñëmi. Baacä ingä änewëë. Näwääquingä inämaï iñongante cöwë cänämaï imoi ae.” ⁹ Ante wæyömote öönädë apænecä botö në ëñëningä godömenque äninque, “Wængongui nänö ædæmö mënongadongä ædö cæte baacä ämii.” ¹⁰ Äninque tömengä wæätë wæätë mempoga go adopoque adodö angä ate ñænæncoo bai adodö öönädë ingä æi atabopa. ¹¹ Mäniñedë Tetadea në quëwengä da pönongä pöninque onguiñänäni mengäa go adocanique botö imote ante diqui mincæte ante botö owocö boyä tæcæ pöninque næ gongänänitapa. ¹² Ayä Wængongui Önöwoca incæ botö imote angä ëñëninque botö, Wädäni inänipa, ante pünämaï imo inte guiñänämaï tömënäni tönö ee gotabopa. Ayä botö tönö iinäni iñömö tei ganca inäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. Gote ayömöni, Codönedio oncö impa, ante adinque go guita-mönipa, ante Pegodo apænecantapa. ¹³ Ayä, Go guiite ëñëñömönite Codönedio iñömö, Æbänö cætimpa, ante apænedinque mönitö imönite iimaï ante apænecantapa. Botö oncönë Wængongui anquedo a ongongä atabopa. Ayä botö imote äninque anquedo iñömö, “Bitö Cope iñömö ämi wädäni gote Timönö Pegodo näni änogä ingante äñete poncædänimpa. ¹⁴ Tömengä pöninque, Mini quëwencabo æbänö cæte wänämaï quëwenguimini, ante bitö imite apænecä ëñencæbiimpa.” Mänömaïnö ante Wængongui anquedo apænecä ëñente cætabopa, ante Codönedio mönitö imönite apænecä ëñentamönipa.

¹⁵ Mäninganca apænedinque Pegodo iimaï angantapa. “Wængongui Tæiyä Waëmö Önöwoca mä pöninque mönitö imönite nänö guidö bai ñowo iñömö botö tæcæ

apænecæ cæyömo adocä edæ tömënäniya adobaï wææ guicantapa. ¹⁶ Ìninque botö, Mönö Awënë Itota æbänö angacäi, ante adodö ante pönentabopa. ‘Wäö wodi ìñömö æpænë guidongacäimpa. Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquënë mìnitö baonga pö guicæcäimpa,’ ante Itota do apænecäimpa, ante botö önöwënenque pönentabopa. ¹⁷ Ayæ, Mönö Awënë Itota Codito ingante wede pönëmöni ate Wængonguï tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æntamönipa. Ñöwo tömënäni adobaï wede pönënäni ate Wængonguï mönitö ìmönite nänö da pönongaingä ingante tömënäniya adobaï da pönongä ænänipa, ante pönentabopa. Mänömaï cæ-campa, ante pönëninque botö, Ædö cæte Wængonguï ingante Baa anguïmoo.”

¹⁸ Ante Pegodo, Æbänö cætimpä, ante tömänö ante edonque apænecä ëñëninque tömënäni wæätë, Mönö ædö cæte godömenque püinte anguïi, ante piyænë cæte apænedänitapa.

—Ñöwo idæwaa ämönipa. Wadäni oodeoidi ìnä-maï ìnäni incæ mönö baï, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante guingo imonte wädäni ate Wængonguï pönö waadete cæcä ate quëwënänipa, ante ñöwo tæcæ mä ëñëmönipa, ante todinque Wængonguï ingante edæ watapæ apænecänimpa.

Antioquiya ìñömö Itota ingante näni pönencabo

¹⁹ Mäningä Etebä wodi ingante wänöninque oodeoidi godömenque wädäni në pönënäni ìnänite wënæ wënæ togænte pänäni wædinque në pönënäni ìñömö wodii winöninque näwæ gote Pënitia ganca Tipidebæ ganca Antioquiya ganca godänitapa. Godinque tömënäni, Itota Codito æbänö cægacäi, ante oodeoidique ìnänite apænedinque wädäni ìnänite apænedämaï ingadänimpa.

²⁰ Incæte Tipidebæ iñömö quëwënäni tönö Tidënebæ iñömö quëwënäni pancadäniya Antioquiya iñömö godinque guidiegoidi inänite adobaï Itota Codito ingantedö ante watapæ apænedäni ëñënänitapa. ²¹ İninque mönö Awënë tömënäni tönö godongämæ cæcä beyænque nanguï inäni tæcæ pönëninque tömengä gämænö pönänitapa.

²² Mänömaï pönënanipa, ante tededäni ëñëninque Eedotadëe iñömö Codito ingante näni godongämæ pönencabo incæ Bedënabee ingante, Bitö Antioquiya iñömö godinque ate pöe, änäni. ²³ Mänñömö gote pöninque Bedënabee iñömö, Antioquiya iñömö quëwënäni inänite Wængonguï waadete pönö cæcampa, ante adinque nanguï todinque tömänäni inänite, Minitö mimöno wede pönëninque mönö Awënë miñæ cöwë quëwëedäni, ante nanguï angantapa. ²⁴ Bedënabee iñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ewocadinque nê wede pönengä inongä inte nê waa cæcä inongäimpa. İninque tömengä apænecä ëñëninque tömënäni nanguï inäni mönö Awënë gämænö pongadänimpa.

²⁵ Bedënabee wæætë Taodo ingante diqui mincæte ante Tadoto iñömö gote, ²⁶ adinque tömengä ingante Antioquiya iñömö ænte pongantapa. Pöninque adoque wadepo quëwëninque tömënäni Codito ingante nê tee empote quëwencabo tönö cöwë godongämæ ponte apænedinque nanguï inäni inänite odömonte apæneda ëñënänitapa. Ayæ Antioquiya iñömö quëwënäni Codito ingante nê tee empote quëwënäni inänitedö ante apænedinque, Coditoidi inänipa, ante mä pemöninque apænedönänimpa.

²⁷ Ayæ Wængonguï beyæ nê apænedäni pancadäniya mänñinedë Eedotadëe quëwëninque Antioquiya pönänitapa. ²⁸ Tömënäni näni Wængonguï beyæ apæneincabo incæ adocanque Agabo näni änongä iñömö Wæn-

gonguï Önöwoca ingante ewocate apäenedinque, Mönö waocabo quëwëñömö tömämæ cænguï oo dæ ba adinque mönö gæwænte wæquïmämo baquïnö angüenë, ante angacäimpa. Ìninqe iïncayä ate Codaodio Awënë ingäñedë Agabo nö nänö äninö bai do batimpa. ²⁹ Ba adinque Antioquiya näni pönencabo godongämæ pönëninque, Mönö tönïñadäni iñömö Oodeabæ quëwëninque edæ tepæmpo gæwænte wædänipa cæmöö. Tömënäni beyä mönö godonte äinta pædæ godöninque adocanque eyepæ inte nänö godonganca wacä eyepæ inte nänö godonganca godongäimpa, ante godongämæ Ao änänitapa. ³⁰ Äninqe eyepæ pædæ pönöninque Bedënabee tönö Taodo ïnate, Ænte mäo godinque në pönënäni ïnänite në aadäni në Picänäni nempo pædæ godöminä æncädänimpa, ante da pönönäni ænte gote godöna ængadänimpa.

12

Tantiago wængä ate Pegodo ingante tee mönedänipa

¹ Mänïñedë Codito ingante näni godongämæ pönencabo iñönänite awënë odeye Edode iñömö pancadäniya ïnänite wënæ wënæ cæcæte ante angä bæi ongonte ængadänimpa. ² Mänömaï cædinque tömengä angä ëñëninque Wäö tönïñacä Santiago ingante yaëmenca wänönäni wængacäimpa. ³ Santiago wodi mänömaï wængä adinque oodeoidi todäni ate wædinque Edode, Godömenque cæbo ate nanguï todinque botö ïmote waa acädänimpa, ante cædinque Pegodo ingante adobaï bæi ongongantapa. Edæ päö yedæ æmpoquï ömæmöö ï näni äämæ cæyedë mänïñedë tömengä ingante bæi ongonte ængantapa. ⁴ Mänömaï æninqe Edode iñömö, Oodeoidi Patowa äämæ iïnque bedäni ate botö Pegodo ingante ænte tadonte tömänäni ayönänite apænte ancæboimpa,

ante pönëninque tömengä ingante tee mönecantapa. Tee mönedinque Edode godömenque angä ëñëninque tontadoidi mengäa go mengäa näni cabo pö wææ wänonte goyönäni wacabo adopodäni pö wææ wänonte godönänimpa. Mänömaï wacabo pö wacabo pö cædinque mencabodäniya go mencabodäniya wæætë wæætë ponte wææ wänonte godönänimpa. ⁵ Ìniquè Pegodo ayæ tee mönete ongönongäimpa. Incæte tömënäni Codito ingante godongämæ näni pönencabo Wængonguï ingante tömengä beyæ cöwë nanguï apænegadänimpa.

Pegodo ingante Wængonguï incæ ñimpo cæcä gocampa

⁶ Pegodo ingante tontadoda mënaa tönö ämæncaipo ämæncaipo yaëmengö täï goti wincapodäni wæyongante wada odemö cöwë wänö cönönaimpa. Ìniquè Edode tömengä nänö apænte anguiönæ ado woyowotæ Pegodo mänömaï goti winte wædongä inte mö ñongan-tapa. ⁷ Ìñontobæ Wængonguï Awënë nänö da pönön-ingä anquedo a ongongantapa. Tee mönete oncönë ñäö gongæntapa. Pegodo mö ñöñongante Wængonguï nänö da pönöningä iñömö ämætæ inö tao cædinque, “Pegodo, ñäni ömæmonte quingæ ængæ gantibi.” Äñongä daagömë näni täï wini incæ tömenque ñimæncaæ tæ wæængatimpa. ⁸ Ayæ, “Bitö weocooga pacadeyænta pacadeyænte awæncata wëwabi.” Angä ëñente cæcä adinque Wængonguï anquedo godömenque, “Yacoo wini caadinque botö miñæ pöe.”

⁹ Angä ëñëninque Pegodo, Awii cæmonte awædö. Anquedo dicæ ponte cæcäa. Mänömaï ponte cæcampa, ante botö wiimonte bai aboimpa, ante wawique pönengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. ¹⁰ Mänömaï tao godinque guicönë në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yabæcönë tamongademö në

wänöna ongöñöna wodo tebä tao godinque yaëmewä odemö tömëñäni quëwëñömö ante näni tao goquinemö ganca pönatapa. Mäninemö ganca ponte ongöñöna yaëmewä odemö incæ tömenque ä ænete bayö tao godinque taadö adodonque cægöna ate anquedo iñömö ingä gocä ate Pegodo guiquënë adocanque a ongongantapa.

¹¹ Adoque a ongömopa, ante wædinque tömengä wæetë nämä pönengä badinque, “Æ. Näwangä incæ do tate ëñëmopa. Edode nempo wæwëninque botö oodeoidi näni pïinö wæquënëmo imo adinque Wængonguï angä ëñëninque tömengä anquedo ponte botö imote gä pe æmpote ö ængä ate aamö cæbopa, ante tæcæ pönëmopa.”

¹² Ante pönente wædinque Pegodo wadæ godinque Wäö Mäadoco näni ängongä tömengä badä Mäadiya oncö boyä ponte næ gongængantapa. Mänincönë wadäni në pönëñäni incæ do pöninque Wængonguï ingante godongämä apænee cönönänimpa. ¹³ Pegodo iñömö yabædemö ongonte aa peyongä baquēcä në ëacä ingante në cæcä inte tömengä ëmöwo Adoda iñömö ëñencæte ante pongantapa. ¹⁴ Ponte ëñëñongä Pegodo incæ aa pecä ëñëninque watapæ tote wædinque tömengä wii pönëninque odemö wi änedämaï pogodo gote edæ wadæ guiidinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä tamëñedäni.

¹⁵ Ante apæneçä ëñëninque tömëñäni wæetë,

—Adoque antedö amïni.

Ante wæyönäni tömengä, Näwangä impa, ante ancaa angä ëñëninque tömëñäni,

—Wa. Pegodo ingante në aacä anquedo imaingampa.

¹⁶ Ante tedeyönäni Pegodo iñömö ayä aa pete ongönongäimpa. Ayä ponte wi ænete ayönäni Pegodo ingante adinque ancai guïñente wädänitapa. ¹⁷ Tömengä wæetë, Apocænë iedäni, ante önompocaque compo cæcä adinque pæ wëëneyönäni tömëñäni inänite

apænecantapa. Botö tee mönete wæyömote Wængongui æbänö pönö cæcä ate tate pömoö, ante tömänö ante adodö ante apænedinque,

—Botö apænebo mīni ēñēnō ante mīnitō wæætē wacā Tantiago ingante apænedinque wadāni mönō tōniñadāni inānite apænemīni ēñencædānimpa.

Äninqe Pegodo wayömō wadæ gocantapa.

¹⁸ Īmō wæñō ñäö bayonte tontadoidi guiquēñē, Pegodo ædönō gote dæ angää, ante nanguī Yæ yæ ante cædānitapa. ¹⁹ Mänömaī cætimpā, ante apænedāni ēñente wædinque Edode angä diqui diqui miñönāni Pegodo ayæ dæ angantapa. Īninqe nē wææ wänönināni inānite Edode, Æbänö cætiī, ante ancaa angä wædinque tömēnāni, Mönö ædö cæte anguiī, ante wæyönānite tömengä wadāni inānite angä capo wænönāni wængadānimpa. Edode tömē Oodeabæ wadæ tao godinque Tetadea gote quëwengacäimpa.

Edode wængampa

²⁰ Tido iñömō quëwēnāni tönō Tidöo iñömō quëwēnāni inānite awēñē Edode wodi māniñedē ēnogate ænguiī bacā adinque tömēnāni wæætē godongämæ pönente Ao äninqe Edode weca apænecæ pönānitapa. Tömēnāni, Mönö iñömō awēñē odeye Edode ömæ quëwēnāni pönönāni æninqe māniñonque cænte quëwēmōmpa, ante wædönāni inte tömengä ingante, Bitö piñāmaī inte piyänē cæbi quëwēmōnie, ante ancæte ante pönānitapa. Pöninqe tömēnāni Edode oncönē owodāni inānite nē aacā Bodato ingante waa cædinque tömengä ingante änāni Ao ante tömengä wæætē Awēñē Edode ingante tömēnāni beyæ apænecä ēñengacäimpa. ²¹ Edode iñömō, Īiönæ ba ate botö ponte apænecæboimpa, ante tömengä nänö äniönæ iinque ba ate tömengä awēñē weocoo waëmoncoo wēñate pöninqe awēñē nänö apænte ante

contaimpaa tæ contadique tömänäni ayönäni tömönäni inänite apäñecantapa. ²² Apäñecä ëñëninque tömänäni Yæ yæ äninque, “Wii waocanque tedecä ëñëmompä. Wængonguüidi näni tedepämo bai tedecä ëñëmompä.” ²³ Ante Yæ äñönäni Edode wodi wæætë, Näwä Wængonguinque nê waa cæcampa, ante anguënengä incæte änämaï pæ wëñecä adinque tömengä ingante Wængonguü anquedo wæætë godö cæcä ate ayago cæ ämæwo wængacäimpa.

²⁴ Incæte Wængonguü nänö angäinö ante mänñedë wayömö mäo wayömö mäo apäñedäni ëñëninque nangui inäni mönö Awënë ingante nê wede pönänäni badänitapa.

²⁵ Bedënabee tönö Taodo iñömö Eedotadëe iñömö godinque tömëna nana cæquënönö tömänö iinque cæd-
inque wadæ godinque Wäö Mäadoco näni änogä ingante tömëna tönö äninque adodö godänitapa.

13

Wængonguü angä ëñente Bedënabee tönö Taodo godapa

¹ Antioquiya iñömö Itota Codito ingante näni godongämæ pönencabo inönäni iñömö pancadäniya Wængonguü beyæ nê apäñedäni iñönäni pancadäniya guiquënë nê odömonte apäñedäni inönänimpa. Bedënabee tönö wacä Timönö Nëegodo näni änogä inönänimpa. Tidënebæ nê quëwëningä Dotio inongäimpa. Pancabaa awënë Edode tönö godongämæ nê pædingä Mänäënë tönö Taodo inönänimpa. Mänimpodäni ingadänimpa. ² Iinque tömänäni godongämæ mönö Awënë ingante, Tæiyæ Waëmö imipa, ante watapæ apäñecæte ante cänämaï apäñeyönänite Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ iïmaï angacäimpa. “Bedënabee tönö Taodo munitö tönö nê cæda iñönate ämini botö beyänque cædique nänënë godinque botö äninö ante cæcædäimpa,” angacäimpa.

³ Ìninqe iinqe cænämaï inte apænedinque tõmënäni Bedënabee tõnö Taodo ìnate gampocadinque Wængonguï ingante apænedinque änäni ate wadæ gogadaimpa.

Wää tēiwænē Tipidebæ gote apænedä ēññäni

⁴ Bedënabee tõnö Taodo ìñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca mänömaï angä godina inte Tedeotia ìñömö wæi wipodē ñænæmpodē go guidinque wogaa godinque wää tēiwænē Tipidebæ näni ämæ godatapa. ⁵ Tadamina näni quēwēñömö pöninque oodeoidi odömöincönē wacönē go guï wacönē go guï cædinque Wængonguï nänö apænedö ante nöingä apænedä ēñen-gadänimpa. Ayæ Wäö tõmäna miñæ godinque tõmäna beyæ nē cæcä ìnongäimpa.

⁶ Mänömaï wää tēiwænē tæcæguedē wodo tebæ cægöinque yæcado godinque Papo näni quēwēñömö ganca pönänitapa. Pöninque tõmënäni wacä idö tõmengä ëmowo Baditota ingante mämö bee tēnänitapa. Tömengä ìñömö oodeocä ìnongä inte, Wængonguï beyæ nē apænebo ìmopa, äninque nē babæ änogä ìnongäimpa. ⁷ Tömengä wää tēimæ awënë Tedeguo Pabodo näni änogä tõnö godongämæ nē cædongä ìnongäimpa. Awënë Tedeguo guiquënë nē ocai encadongä inte Wængonguï nänö änö ante ēñëinente wædinque Bedënabee tõnö Taodo ìnate äñete mämongä pönatapa. ⁸ Tömëna ponte apæneyönate idö Baditota guiquënë guidiego tededö Edima näni änogä ìnongä inte edæ, Awënë nē pönengä badämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante piinte cæcantapa. ⁹ Ìninqe Taodo Pabodo näni änogä ìñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwocaque ëwocadinque idö ingante gomö adinque, ¹⁰ tõmengä ingante angantapa.

—Bitö iñömö wənæ awënë nänömömi bai imidö an-guënë. Iñæmpa, Wadäni quiëmë nö impa, ante oda cæcädänimpa, ante bitö piinte pönëwënonque entawën-inque bitö nē babæ cædömi ïmipa töö. Wængongui nänö töinö ponguinö ante idiquibæ bacæimpa, ante bitö æpogamë incæ cæbii. ¹¹ Nöwo iñömö Wængongui Awënë nē piñængä inongä inte bitö ïmite pancæcäimpa. Tö-mengä pönö gampomongä ate bitö babetamömi badinque nænque ñäö tamönö wantæpiyæ tömengä nänö änim-poga adämaï incæbiimpa.

Äñongä boguimä bai do wææ ïninqe wëmö ëmön-inque Edima Baditota näni äñongä gampo gampo cæd-inque, Æcänö botö ïmote töö æmænte mäoda goquimoo, ante diqui diqui mingantapa. ¹² Mänömaï bacä adinque wää tēimæ awënë wæætē Wængongui Awënë ingant-edö ante iñäna näna odömonte apänedö ante pönente guñente wædinque nē pönengä bagacäimpa.

Pitidiabæ Antioquiya godinque cædapa

¹³ Pabodoidi iñömö Papo iñömö wadæ godinque wipodë ñænæmpodë wogaa taodinque Pampidiabæ pön-inque Pedegue iñömö ti wææñönäni Wäö wæætē adodö Eedotadëë gocæte ante tömëna ïnate ëmö cæte wadæ gogacäimpa. ¹⁴ Tömëna wæætē Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pöninque Antioquiya näni quëwëñömö pönat-apa. Ayæ tömënäni guëmanguïönæ iinque bayö oodeoidi odömöincönë pö guite tæ contadatapa. ¹⁵ Tæ contate a cöñöna Möitee wodi nänö yewæmongainta adinque Wængongui beyæ nē apænegaïnäni näni yewæmongainta ate apänedänitapa. Ayæ mäniñömö awënëidi iñömö tömënäni weca ongongä adocanque ingante apäned-inque,

—Bitö ñöwo pöna ïnate mäo äñinque iïmaï apænecæbi-impä, Iñäna, möni tönïñamïna ëñëmïna. Iñömö ongönäni

wampo pönëninque täi gongænte ongoncædänimpa, ante cædinque minatö ædæmö apænemina eñenguinänii, ante ämi apænebaïnapa.

¹⁶ Änani eñente mäo angä eñëninque Pabodo iñömö ængæ gantidique önompoca compo compo cædinque tömënanï inänite apænecantapa.

—Minitö, pancamïniya idægoidi iñöminite pancamïniya wamini incæ, Näwä Wængonguï inongä ingampa, ante në guiñente wämïni iñöminite botö tömämïni iminite apænebo eñëedäni. ¹⁷ Idægoidi, minitö iminite täno apænebo eñëedäni. Mönö idægocabo Wængonguï incæ mönö mæmæidi inänite apænte ængä ate wadäni nëmæ Equitobæ iñömö quëwëñönänite tömengä pönö cæcä ate tömënanï täiyänäni yebængadänimpa. Ayæ Wængonguï täi piñængä inte ingæ æmæninque töö æmænte mäocä wadæ gogadänimpa. ¹⁸ Godinque tömënanï coadenta wadepo mänimpoga önomæca cægöninque æbämë wënæ wënæ cæte quëwënäni ate wæcä incæte tömengä pänämaï inte ata cæpote ænte mäocä gogadänimpa. ¹⁹ Ayæ wadäni Cänaämæ quëwënäni önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite wido cædinque Wængonguï, Tömënanï ömæ inï minitö ömæ wæætë bacæimpa, ante mönö wæmæidi inänite pönongä ængadänimpa. ²⁰ Edæ coatodo tiento tincoenta wadepo mänimpoga wabæca quëwënäni ate mäniñedë ate Wængonguï, Minitö ömæ, äninque mönö wæmæidi inänite pönongä æninque quëwængadänimpa.

Ante apænedinque Pabodo, Idægoidi dodäni æbänö cægadänii, ante godömenque apænecantapa. “Mänimæca ponte wantæpiyæ quëwënäni ate pancadäniya në apænte änäni iñönänite Wængonguï angä ate adodäni awënëidi bai badinque wayedë wacä adocanque wayedë wacä

adocanque wayedē wacä adocanque aagadänimpa. Tämoedo Wængongui beyä nē apäñecä nänö ponte apäñeganca mäninäñique aagadänimpa. ²¹ İncayä ate mönitö dodäni iñömö Wængongui ingante apäñedinque, Bitö adocanque ingante ämi ate tömengä täiyä awënë bacäcäimpa, ante ancaa änäni eñente wädinque tömengä wæätē Beencaminö wodi päingä incä Titä wengä Taodo ingante angä bagacäimpa. Täiyä awënë badinque tömengä coadenta wadepo mänimpoga iñonte aagacäimpa. ²² Ayä ate Wængongui wæätē, Idæwaa, ante Taodo wodi ingante wido cædinque Dabii wodi ingante wæätē angä täiyä awënë bagacäimpa. Adocä Dabii ingantedö ante apäñedinque Wængongui, Botö waa pöni entawëmo bai Yæte wengä Dabii iñömö adobai entawengä abopa. Tömengä iñömö botö änö bai edä tömänö cæquingä ingampa, ante apäñegacäimpa.”

²³ “Wængongui doyedē, Codito ængä beyænque idægoidi quëwencädänimpa, ante do nänö angainö bai ñowo cædinque adocä Dabii päingä Itota Codito ingante da pönongä pongacäimpa. ²⁴ Itota ayä pönämaï iñongä Wäö wodi idægoidi tömänäni inänite apäñedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awädö, ante Wængongui gämænö wadæ pöñinque æpäñē guiedäni, ante apäñecä eñengadänimpa. ²⁵ Ayä adocä Wäö incä, ‘Botö æbodö imoo, ante pönëmini. Minitö pönënö bai wii imopa. Botö do pönimo iñömote mini nē pönëmongä iñömö ayä poncäcäimpa. Tömengä ingante adinque botö waëmö imopa diyä tömengä awæncata godö ñi cæquimoo.’ Ante Wäö tömengä nänö cæquënënö wodo iinque cæyedē apäñegacäimpa.”

²⁶ Ante apäñedinque Pabodo godömenque apäñecantapa. “İñänäni, pancaminiya Abadäö wodi päimini iñömini pancaminiya wamini incä Wængongui

ingante guiñēmīni iñōmīni edæ botō tōmāmīni imīnite apænebo eñēedāni. Māninō, Codito ængā beyænque quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguī tōmāmō beyæ pōnō apænegacāīmpa. ²⁷ Eedotadēē quēwēnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi iñōmō, Itota æcānō ingāā, ante pōnēnāmaī ingadānīmpa. Īnīnque guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainta cōwē adāni incæte tōmēnāni, Itota nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante babæ ante apænte ānewēnīnque edæ dodāni nāni yewæmonte angaiñō bai iīnque cædānitapa. ²⁸ Tōmēnāni, Itota nānō wænguinque æbānō wentamō mongængāā, ante cōwā ayōnāni edæ dæ ampa. Ante wædinque awēnē Pidato ingante apænedīnque tōmēnāni, Itota ingante āmi wænōnāni wængæ, ante ancaa ānāni eñēnīnque Pidato Ao angā wænōnāni wængacāīmpa. ²⁹ Īnīnque Itota ingante awāa tīmpote wænōnīnque tōmēnāni dodāni tōmengā ingante ante nāni yewæmonte angaiñō bai tōmānō ante iīnque cædānitapa. Mānōmaī cædāni ate wængā ate tōmēnāni ānāni ate tōmengā miñæ godīnāni wæætē tōmengā nānō ongōwāa pædæ æmpodīnque ōnōmpo o togæmpote wæi ōnōwa o togæwadinque pædæ wæænōnīnque edæ ænte māo daga wengadānīmpa.”

³⁰ “Incæte Wængonguī guiquēnē do wæningā ingante, Ñāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmonte quēwengampa. ³¹ Ñāni ōmæmōnīnque tōmengā tæōnæ iñōnte pō pō cædinque a ongōñongante edæ tōmengā tōnō wēēnēñedē Gadideabæ quēwēnīnque Eedotadēē iñōmō nē pongaināni iñōmō edæ tōmengā ingante wæætē adānitapa. Īnīnque tōmēnāni iñōmō nē adīnāni inte waodāni īnānite, Itota nāwangā ñāni ōmæmonte miingā quēwengampa, ante nē apænedāni īnānīpa.”

³² Ante apænedīnque Pabodo, “Dodāni īnānite Wæn-

gonguī, Minitō beyæ botō cōwē pōnō cæcæboimpa, ante apænegacäimpa, ante eñēmīnitawo. Māninō ante wat-apæ nānō apænegainō ante mōnitō ñōwo iīmaī ante apænemōnīpa. ³³ Māninō tōmengä dodāni inānite nānō angainō bai ñōwo tōmēnāni mōmōidi beyæ iīnque cæd-
inque Wængonguī Itota ingante, Nāni òmæmōe, angä ñāni òmæmongacäimpa. Tōmengä ñōwo iīnque cæ-
campa, ante Ämotamīni nāni Angainta tānota gao wæin-
taa Wængonguī beyæ iīmaī ante yewæmongatimpa. ‘Botō Wēmi inōmi iīmīpa. Ñōwoönæ bitō Mæmpobo babopa.’
³⁴ Ayæ māninō, Tōmengä Wengä do wæningä iīngante
Wængonguī angä ñāni òmæmōninque baō ñōmāadāmaī
incæcäimpa, ante pōnēninque Itaiya wodi iīmaī ante
Wængonguī beyæ ante yewæmongacäimpa. ‘Awēnē Dabii
wodi ingante apænedinque botō, Tæiyæ waēmō botō
cædō bai cædinque cōwē ædæmō aate cæcæboimpa,
ante nō botō angainō bai cædinque mīnitō iīmīnite pōnō
adobai cæcæboimpa,’ ante Wængonguī angampa, ante
yewæmongacäimpa. ³⁵ Ayæ māninō ante wataa adobai
Wængonguī ingante apænete bai Dabii wodi yewæmon-
gacäimpa. ‘Bitō iīmite nē Cæcä iīnōmō bitō cædō ante cōwē
cædongä inte wængä adinque bitō ædō cæte tōmengä
ingante ænāmaī inte ee abi baō ñōmāaquiringä,’ ante
yewæmongacäimpa.”

³⁶ “Awēnē Dabii wodi guiquēnē Wængonguī nānō änōnō
ante eñēninque adoyedē quēwēnāni beyæ waa cædingä
inte edæ nāñe wæninque tōmengä mæmæidi weca æiy-
ongä tōmengä baō iīni ñōmænte bagatimpa. ³⁷ Wæætē
Wængonguī, Nāni òmæmōe, angä eñēnte nē òmæmon-
gāingä iīnōmō tōmengä baō ñōmāadāmaī ingatimpa.
³⁸ Iīnque onguīñæmīni botō tōniñamīni eñēedāni. Itota
pōnō cæcä beyænque mōnitō mīnitō iīmīnite apæned-
inque, Wēnæ wēnæ mōnō cædō ante adinque Wængonguī

pönö ñimpo cæcä ate quëwëmompä, ante apänemöni ëñëminipa. Möitee wodi nänö wææ angainö ante ëñente beyænque mönö ññömö dicæ nö cæte quëwëmö ñmongaa. ³⁹ Wæætë mäningä onguïñængä ññömö Itota ññömö tömengä nö pönï nänö entawënö ante pönongä ænte entawëmö beyænque mönö në pönëmö tömämö wæætë Wængonguï ayongä edæ nö cæte quëwëmö ññömö ñmompä. ⁴⁰ ñinque Wængonguï beyæ në apänegainäni ñïmaï ante näni apänegainö ante pönëninque mïnitö ññömö, Mönitö ñmönite wïi bacæïmpä, ante nämä wææ aquënë quëwëedäni. ñïmaï ante edæ ämotamïni ante bai yewæmongadäni.

⁴¹ ‘Mïnitö në badete towëmïni inte cöwä aquënë quëwëedäni.

Botö cæbo adinque mïnitö ancai guïñente wæcämïñ-
ïmpä.

Mïnitö ayæ mïmïni quëwëñömïni edæ botö mä pönï
cæcæboïmpä, ante pönëmïniyaa.

Wængonguï mänömaï cæcæcäïmpä, ante edonque pönï
apænedäni bai

mïnitö wæætë, Babæ ancädö, ante wæcädöminïmpä.’

Ante näni yewæmongainö ante adinque edæ badete todä-
maï ñedäni,” ante Pabodo apænecantapa.

⁴² Mänömainö ante ñinque apænedinque Pabodo tönö
Bedënabee tömënäni odömöincönë ongonte oncodo tao
goyönate Antioquiya ññömö quëwënäni ññömö, Wacä guë-
manguïönæ bayonte mïnatö ññowoönæ mïna apænedö bai
godömenque apänemïna ëñencämönïmpä, änänitapa.

⁴³ Ayæ godongämæ näni ponte ongönincabo tao goyönäni
oodeoidi pancadäniya ayæ oodeoidi bai në bagainäni
adobaï Wængonguï ingante guïñente quëwënäni nanguï
ññäni ññömö Pabodo tönö Bedënabee ñnate edæ tee em-
pote godäni. Adinque ññäna wæætë tömënäni ññänite

apænedinque, Wængongui waadete nänö pönö cædönö ante pönëninque mīnitö cōwē ñimpo cædāmaī tæi ongön-
inque edæ waa quëwëedäni, ante nanguī apænedatapa.

⁴⁴ Ayæ adoque Wængongui itædë go ate tōmënäni näni guëmanguïönæ bayonte mänïñömö quëwënäni wodo tōmänäni Wængongui Awënë nänö änö ëñencæte ante godongämæ pönänitapa. ⁴⁵ Nanguī inäni mänömaī pönäni ate wædinque oodeoidi guiquënë piinte badinque, Babæ ante änewengampa, ante Pabodo ingante godö piinte tedewënanitapa. ⁴⁶ Mänömaī tedewëñönänite Pabodo tönö Bedënabee wæætë guñënedāmaī inte apæne-
datapa.

—Mīnitö oodeoidi imini inte edæ täno ëñencæmīnimpa, ante cædinque mönatö Wængongui nänö änö ante edæ mä apænedinque mīnitö iminite täno apænequënëmöna intamönapa. Mīnitö inämpa mīni cōwë wänāmaī quëwenguinö ante apæneyömöna mīni apænte pangä wæquinque edæ Baa ämīnipa. Ante wämöna inte mönatö ñöwo ëmö cæte godinque edæ oodeoidi ināmaī inäni weca edæ apæneçæ gomöna tamëñedäni. ⁴⁷ Mönitö Awënë iīmaī ante mönatö imönate angacäimpa.

“Quëwencæmīnimpa, ante botö cægäinö ante bitö ingui-
poga tōmämæ mäo apænedinque

Oodeoidi ināmaī inäni beyæ tica ënente bai cæcæbiimpa,
ante cædinque botö bitö imite da godömo apæneçæ
gocæbiimpa.”

Ante në apænegaingä inte Wængongui mönatö imönate
angä ëñente apænëmönapa.

⁴⁸ Mänömaīnö ante apæneda ëñëninque oodeoidi ināmaī inäni inñömö, Awënë nänö apænedö waa ëñëmönipa, ante watapæ apænedänitapa. Ayæ mönö Awënë doyedë apænedinque, Mänimpodänique wede pönëninque cōwë wædāmaī quëwenguinäni

incädänimpa, ante tömengä nänö nē angainānique ñowo pönēnānitapa. ⁴⁹ İninque mönō Awēnē tömengä nänö apænedö ante măo apæneyönāni mänïömæ tömäo quëwēnāni ēñēnānitapa.

⁵⁰ Oodeoidi guiquēnē, Pabodo tönō Bedēnabee ĩnate mönō wido cæcæimpa, ante cædinque ĩmaï cædānitapa. Onquiyænāni nāni nē waa adāni inte Wængonguï ingante guïñente quëwēnāni ĩñönānite tömēnāni tönō onguïñænāni mänïñömö quëwēnāni awēnēidi baï inte ñænænāni ĩñönānite oodeoidi, Badogaa, ante nanguï änāni ēñēnānitapa. Oodeoidi nanguï änāni ēñente cædinque mänināni wæætē Pabodo tönō Bedēnabee ĩnate togænte päninque, Mönitö ömæ quëwēnāmaï, ante wido cædāni godatapa. ⁵¹ Mänömaï cædāni godinque tömēna ĩñömö, Mänimæ nāwate awædö, ante baï cædinque piwacæ piwacæ cædinque Icönio ĩñömö gocæte ante wadæ godatapa. ⁵² Itota ingante nē tee empote quëwēnāni guiquēnē watapæ todāni badinque Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ænte ewocadinque edæ waa quëwengädänimpa.

14

Pabodo tönö Bedēnabee Icönio ĩñömö godapa

¹ Mänii godinque Icönio nāni quëwēñömö pöninque Pabodo tönō Bedēnabee cöwē nāna cæï baï cædinque oodeoidi odömöincönē go guiidatapa. Go guite apæneyöna, Nö apænedā, ante pönēninque oodeoidi tönō oodeoidi ĩnāmaï ĩnāni tönō nanguï ĩnāni nāni wede pönenguinque ēñēnānitapa. ² Wæætē oodeoidi incæ pancadāniya nē Baa änāni inte babæ wapiticæ apænedinque, İñāna nē wēnæ wēnæ apænedā ĩnate wii ēñengæimpa. Ante tedewēnāni ēñente wædinque wadāni oodeoidi ĩnāmaï ĩnāni wæætē

piinte badinque mönō tōniñada inate ante wiwa adanitapa. ³ Incæte iñāna wantæpiyæ māniñmō quëwëninque guiñenedāmaī inte mönō Awënë beyæ apænedatapa. Apæneyōna mönō Awënë incæ, Pabodo tönō Bedënabee iñmō botō pönō waadete cægainō ante nē nō apæneda inōnāpa, ante wadāni pönencädānimpa, ante cædinque tōmëna tönō godongāmæ cæcā ate tōmëna, Ate pönencädānimpa, ante mā cædinque bamönengæ cædatapa.

⁴ Mänōmaī cæda incæte māniñmō quëwënanī pancadāniya, Oodeoidi bai pönēmōnīpa, aññōnānite wadāni guiquënë, Itota da godongā nē pōna bai pönēmōnīpa, ante pancadāniya wadō pancadāniya wadō cädānitapa. ⁵ İninque oodeoidi tönō oodeoidi ināmaī ināni tönō tōmënanī awënëidi tönō godongāmæ pönëninque, Pabodo tönō Bedënabee inate mönō piinte cædinque dicaca tacamō wæncædaimpa. ⁶ Ante Ao ante cæyōnāni Pabodo tönō Bedënabee iñmō, Mänōmaī ante cädānīpa, ante ëñente wædinque wodii winōnatapa. Wodii winonte godinque Dicaōniabæ pōninque tōmëna Ditada nāni quëwëñmō Dedebe nāni quëwëñmō wayōmō wayōmō godinque, ⁷ mönō Awënë ingantedō ante watapæ māo godōmenque apæneda ëñënōnānimpa.

Ditada iñmō Pabodo ingante tacadānīpa

⁸ Mäniñmō Ditada iñmō edæ wacā cabæwaingā tōmengā önōwa tipæwaa wënæ wënæ ëwacā ëñagaingā inte dao dao godāmaingā pægaingā inte tæ contate a ongongantapa. ⁹ A ongōñongā Pabodo ponte apænecā ëñëe congantapa. Pabodo wæämō adinque önōwënenque pönëninque, İngā nänō waa bawāquinque nē pönengā ingampa, ante do pönente wædinque, ¹⁰ tōmengā ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidique adiyæ gongæmi ämopa.

Angä ëñëninque në cabæwaïningä incæ quingæ ængæ gantidique dao dao gocantapa. ¹¹ Mänñömö ongönäni guiquënë Pabodo mänömaï cæcä ate wædinque dicaöni-aidi tömënäni tededö yedæ äninque,

—Ĩñäna ïñömö wængonguïna incæ waoda bai bate mönö weca wæænte ongöna abaimpa.

¹² Ante pönente wædinque Bedënabee ingantedö ante apænedinque, Mönö wængonguï Deoto ingänö anguënë, ante Deoto pönö pemöninque, ĩngä wæætë në apæncä ingampa, ante pönëninque Pabodo ingante, Mönö wængonguï Edëme ingänö anguënë, ante pemönänitapa.

¹³ Ayæ tömënäni quëwëñömö yæcado tömënäni wængonguï Deoto oncö mäenonte ongönimpa. Deoto quï, ante në godongä ïñömö edæ, Pabodo tönö Bedënabee në wængonguïna ïnapa, ante wapiticæ pönëninque, Mönö wængonguïna quï, ante tömänäni tönö godoncæ cæcantapa. Mänömaïnö ante cædinque tömengä näni que cædi ongai ænte pöninque wagadaidi onguïñænäni inänite yabædemö ænte ponte wænoncæ cæcantapa. ¹⁴ Mänömaï cæcä ate wædinque në ponte apænedä Bedënabee tönö Pabodo ïñömö, Wiwa cæminipa, ante bai cædinque nämä weocoo wänä ñæninque pogodo mämö nanguï ongönäni weca tæcæguedë næ gongæninque,

¹⁵ —Ĩñänäni, quïmä quëwëmïni. Minitö waomïni ïminipa, mönatö mïnitö bai adobai waomöna ïmöna apa quëwëmïni. Mönatö ïñæmpa watapæ möna ëñënö ante apæncæte ante pönimöna inte mïnitö iminite ïmaï ante ämönapa. ĩncoo mïni waa adincoo incæ edæ, Önoncooque impa, ante adinque mïnitö mänincooque wido cædinque Wængonguï në Quëwengä gämænö pöedäni. Tömengä ïñömö öönæ inguipoga gäwapæntibæ në badongaingä inte öönæde quëwënäni tömänäni

ingui-poga quëwënäni tömänäni gäwapäa quëwënäni tömänäni inänite nē badongaingä Wængongui inongä ingampa. ¹⁶ Tömengä wëenëñedē tömämaë quëwënäni nämä pönëninque näni goquïnonque ee acä gogadänimpa. ¹⁷ Incæte tömënäni inänite wii æmäwo emö cæte gogacäimpa. Wæætē edæ, Wængongui æbänö ingää, ante ëñencädänimpa, ante cædinque tömengä ñimpo cädämaï cöwë odömongacäimpa. Edæ mīnitö imīnite pönö waadete cædinque Wængongui cöönæ angä ingui-poga wææ ininque incadepo incadepo cængui eyepæ pönongä cæninque mīnitö watapæ todinque quëwëminipa.

¹⁸ Mänömainö ante Pabodo tönö Bedënabee wææ cæcæte ante apæneda ëñënäni incæte godongämæ ongönäni guiquënë, Minatö wængonguimīna quī, ante cöwë pönoncæmönimpa, ante wawique pönëninque cädänitapa. Wodo edæ pönöñönänite iñäna godömenque wææ äna ëñëninque ñimpo cæte wii pönönänitapa.

¹⁹ Ayæ ate oodeoidi Antioquiya iñömö quëwëninque Icónio iñömö quëwëninque pö Ditada iñömö pöninque mäniñömö godongämæ ongönäni inänite, İina onguiñæna inate mönö wii ëñengäimpa, ante änäni. Eñëninque godongämæ Ao äninque Pabodo ingante dicaca tacadäni wæyongä, Æmäwo wængampa, ante pönëninque tömënäni näni quëwëñömö yabæ inö wëä mäo wido cädänitapa. ²⁰ Incæte Itota ingante tee empote quëwënäni godongämæ ponte æänimæ gongænte ayönäni Pabodo yabæque æmäwo wænte bai öñöningä inte ængæ gantidinque adodö tömënäni quëwëñömö pongantapa. Ayæ iimö ate tömengä Bedënabee tönö wæætē Dedebe näni quëwëñömö adodö gocæte ante wadæ godatapa.

²¹ Godinque Dedebe iñömö pöninque Codito ingant-edö ante watapæ apæneda ëñëninque tömënäni nan-

gui inäni Itota miñäe quëwëñäni bagadänimpa. Ininque tömëna mäniñömö idæwaa apänete wadæ godinque Ditada iñömö adodö pö godinque Icónio iñömö adodö pö godinque Antioquiya näni quëwëñömö wæætë pönatapa. ²² Mänömaï wayömö wayömö godinque Itota ingante në tee empote quëwëñäni inänite bee téninque Pabodo tönö Bedënabee nanguï apänedä eñëninque iinäni godömenque täi piñänte entawëñäni badänitapa. Ayä tömëñäni inänite, Mïni pönëñö ante ñimpo cädämaï inte godömenque wede pönëninque täi ongoncämïinimpa, ante ædæmö apänedä eñëñänitapa. Ayä waadete apänedinque, Mönö nanguï nantate wædinque Wængonguï Awënë Odeye nempo guicäimpa, ante apänedatapa. ²³ Ayä wayömö wayömö tömäo godinque Itota ingante godongämäe näni pönencabo weca go guite ongöninque Pabodo tönö Bedënabee iñömö iïmaï cædatapa. Në nö cädäni inänite adinque tömëna, Itota Codito ingante mïni godongämäe pönencabo iñöminite iinäni que edæ në aadäni bacädänimpa, ante äna ate mäninänique në Picänäni näni äñönäni badänitapa. Ayä cänämaï inte Wængonguï ingante apänete ate tömëñäni inänite iñäna, Minitö möñö Awënë ingante wede pönëminitawoo. Tömengä mïni në pönëñongä incæ minitö iminite wææ aacæcäimpa, ante apänedatapa.

Tidiabæ Antioquiya iñömö ocäe emænte godapa

²⁴ Pabodo tönö Bedënabee ayä Pitidiabæ wodo tebæ godinque Pampidiabæ pönatapa. ²⁵ Mäniñömö ponte Pedegue näni quëwëñömö möñö Awënë nänö angainö ante apänedinque Ataya näni quëwëñömö wææ pönatapa. ²⁶ Mäniñömö pöninque tömëna imämäa Antioquiya iñömö adodö tacæte ante ñäñäe wipodë guiidatapa. Doyedë iñömö tömëna nänä mäniñömö quëwente tao goyedë wadäni në pönëñäni inte tömëna inate,

Wængongui pönö waadete godongämæ cæcä ate minatö eyepæ cæcæminaimpa, ante da godongainäni inönän-impä. Nöwo iñömö tömënäni näni äninö do iinque eyepæ cædina inte tömëna adoyömö näni da godiñömö ocæ emænte pönatapa. ²⁷ Mäniñömö pöninque tömënä Itota ingante godongämæ näni pönencabo inänite äñete pönäni ate tömënäni inänite apænedinque Wængongui tömëna tönö nänö cædinö ante adodö adodö tömänö ante apænedatapa. Oodeoidi inämaï inäni wede pönëninque guicædänimpa, ante Wængongui odemö wi ænete bai cæcä ate do pönente badänipa, ante apæneda ëñënëni-tapa. ²⁸ Ayæ mäniñömö Itota ingate nê tee empote quëwënäni tönö wantæpiyæ quëwengadaimpa.

15

Eedotadëë iñömö pöninque wæætədö wæætë änäni

¹ Mäniñedë onguiñænäni Oodeabæ quëwënäni pancadäniya Antioquiya iñömö wææ pöninque nê pönënëni inänite iïmaï ante odömonte wææ angadänimpa. Minitö bagämäni inte Möitee wodi nänö wææ angainö bai wii cæmini adinque Wængongui dicæ ængampa quëwenguimäni. ² Ante wææ änewënäni ëñente wædinque Pabodo tönö Bedënabee iñömö, Quimæ änewëminii, ante näëmæ wææ änatapa. Iinque Antioquiya iñömö quëwënäni guiquënë Pabodo tönö Bedënabee tönö wadäni nê pönënëni inänite, Minitö Eedotadëë godinque Itota nänö da godongainäni tönö nê aadäni Picænäni inänite bee tëninque, Oodeabæ quëwënäni näni wææ änonö ante æbänö cæquiï, ante ëñencæte ante äedäni.

³ Äninque Itota Codito ingante godongämæ näni pönencabo incæ Pabodoidi inänite da godönäni wadæ

godänitapa. Ayæ godinque Pënitabæ wodo tebæ godinque mänimæ quëwënäni inänite apænedinque godömenque Tämadiabæ adobaï wodo tebæ gote apænedinque, Wængongui pönö cæcä ate oodeoidi inämaï inäni incæ mönö Awënë gämænö do pönänipa, ante Pabodoidi apænedäni. Æñëninque mönö tönñädäni mänimæ quëwënäni incæ watapæ todänitapa.

⁴ Pabodoidi Eedotadëë iñömö pönäni adinque Codito ingante näni godongämæ pönencabo tönö Itota nänö da godongainäni tönö në pönänäni inänite në aadäni në Picänäni tönö godongämæ ponte ongöninque Pabodoidi inänite, Waa pömini amönipa. Ante añönänite Pabodo tönö Bedënabee iñömö, Wængongui iïmaï mönatö tönö godongämæ cæcampa, ante tömänö ante adodö adodö apænedä eñënanitapa. ⁵ Mänñedë Paditeoidi incæ pancadäniya në pönänäni badinäni inte ængæ gantidinke iïmaï ante apænedänitapa.

—Iñæmpa oodeoidi inämaï inäni inänite, Cöwë ëö togænguënëmini iminipa, ante mönö wææ angæimpa. Ayæ Möitee wodi, iïmaï cæedäni, ante nänö angainö ante ëñenguënëmini iminipa, ante mönö cöwë angæimpa.

⁶ Änäni ate Itota nänö da godongainäni tönö në pönänäni inänite në aadäni Picänäni tönö godongämæ pöninque, Oodeoidi inämaï inäni inänite mönö æbänö anguii, ante tedecönänitapa. ⁷ Mäninö ante wææt-edö wæætë apænedäni adinque Pegodo guiquënë ængæ gantidinke godongämæ ongönäni inänite iïmaï ante apænecantapa.

—Botö mëmöidi, minitö iïmainö ante do ëñëminipa. Wængongui do inöñedë, Oodeoidi inämaï inäni incæ Codito ingantedö ante watapæ ëñëninque edæ në pönänäni bacädänimpa, ante cædinque mönö imonte apænte æninque botö imote angä gote mäninö ante

apänebo eñenänitapa. ⁸ Da godongä gote apäneyömo Wængongui, Waocä æbänö mimöno pönengä ingää, ante nē eñenongä inte edæ tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante oodeoidi inämaï inäni inänite da pönongä ænte ewocadänipa. Ininque mönō imonte pönō cæcä bai tömēnāni inänite adobaï cædinque tömengä edæ, Oodeoidi inämaï inäni inänite botō Ao ante do æmopa, ante odömongä abaimpa. ⁹ Tömēnāni wede näni pönēnō beyænque Wængongui tömēnāni mimö nā mēnongadinque, Oodeoidi inämaï inäni incæ mīnitō bai adobaï inäni apa änewēmīnii, angampa. ¹⁰ Mönō iñömō mönō mämæidi tönō teēmē mongænte bai wædinque edæ, Möitee wodi nänō wææ angäinö ante mönō ædö cæte eñente cæquii, ante godongämæ wægamöimpa. Nöwo guiquēnē Oodeoidi inämaï inäni incæ tæcæ pönēñönänite mīnitō iñömō teēmē cönönancapænte bai cædinque tömēnāni inänite, Cæedäni, ante wææ äminipa töö. Mänömaï cædinque mīnitō, Wængongui önonque cæcampa, ante bai cæminipa töö. ¹¹ Iñæmpa mönō Awēnē Itota pönō waadete ængä beyænque tömēnāni wænāmaï inte quēwēnāni bai mönō adobaï mäninö beyænque wænāmaï inte quēwēmompa, ante pönēmönipa. Mänömainö ante Pegodo iinque apäneca eñenänitapa.

¹² Ayæ Bedēnabee tönō Pabodo wæætē tömēnāni inänite apæneda eñeninque godongämæ ongönāni tömänāni edæ tededāmaï inte eñēē cönänitapa. Tömēna iñömō, Wængongui mönatō tönō godongämæ cædinque edæ, Mīnatō mä cæmīna adinque Oodeoidi inämaï inäni incæ pönencædänimpa, ante cædinque bamönengæ wæætē wæætē cæcantapa, ante adodö adodö ante apæneditapa. ¹³ Iinque apæneda ate Tantiago wæætē tömangä apänecantapa.

—Botö biwiidi, botö ñöwo apänebo eñeedäni.
¹⁴ Wængongui täno waadete pönö cædinque oodeoidi
 inämaï inäni pancadäniya inänite apænte æninque, Botö
 quimini bacæminimpa, ante cæcantapa, ante Timönö do
 apænecä eñentamompa. ¹⁵ Ayæ Wængongui beyæ në
 apænegainäni incæ, İincayæ ate Wængongui mänömaï
 cæcæcäimpa, ante pönëninque adoyömö ante iimainö
 ante do yewæmongadänimpa.

¹⁶ “Awënë Dabii nempo në quëwengainäni näwæ godäni
 adinque
 botö iñömö oncö wodintai wæætë tæï mäenonte bai cæd-
 inque,
 iincayæ ate adodö pöninque pönö cæbo ate
 näwæ gogainäni iñömö Awënë nempo adodö pöninque
 quëwencädänimpa.

¹⁷ Mänömaï cæbo ate edæ wadäni tömämæ quëwëninque
 oodeoidi inämaï inäni incæ botö emöwo ante në
 ewocadäni inte
 näwä Awënë ingante ante diqui diqui minte acädänimpa,
¹⁸ ante mönö Awënë iñömö edæ
 mäninö ante në cægaingä inongä inte,
 do cæcä näni eñengainö ante apænecampa.”

¹⁹ Ante yewæmongatimpa, ante Tantiago godömenque
 apænecantapa. “Botö Wængongui nänö apænegainö ante
 pönente wædinque, İimai cæcæimpa, ante pönëmopa.
 Oodeoidi inämaï inäni, Idæwaa wapiticæ pönente awädö,
 ante wædinque ocæ emænte näwä Wængongui gämänö
 pönönänite mönö edæ ee cædinque tömënäni taadö
 ganta cædedämaï ingæimpa. ²⁰ Önonque, Tömënäni
 acädänimpa, ante iimai ante yewæmongæimpa, Wadäni,
 Wængonguiidi qui, ante cængui näni cönönï cænämaï
 incæminimpa. Ayæ nänöogængä inämaï iñongante godö
 mönämaï incæminimpa. Ööingä ñë wëmencate wæn-
 ingä ate cænämaï incæminimpa. Baö wepæ owemöingä

i adinque cænämaï incæminimpa, ante mönö yewæ-mongæimpa, ämopa. ²¹ Edæ doyedë pöni oodeoidi näni quëwëñömö näni quëwëñömö tömää iñömö mäo Möitee wodi nänö wææ angainö ante apænedäni ëñengadän-impä. Ayæ ñöwo ganca adobainö ante guëmanguïönæ iñö guëmanguïönæ iñö mönö odömöincönë go guiite apænedäni ëñente mänömainö ante ëñente cæquëñëñäni inänipa. Mäninonque ante mönö yewæmongæimpa, ämopa,” ante Tantiago iinque apænecantapa.

Oodeoidi inämaï inäni acædänimpa, ante yewämönänipa

²² Mänömainö ante apænecä ëñëninque Itota nänö da godongainäni tönö në aadäni Picænäni tönö Itota Codito ingante godongämæ näni pönencabo tömancabo tönö godongämæ pönëninque, Mönö cabo incæ mënaa inate apænte æninque tömëna inate, Mínatö Pabodo tönö Bedënabee miñæ Antioquiya goeda, ämö gocædaimpa. Ante Ao äninque tömëñäni, Mönö pönencabo iñömonte Codaa Badatabato mönö äñongä tönö Tidato iñömö në äna inapa, ante adinque tömëna inate apænte æñänitapa. ²³ Ayæ, Cadota ante ænte gocædänimpa, ante iïmaï ante yewæmongädänimpa.

Mönitö pancamöniya Itota nänö da godongaïmöni iñömöni pancamöniya në pönëñäni inänite në aamöni Picæmöni imönipa. Mänömaï imöni inte mönitö minitö töninamöni imönipa. Minitö oodeoidi inämaï imöni inte Antioquiya iñömö Tidiabæ iñömö Tiditiabæ iñömö quëwëninque mini pönencabo mini pönencabo iñöminite mönitö, Waa quëwencæminimpa, ämönipa.

²⁴ Iïmaï ante tededäni ëñëntamönipa. Mönitö, Goedäni, änämaï iñömöni wadäni möni cabo incæ pancadäniya wadæ gote minitö weca pöninque minitö imönite, Eö togæedäni, ante wææ änäni. Eñëninque minitö tömëñäni näni wææ äñinö beyænque teëmë

mongænte bai, Æbänö cæquii, ante wæminipa, ante tededäni ëñëmönipa. ²⁵ Mänömainö ante tededäni ëñente wædinque mönitö godongämæ pönëninque onguifñæna mënaa inate apænte æninque tömëna inate iïmaï antamönipa. Mïnatö Bedënabee tönö Pabodo mönö në waadeda tönö godongämæ godinque oodeoidi inämaï inäni weca goeda, ante cætamönipa. ²⁶ Bedënabee tönö Pabodo iïömö mönö Awënë Itota Codito ëmowo beyænque cædinque näna nämä wodo wænguinque cædatapa. ²⁷ Ìninque, Ìi cadota möni yewämönö näwangä impa, ante adodö ante apænecædaimpa, ante cædinque mönitö Codaa tönö Tidato inate da godömöni godinque mïnitö weca pöna aedäni. ²⁸ Edæ, mönitö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö godongämæ pönëninque, Mïnitö godömenque teëmë mongænämaï incæminimpa, antamönipa. Ìninque, Mïnitö iïmaï cædinque idæwaa, ante pönëmönipa.

²⁹ Wadäni, Wængonguïdi qui, ante cængui näni cönönincoo ante cænämaï gomö aedäni. Wepæ owemöingä adinque ööingä në wëmencate wæningä adinque cænämaï iedäni. Ayæ nänöogængä inämaï iïongante godö mönämaï iedäni. Mïnitö mäninque ante ee ate cædämaï imïni ininque waa quëwëmaïminipa. Mäninque ante yewämömönipa.

³⁰ Ante yewëmonte pædæ pönönäni ænte wadæ godinque Antioquiya iïömö wæidinque në pönënäni inänite äñete godongämæ pönäni ate Eedotadëe quëwente pönäni tömënäni näni yewämöninta pædæ pönönäni ænte adänitapa. ³¹ Eedotadëe quëwënäni, Mïnitö godömenque teëmë mongænämaï incæminimpa, ante näni yewëmonte äninö adinque oodeoidi inämaï inäni iïömö wampo pöninque todänitapa. ³² Codaa tönö

Tidato iñömö Wængongui beyæ nē apæneda inte adobai, Tæi piñænte entawencæminimpa, ante cædinque ædæmō apæneda eñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo mīmōnē gancæ batawente wede pōnēnānitapa. ³³ Inique tæōnæ quēwēna ate māniñömō quēwēnāni nāni pōnencabo wæætē tōmēna inate waa apænedinque, Nōwo gānē pōnēninque waa goeda, ante tōmēna inate nē da pōnōnāni weca wæætē adodō da godōnāni godatapa. ³⁴ Tidato guiquēnē, Iñömō ongoncæboimpa, ante ayæ ongongantapa. ³⁵ Pabodo tōnō Bedēnabee guiquēnē Antioquiya iñömō ayæ quēwēninque wadāni nangui ināni tōnō godongāmæ odōmōninque Wængongui nānō änō ante watapæ apæneda eñengadānimpa.

Pabodo ingante wæætē da godōnāni gocampa

³⁶ Iincayæ ate Bedēnabee ingante Pabodo,

—Wēēnēnedē Wængongui nānō änō ante mōna gote apænediñömō wæætē adoyōmō gote mōnatō tōniñadāni weca gote eñadinque, Æbānō quēwēnāni, ante acēmōnaimpa.

³⁷ Añongā Bedēnabee Ao angantapa. Ayæ tōmengā, Wāō Māadoco nāni ānongā ingante mōnatō tōnō godongāmæ gocæcāimpa, ante cæcantapa. ³⁸ Pabodo guiquēnē, Iñæmpa wēēnēnedē Pampidiabæ iñömō pōñmōnate iingā Māadoco iñömō mōnatō tōnō godōmenque cædāmai inte edæ wadæ gocantapa, āninque, Nōwo wii ænte gocæimpa, ante Baa angantapa. ³⁹ Inique tōmēna wæætedō wæætē āninque tōmēna wadō wadō gote panguimæ godatapa. Bedēnabee guiquēnē Māadoco ingante ænte ñænæ gāwapāa gote wipodē ñænæmpodē guite wogaa godinque wāā tēiwānē Tipidebæ tao gocantapa. ⁴⁰ Pabodo guiquēnē Tidato ingante apænte ænte gocæ cæyongante tōmēnāni

näni pönencabo iñömö tömëna inate apænedinque, Wængongui minatö beyæ pönö waadete cæcæcäimpa, änäni eñëninque wadæ godatapa. ⁴¹ Ayæ Tidiabæ tömäo godinque Tiditiabæ tömäo godinque Pabodo iñömö Codito ingante näni godongämæ pönencabo inänite apæneçä eñëninque tömënäni wede pönëninque täi piñænte batawengadänimpa.

16

Pabodo tönö Tidato miñæ Timoteo gocampa

¹ Mänii godinque Pabodo Dedebe iñömö ponganque go Ditada iñömö pongantapa. Itota ingante tee em-pote në gocä Timoteo mäniñömö quëwengacäimpa. Tömengä wäänä oodea inöna incæ në ædæmö cæte pönënä inönäimpa. Timoteo mæmpo wæætë guidiego inongäimpa. ² Timoteo iñömö Itota ingante pö-
nente quëwengä adinque në pönënäni Ditada iñömö quëwënäni incæ Içönio iñömö quëwënäni incæ, Timoteo në waa quëwënongå ingampa, ante adoyömö apænedänitapa. ³ İninque Pabodo, Botö tönö Timoteo guëa gocæcäimpa, angantapa. Wæætë, Oodeoidi mänimæ quëwënäni tömänäni, Timoteo mæmpo guidiego ingampa, ante do eñënäni inte piinäni wæcæ wæ. Äninque Pabodo angä yæcadogæ eö togænäni ate Timoteo ingante ænte gocantapa. ⁴ Godinque Pabodoidi wayömö näni quëwëñömö wayömö näni quëwëñömö godinque iimaï ante apænedänitapa. Minitö oodeoidi inämaï imini inte æbänö eñente cæte quëwenguimiiii, ante Eedotadëe iñömö në aadäni Picænäni tönö Itota nänö da godongainäni tönö godongämæ pönëninque do änänipa. Ante apænedinque Pabodoidi wæætë tömënäni näni äninö ante adodö ante apænedäni eñënänitapa. ⁵ Mänömaï apænedäni eñente wædinque Codito ingante

näni godongämæ pönencabo iñömö wayömö näni cabo wayömö näni cabo tömänäni wede pönëninque edæ tæi pïñænte badinque iimö iñö godömenque iimö iñö godömenque nanguï yebænte bagadänimpa.

Mäatedöniabæ quëwengä ingante Pabodo wiimonte acä

⁶ Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyönänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca iimaï ante apænecantapa. Minitö botö änö ante mänimæ apænecæ godämaï incæminimpa, ante wææ angä ëñente wædinque tömënäni wæætë Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiqiabæ tömäo cægöninque godänitapa. ⁷ Mänimæ cægönaque go Miitiyabæ ganca pöninque Bitiniabæ gocæ cæyönänite Itota Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Godämaï, Baa angä wædinque tömënäni mäniñömö ñimpo cæte godömenque godämaï inänitapa. ⁸ Mänömaï beyæ tömënäni Miitiyabæ wodo pænta go Todoa iñömö wæi godänitapa.

⁹ Mäniñömö wæi gote ongöninque woyowotä ba ate Pabodo wiimonte bai ayongä Mäatedöniabæ onguïñängä a ongöninque tömengä ingante iimaï ante apænecantapa. “Mäatedöniabæ pöninque bitö mönitö imönite pönö cæquimi ämönipa,” ante Pabodo ingante angä ëñengantapa. ¹⁰ İninque Pabodo, Mänömaï wiimonte bai atabopa, ante apænecä ëñente wædinque mönitö wæætë, Minitö Mäatedöniabæ gote mäo apænemini ëñencädänimpa, ante Wængongui incæ cæbaingampa. Ante pönente wædinque botö Odocabo tönö wadäni Pabodo tönö në godongämæ cädäni tönö wæætë, Mönö mäniñömö gote Codito ingantedö ante watapæ apænecäimpa, ante pönëninque gocæte ante cætamönipa.

Pabodo tönö Tidato Pidipoto iñömö ponte cædapa

¹¹ Mänömainö ante pönömöni inte mönitö Todoa iñömö gäwapæ wedeca quëwëninque ñænæ wipodë guiite wogaa tao godinque wää tēiwænë Tämotadate tōingä gote möninque iimö ate tao Nēapodi pontamönipa. ¹² Mäniñömö pö ti wæäninque taadonque godinque mönitö Pidipoto odömänoidi näni ponte quëwëñömö adoyömö pöninque tæönæ quëwentamönipa. Mäatedöniabæ incæ pancabaa quëwënäni näni yacado quëwëñömö Pidipoto impa. ¹³ Mönitö mäniñömö ponte quëwëninque guëmanguïönæ iinque bayonte tömënäni näni quëwëñömö yabædemö tao godinque, Önö wedeca Wængongui ingante godongämæ apænebainänipa, ante önöwënenque pönëninque mäniñömö gotamönipa. Mäniñömö ponte ayömöni onquiyænäni do godongämæ ponte a ongönäni adinque mönitö tæ contadinque tömënäni inänite apænetamönipa. ¹⁴ Mäniñömö në ëñënëni tönö adodanque tömënä ëmöwo Didia iñömö Tiatida quëwëñönä inte weocoo awënëidi näni opatawæ ëmoncoo godonte ænte quëwëñönäimpä. Tömënä Wængongui ingante në waa ate pönënä inonäimpä. İninque Pabodo apænecä ëamonca ongonde ëñëñönante mönö Awënë tömënä mimö wi ænete bai cæcä ate tömënä wede pönënantapa. ¹⁵ İninque tömënä näni owocabo pönëninque godongämæ æpænë guidäni ate tömënä iñömö mönitö imönite apænedantapa.

—Botö imote ante adinque minitö, Mönö Awënë ingante Didia ædæmö cæte pönengä ingampa, ante pönëminitawoo. Mänömainö ante pönëmini inte minitö botö oncönë ponte owoedäni, ämopa.

Ante ancaa apænedä ëñente wædinque mönitö Ao ante gote owotamönipa.

¹⁶ Mäniñedë wacä onquiyängä obe badä inongä inte wadäni nempo quëwëninque tömënäni beyænque në

cæte quëwengä inongäimpa. Tömengä iñömö nē cæwë-nengä inte wadäni inänite, Ìncayæ ate æbänö baquii, ante yewænte tedecä inongäimpa. Tedecä ëñëninque nē ëñënäni wæætë tömënäni näni godonte äinta bacoo pædæ pönö pædæ pönö cædäni incæte tömengä awënëidi wæætë ö æ ö æ cædönänimpa. Ìninque mäniiñömö quëwëninque mönitö ayæ ate Wængonguï ingante näni apäneiñömö adodö gocæ cæyömönite män-ingä onquiyängä mämö bee tengantapa. ¹⁷ Mänömaï bee téninque tömengä mönitö Pabodo tönö möni gocabo iñömönite tee empo tee empo pöninque yedæ angantapa.

—Ìinäni Wængonguï Æibæ pönï Quëwengä ingante nē cædäni inte mïnitö imïnite apänedinque, Æcänö ængä beyænque quëwenguï, ante apänedänipa.

¹⁸ Äninque tæönæ iñonte tömengä tömënäni inänite tee empote godinque Yæ yæ änewengä ëñente wædinque Pabodo, Ancaa ëñente awædö, ante dadi ëmænte wënæ ingante äninque,

—Bitö imite botö Itota Codito ëmöwo apänedinque, Tao gobäwe, ämopa.

Ante tæcæ apäneyongä wënæ incæ baquecä ingante ëmö cæte tao gocantapa.

¹⁹ Pabodo mänömaï angä ate tao go ate wædinque onquiyängä awënëidi guiquënë, Æ tömengä yewängä beyæ mönö äincædö incæ dæ gotimpa. Ñöwo æbänö cæte nan-guï ænguimö. Ante piinte wædinque tömënäni, Mönö tömëna inate odömäno awënëidi weca ænte gocäimpa, ante Pabodo tönö Tidato inate bæi ongonte wëä mäo tömënäni näni godonte äiñömö ænte godänitapa. ²⁰ Ayæ odömäno awënëna tömënäni quëwëñömö nē apænte äna iñönate nē piinte cædäni mänina awënëna weca Pabododa inate ænte mämö gö cædinque,

—İina iñömö edæ oodeoda inöna inte mönitö quewëñömö ponte wënæ wënæ apæneda ëñëninque tömänäni ængui badinque Yæ yæ änänipa. ²¹ Mönö odömānocabo mönö wii cæquënënö ante odömonte apænedinque tömäna iñömö, Mäninonque cæedäni, ante ancaa änewënäpa.

²² Ante tæcæ apæneyönäni godongämæ ongönäni iñacabo cædinque Pabodo tönö Tidato inate piinte cædänitapa. Ayæ odömāno awënëna iñömö, Tömëna weocoo gä tadongate tæi tæi päedäni. ²³ Äna ëñente tæi tæi pänäni wæyönate awënëna godömenque äna ëñente cædinque tömäna inate bæi ongonte măo tee mönedinque tee möneincö nê aacä ingante, İina inate bitö ædæmö wææ ae, änatapa. ²⁴ İinque mänömaï änäni ëñente wædinque nê wææ wänongä wæætë Pabodo tönö Tidato inate guiimongacönë manguiçä guiidatapa. Ayæ godömenque tömäna önöwa awæmpaa goti guidöwate tæi tee mönecä ongöñöna wadæ taocantapa.

²⁵ Ayaönänëña bayö Pabodo tönö Tidato mänömaï goti guidöwate wægöninque Wængongui ingante apænedinque ämotamini äncöñönte wadäni nê tee mönete ongönäni ëñë cönänitapa. ²⁶ İñontobæ goinque nanguï ocæ ocæ pöninque tee möneincö tænöninca incæ wancæ wancæ cæyö odemö tömänemö wi æmænete gotapa. Ayæ tömänäni inänite näni tæi pöni yaëmengö näni ñäni ñänimë incæ ñimæncæ ñimæncæ wæäntapa. ²⁷ Tee möneincö nê aacä guiquënë iñontobæ ñäni ömæmonte ayongä, Odemö dobæ wi æmænete gotimpa, ante wædinque tömengä, Æ tee mönete ongöninäni dobæ tao wodii winönänipa, ante pönente wædinque, Botö awënëidi piinte pänäni wængui wæ, ante pönëninque nämä wænonte wæncæte ante yaëmë o togænte ængä. ²⁸ Ate wædinque Pabodo iñontobæ ogæ tededinque,

—Nämä wænæ wænæ cædämaï. Ee ae. Tömämöni ayæ ongömöni apa quëwëë.

²⁹ Angä ëñëninque në wææ wänongä iñömö edæ, Tica wodönoï ænte pöedäni, angä ænte pönäni æninque tömengä pogodo pöninque ancai guiñente wædinque do do wäate wædinque Pabodo tönö Tidato önöwa inö wæængantapa. ³⁰ Ayæ ængæ gantidine edæ tömëna inate oncodo ænte mäocä tayönote,

—Mīnatö në ämīna inte apænemīna ëñëmoeda. Botö æbänö cæte quëwenguïmoo, ante wæcä.

³¹ Ëñëninque tömëna wæætë,

—Awënë Itota ingante edæ wede pönëmi ate tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa. Mīni owocabo tömämīni adobaï wede pönente quëwencæmīnimpa, änatapa.

³² Äninque tömëna në wææ wänongä ingante godömenque Wængongui Awënë nänö apænegäinö ante apænedinque tömengä oncönë näni owocabo tömänäni inänite apæneda ëñënanitapa. ³³ Ayæ woyowotæ incæ tömëna inate æninque në wææ wänongä iñömö tömëna inate tæi tæi pänäni nana æbäate wædiñömö ñä mënongacantapa. Ayæ tömengä näni wencabo do æpænë guidänitapa. ³⁴ Ayæ tömengä oncönë ænte mængä æë guiyöna tömëna inate cængui godongä cænatapa. Ayæ tömengä näni wencabo në Wængongui ingante pönänäni badinäni inte watapæ todänitapa.

³⁵ Baänæ ate odömäno awënëna guiquënë poditiyaidi inänite në wææ wänongä weca da godöninque, Pabodo tönö Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, ämīni ëñengäeda, angä ëñëninque godänitapa. ³⁶ Ponte odömäno awënëna ëmöwo ante apænedäni ëñëninque në wææ wänongä wæætë Pabodo ingante apænedinque,

—Poditiyaidi ñöwo ponte apænedinque, Pabodo tönö Tidato inate ñimpo cæbi gocædaimpa, ante odömäno awënëna änapa, ante apænedänipa. Ìninque mīnatö ñöwo taote godinque piyænë cæte ee goeda.

³⁷ Angä ëñëninque Pabodo wæatë poditiyaidi inänite apænedinque,

—Mönatö odömänomöna imöna incæte në apænte äna weca apænedämaï iñömönate tömëna äna tömänäni ayönäni edæ mönatö imönate tæi tæi päninque tee mönedänitapa töö. Tee mönedäni wæyömöna ñöwo wæatë mönatö imönate awëmö wido cæcæte ante cædänipa töö. Mönatö iñæmpa edæ Baa ämönapa. Awënëna incæ iñömö pöninque mönatö imönate ænte mäoda gocæmönaimpa.

³⁸ Mänömaïnö ante apæ necä ëñente wædinque poditiyaidi tömënäni awënëna weca adodö godinque Pabodo nänö apænedö ante adodö ante apænedänitapa. Ayä, Pabodo tönö Tidato odömänoda inapa, ante apænedäni ëñëninque odömäno awënëna guiquënë guïñente wædatapa. ³⁹ Ayä guïñente wædinque awënëna incæ Pabodo tönö Tidato weca ponte waadete apænedinque, Mönatö oda cædinö ante mīnatö odömänomina imina inte piinte änämaï ieda, ante äninque Pabodo tönö Tidato inate ænte mäoda taoda adinque tömëna inate, Ñöwo mönitö quëwëñömö ëmö cæte wadæ goeda, ämönapa. ⁴⁰ Äna ëñente taodinque onquiyænä Didia oncönë go guiddinque Pabodo tönö Tidato iñömö, Në pönënäni wampo pönëninque tæi ongoncædänimpa, ante cædinque ædæmö apænedinque wadæ gogadaimpa.

¹ Māniī godinque Pabodo tönö Tidato Ampipodi nāni quēwēñömö wodo tebæ godaque go Apodōnia nāni quēwēñömö wodo tebæ godaque go Tetadōnica nāni quēwēñömö pōnatapa. Māniñömö oodeoidi Wængonguī apānecā nāni ēñente yewæmongainta ate odömöincö nāni mænongaincö mæ ongö. ² Adinque Pabodo cōwē nānō cæi bai cædinque guēmanguïönæ bayö guēmanguïönæ bayö mēönaa go adoönæque iñonte tōmēnāni odömöincönē go guiidique edæ Wængonguī angä ēñente nāni yewæmongaintaa ate adinque tōmēnāni inānite, iīmaī impa quēwēmīni, ante nō apānecantapa. ³ Tōmēnāni inānite edonque apānedinque Pabodo, Wængonguī beyæ nē apānegaiñāni iīmaī ante do yewæmongadānimpa, angantapa. Mönö Codito iīncayæ ate pōninque cōwē caate wæquēnengä ingampa. Ayæ adocā wænte ate cōwē ñāni ömæmonte quēwenguēnengä ingampa, ante yewæmongadānimpa, ante Pabodo apānecantapa. Ayæ godömenque apānedinque,

—Itota botö nē ānongä incæ adocā mönö Codito inongä ingampa, ante apānecantapa.

⁴ Mänömaī apānecā ēñēninque oodeoidi pancadāniya, Nö impa, ante pōnēninque Pabodo tönö Tidato miñæ godānitapa. Ayæ guidiegoidi nanguī ināni Wængonguī ingante nē guiñēnāni inte adobai pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. Ayæ awēnēidi bai ināni onquiyānāni incæ nanguī ināni adobai pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. ⁵ Mänömaī pōnēnānipa, ante wædinque oodeoidi guiquēnē pīinte wædinque iīmaī cædānitapa. Tōmēnāni nāni godonte äiñömö gote ayönāni nē wīwa cædāni ongönāni adinque tōmēnāni inānite ānāni Ao ante godongāmæ pōninque oodeoidi tönö iñacabo cædinque Yæ yæ ante pīinānitapa. Mänömaī yedæ ānāni ēñente

wædinque mäniñömö quëwënäni tömänäni godongämæ pïinte badinque Yæ yæ änänitapa. Oodeoidi iñömö, Mönö Yatönö oncönë guidinque Pabodo tönö Tidato inate da tadöninque në pïinte cædäni inänite da godömö æncædänimpa, ante cædinque diqui diqui mincæte ante tee gäwade guidänitapa. ⁶ Wäänë guidinque tömäna inate adämaï inäni inte oodeoidi wæætë oncö në ëacä Yatönö ingante yao ongöninque wadäni në pönënäni inänite yao ongonte wëä tadö mäo tömënäni näni quëwëñömö awënëidi weca ænte godänitapa. Ayæ, ogæ tededinque,

—Ïina onguñæna iñömö tömämaë quëwënäni inänite wapiticæ në apænedina inte ñöwo wæætë iñömö pöna tamëñedäni. ⁷ Ayæ Yatönö guiquënë, Botö oncönë pöeda, ante manguicä guidatapa. Ïinäni tömänäni edæ odömäno tæiyæ awënë Tetædo nänö äñinö ante Baa äninque wacä Itota näni ängongä ingantedö ante, Tömengä në Awënë Odeye ingampa, ante änewënanipa cæmïini.

⁸ Ante pïinäni ëñente wædinque godongämæ ongönäni tönö awënëidi adobaï pïininque, Quinö cæquiï, ante wædinque Yæ yæ änänitapa. ⁹ Ïininque Yatönöidi inänite äninque awënëidi, Minitö ñöwo mänimpota pönömïini ænte mäñömöni mïnitö wënæ wënæ cædämaï imïini adinque mönitö iincayæ ate wæætë adodö pönömöni æmaiminipa, ante tömënäni godonte äinta änäni pædæ godönäni æninque ñimpo cædäni abæ tawænte gogadänimpa.

Bedeä iñömö quëwënäni ëñente pönënanipa

¹⁰ Ayæ tæcæ wëmö bayonte në pönënäni wæætë Pabodo tönö Tidato inate, Bedeä iñömö goeda, ante da godönäni godatapa. Mäniñömö gote pöninque tömäna oodeoidi odömöincönë go guidatapa. ¹¹ Mänii Tetadönica iñömö quëwënäni në pïinte cædäni iñönänite

bedeaidi guiquenë pīināmaī ināni inte mönō Awënë nānō apænedō ante do ëñēnānitapa. Ayæ ëñēninque, Wængonguī angā ëñente nāni yewæmongainö baī Pabodo nō apænecantawo, ante pönente wædinque bedeaidi iñömō, Wængonguī æbānō angā ëñente yewæmongadānii, ante ëñencæte ante iimō iñō iimō iñō mäninta æninque cōwā adānitapa. ¹² Mänōmaī cædinque oodeoidi tæiyænāni wede pönēnāni badānitapa. Ayæ guidiegoidi awënëidi baī ināni onquiyænāni incæ nanguī ināni pönēñōnāni guidiegoidi onguīñænāni adobaī tæiyænāni nē wede pönēnāni badānitapa.

¹³ Incæte wadāni Tetadōnica iñömō godinque oodeoidi inānite apænedinque, Pabodo ñōwo Bedea godinque māniñömō quëwēnāni inānite apænecā ëñēnānīpa, ante tededāni. Ëñēninque oodeoidi wæætē Bedea iñömō pōninque, Pabodo wīwa apænecā apa ëñencæ quëwēmīnii, āninque wapiticæ tededāni ëñēninque godongāmæ ongōnāni guiquenë ænguī badānitapa. ¹⁴ Mänōmaī ænguī badāni adinque nē nāni pönencabo iñömō Pabodo ingante æpæ yæwedeca do ænte mäodāni godinque tömengā wipodē ñænæmpodē go guiidinque godōmenque wogaa goyongante Tidato tönō Tímoteo wæætē Bedea iñömō ayæ ongōnatapa. ¹⁵ Pabodo tönō godongāmæ godāni iñömō Atēna ganca mäodāni gocā ate tömengā wæætē, Mīnitō adodō Bedea iñömō godinque Tidato tönō Tímoteo inate apænedinque tömēna eyepæ inte ate botō weca quingæ ämīni pōnae, angā ëñēninque tömēnāni adodō Bedea iñömō godinque Pabodo nānō āninō baī iñāna inate apænedānitapa.

Atēna iñömō Pabodo apænecā ëñēnānīpa

¹⁶ Mänōmainö ante āningā inte Pabodo tömēna nāna ponguīnō ante ee ongongantapa. Ee ongōninque ayongā māniñömō quëwēnāni, Wængonguīidi inānīpa, ante

badonte näni cö cægainca bacoo mä ongö ate wædinque Pabodo wæwëwocate quëwengantapa. ¹⁷ Mänömaï beyæ oodeoidi odömöincönë go guïdinque oodeoidi inänite apænedinque ayæ guidiegoidi incæ Wængonguï ingante në guïñänäni inänite apænedinque Pabodo, Mänömaï impa. Apænebo ëñëmaïminipa, ante apænecantapa. Ayæ tömënäni näni godonte äïñömö adobaï iimö iñö iimö iñö godinque mäniñömö ponte ongönäni inänite adobaï nö apæneca ëñänitapa. ¹⁸ Mänömaï cæyongä wadäni Epi-codeoidi, Mönö tote quëwengæimpa, ante në änewënäni näni cabo tönö wadäni Etoicoidi, Waa imö incæ caate wämö incæ mönö piyænë cæte quëwengæimpa, ante në quëwënäni näni cabo tönö tömänäni adoyömö ponte bee téninque Pabodo ingante wæætedö wæætë änanitapa.

Pabodo iñömö Itota ëmöwo ante apæneca beyæ ayæ Itota nänö ñäni ömæmongainö ante apæneca beyæ Epi-codeoidi näni cabo tönö Etoicoidi näni cabo tönö pancadäniya guiquënë,

—İngä iñömö önonque ante tedewënogä inte æbämë ante tedewengä.

Ante wæyönäni adodäni incæ pancadäniya guiquënë,

—Tömengä wabänö, Wabæca wængonguïidi inänite pönencæminimpa, ante cæcä imaingampa, ante wädänitapa.

¹⁹ İninque Pabodo ingante bæi ongonte töö æmænte ænte godinque tömënäni Adeopagoidi näni änönäni näni godongämæ ëñente pönencöñömö mäodäni gocantapa. Go guïte ongöñogante,

—Mä bitö odömönte apænedö æbänö ii. Edæ apænebi ëñëmönie. ²⁰ Edæ bitö odömönte apænedö ante tæcæ ëñëmöni inte mönitö, Æbänö ante apænebi, ante ëñencæte ante wämönipa, änanitapa.

²¹ Edæ atēnaidi tönö wadäni Atēna iñömö ñöwo ponte quēwēnāni tönö tōmänāni wadö cädāmaī inte önonque, Wadāni æbānō mā apænete pōnēnāni, ante wædinque māñinonque ante tedete quēwēnōnānimpa.

²² Pabodo iñömö Adeopagoidi godongāmæ näni ēñente pōnenconcabo tæcæguedē ængæ gantidinque tōmēnāni inānite apænedinque,

“Atēnaidi, ēñēdāni. Wængonguūidi, mīni änōnāni inānite waa ate baī mīnitō nangui pōni cæmīni abopa. ²³ Botō mīnitō quēwēñömö tōmäo cægonte ayōmo, Wængonguūidi inānipa, ante mīni waa adoncaoo nangui ongō atabopa. Ayæ mīni waa adonca adocaque iñömö mīni pōnō yewæmōnimpaa iūmaī ante yewæmonte ongō atabopa. ‘Wacā wængongui æcāmē ingää, ante mönō ēñēnāmaī nē inongā beyæ mönō waa adonca impa,’ ante mānimpaa yewæmōi ongō atabopa. Mānimpaa yewæmōi ongō adimo inte botō mīni, Æcāmē ingää, ante ēñēnāmaī inte mīni waa adongā ingante ante ñöwo, Æcānō ingää, ante ñöwo apænebo ēñēdāni.”

²⁴ Ante apænedinque Pabodo godömenque, “Wængongui inguipoga nē badongaingā inongā inte tōmäā iñömö ongoncoo nē badongaingā inongā inte tōmengā inguipoga tōmāmæ Awēnē inongā ingampa. Tōmengā adocā iñömö öönædē Awēnē ingampa. Inique Tæiyæ Awēnē inongā inte tōmengā waomö önompoca mænōn- incōnē ædö cæte guite quēwenguingää. ²⁵ Ayæ waomö iñömömonte tōmengā mönō quēwenguimāmo pōnongā æmompā. Ayæ mönō guēmanguimāmo adocā pōnongā guēmāmompā. Ayæ tōmengā adocā nānō pōnōnonque tōmänō ænīnque quēwēmompā. Mānōmaī nē pōnōnongā inte tōmengā mönō waocabo iñömömonte, Pōnōmi æmoe, ante ædö cæte anguingää. Inique tōmengā beyæ ante mönō waomö önompoca ædö cæte cæquimöö.”

²⁶ Ante apänedinque Pabodo godömenque apäñecantapa. “Wængongui waocä adocanque ingante badöinque, Tömengä nänö päinäni nangui inäni yebäñinque näni cabo näni cabo tömancabodäni bacädänimpa, angacäimpa. Ayä edæ, Adocanque päinäni inönäni inte mänincabodäni iñömö nänëneto nänënë godinque adocaboque wabæca wacabo wabæca godinque inguipoga tömäo go go cædinque wayömö wayömö quëwencädänimpa, ante cægacäimpa. Mänömainö ante badöinque tömengä tömancabodäni inänite ante pönëinque, Æyömönö quëwenguinänii, ante cædinque, Ìinäni iimæca mänimpoga quëwencädänimpa, äñinque, Wadäni wabæca mänimpoga quëwencädänimpa, ante doyedë angacäimpa. ²⁷ Edæ tömämæ quëwënäni botö imote ante diqui diqui mincädänimpa. Ayä botö imote ante pædæ æmpo cædinque wabänö bee tenguinäni, ante cædinque Wængongui mänömai badöinque angacäimpa. Incæte Wængongui mönö tömämö weca ongöinque wii gobæque quëwengampa. ²⁸ Wængongui tömäo quëwengä iñongante mönö waomö inömö inte wayömö wayömö gomö incæte tömengä nempo edæ cöwë quëwëmompä. Mïni cabo incæ ämotamini ante bai në tededäni pancadäniya, ‘Wængongui päimö adomö imompä,’ ante do näni änö bai edæ mänömai impä,” ante Pabodo apäñecantapa.

²⁹ Ayä, “Mänömai beyä mönö Wængongui päimö inömö inte edæ iimainö ante wii pönenguënëmö imompä. Mönö, Waocä nangui pönëinque dicaa yewämöñinque waa pönï nänö badöinca bai Wængongui adobai ingampa, ante ædö cæte änewenguii. Oodo tönö padata waocä nänö badöi bai Wængongui ingampa, ante mönö wii mänömainö ante pönenguënëmö imompä. ³⁰ Incæte wëñëñedë mäninö näni ëñëñämai ingainö ante adinque

Wængongui pönö waadete ata cæpogacäimpa. Ñöwo guiquënë tömämæ quëwënäni inänite, Minitö ëñëñämaï cædö ante, Ancaa wæwente awædö, ante ñimpo cæedäni.³¹ Ante Wængongui në apænte anguingä inongä inte iïmaï angampa. Iïönæ iïnque bayonte botö ingui-poga tömämæ quëwënäni inänite apænte ancæboimpa, ante mäniönæ æönædö i, ante do angacäimpa. Ayæ, Waocä adocanque tönö botö godongämæ cæyömo tömengä nöingä ante apænte ancæcäimpa, ante Wængongui mäningä onguiñængä ingante do apænte ængacäimpa. Ayæ tömänäni, Wængongui nänö angaiñö bai cöwë bacäimpa, ante pönencædänimpa, ante cædinque Wængongui mäningä Onguiñængä dobæ wængä ate, Nāni ömæmöe, angä iïnque mäningä iïñömö edæ do ñāni ömæmonte quëwengampa.”

³² Ante Pabodo mäniñö Itota nänö ñāni ömæmongaiñö ante apæñecä ëñëñinque pancadäniya, Babæ ancædö, ante badete todänitapa. Wadäni guiquënë,

—Iïncayæ ate mäniñö ante adodö apæñebi ëñëmönie, änänitapa.

³³ Mänömainö ante cædäni adinque Pabodo iïñömö tömënäni inänite ëmö cæte godinque tao gogacäimpa.

³⁴ Incæte pancadäniya tömengä miñæ godinque në pönënäni badänitapa. Adeopagoidi nāni ëñente pönëe concabo iïñönänite adocanque Diönitio adobai në pönengä bacantapa. Ayæ onquiyængä tömengä ëmöwo Daämadi tönö wadäni adobai në pönënäni bagadänimpa.

18

Coodinto iïñömö pöninque Pabodo apæñecampa

¹ Atëna iïñömö ongonte apæñecä ëñëñinque mänömaï cædäni ate Pabodo wadæ godinque Coodinto nāni quëwëñömö pongantapa. ² Doyedë iïñömö odömänoidi

tæiyæ awënë Codaodio oodeoidi inänite piinte äninque, Mönitö quëwëñömö Odömä iñömö ñöwo quëwënamäi inte tömämïni wadæ goedäni, angä ëñente wædinque tömänäni näwæ wadæ godönänimpa. Adocanque tömengä ëmöwo Aquidæ Pontobæ ëñagaingä inte Itadiabæ gote mäniñedë quëwëngäimpa. Tömengä adocä oodeocä inongä inte awënë nänö änö ante ëñente wadæ godinque tömengä nänöogængä Piditida tönö ñöwo Coodinto iñömö wadæ ponte quëwëñönaimpa. Ìninque Pabodo ñöwo Aquidæ ingante tæcæ adinque tömëna weca ëñacæ pongantapa. ³ Tömëna weca ponte ayongä tömëna tömengä nänö tadömönö bai adobai æmontai cadopa tadömonte godonte ænte quëwëna adinque Pabodo tömëna weca ee owodique tömëna tönö godongämæ tadömönänitapa. ⁴ Mänömaï cæte quëwëninque Pabodo guëmanguïönæ iñö guëmanguïönæ iñö oodeoidi odömöincönë go guïidique, Oodeoidi incæ oodeoidi inämaï inäni incæ ëñente pönencädänimpa, ante cædinque, Ìmaï impa ante apænebo ëñëmaïminipa, ante nanguï apænecantapa.

⁵ Ayæ Tidato tönö Tïmoteo Mäatedöniabæ quëwente wadæ pöninque Coodinto iñömö näna wææ pöñedë Pabodo mäniñedë æmontaicö nänö badöninö ñimpo cædinque wæætë, Wængongui nänö apænedö ante ëñencädänimpa, ante nanguï cæinente wædinque nanguï apænedinque mäninque cæte quëwëngantapa. Mänömaï cædinque tömengä, Codito mönö në änogä incæ Itota adocä inongä ingampa, ante botö në agaïmo inte apænebo ëñëmaïminipa, ante oodeoidi inänite apænecantapa. ⁶ Mänömaï apæneyongante oodeoidi wæatedö wæætë godö wënæ wënæ ante piinäni wædinque Pabodo wæætë, Wïi ëñëinë wædö, ante bai cædinque nämä weocoo wancæ wancæ cæcantapa. Ayæ

tömänäni inänite,

—Wængongui weca mini goquënëno ante apænebo eñëninque minitö pönö wææ äninque tömëmini wænguinque wentamö mongæminipa. Botö wæætë minitö iminite edonque pöni apænedimo inte mini cædö wentamö mongænämaï imopa töö. İninque botö Wængongui taadö minitö iminite idæwaa odömöninque edæ oodeoidi inämaï inäni weca ñöwo wadæ gobo tamëñedäni.

⁷ Äninque Pabodo wadæ tao godinque oodeoidi odömöincö gäänë wacä oncönë go guii go guii cædinque cöwë apæncantapa. Mänincö në éacä Títio Yoto näni änogä iñömö Wængongui ingante në waa ate pönengä inongäimpa. ⁸ Oodeoidi odömöincönë në aacä Codipo guiquënë mönö Awënë ingante në pönengä bayongä tömengä oncönë në owodäni tömänäni pönëñanitapa. Ayæ coodintoidi nangui inäni pö eñëë pö eñëë cædinque adobai wede pönëninque æpänë guigadänimpa. ⁹ Mäniñedë woyowotæ iñö Pabodo wiimonte bai ayongante mönö Awënë tömengä ingante apæncantapa. “Bitö guiñnedämaï inte apænebi eñencädänimpa. Pæ wëenedämaï incæbiimpa. ¹⁰ Coodinto iñömö botö quinäni nangui inäni inänipa, ante cædinque botö iñömö edæ bitö tönö godongämæ cöwë cæcæboimpa. İninque wadäni bitö imite mämö piininque wænæ wænæ cädämaï incädänimpa.” ¹¹ Ante mönö Awënë tömengä ingante apæncä eñëninque Pabodo adoque wadepo go tæcæ iñonte Coodinto iñömö ongöninque Wængongui nänö apænedö ante tömänäni inänite odömonte apæncä eñëñonänimpa.

¹² Mäniñedë odömänoidi änäni ate Acayabæ awënë Gadiöno inongäimpa. Tömengä awënë nänö inöñedë oodeoidi godongämæ pönëninque Ao äninque Pabodo ingante quingæ mämö bæi ongonte æninque awënë

Gadiöno nänö cöwë apænte änöñömö ænte mäodäni gocantapa. ¹³ Awënë weca pöningue Pabodo ingantedö ante pïinte äningue,

—İngä İñömö, Mönö wadö bai cædinque Wængongui ingante waa ate apæ necæimpa, ante odömöninque mönitö awënëidi näni wææ änönö ante wido cæcampa. Mänömaï wapiticæ cædinque ancaa änewengä ëñëninque tömänäni adobai wapiticæ cædänipa cæbii.

¹⁴ Änäni ate Pabodo tæcæ apæ necæ cæyongante Gadiöno oodeoidi İnänite İmaï ante wææ apæ necantapa.

—Oodeoidi ëñëedäni. Minitö botö weca ponte apæ nedinque, Odömäno awënë nänö wææ änö bai İngä ëñënämaï cæcampa, ämïni bai, Waocä ingante ædæmö wiwa cæcampa, ante ämïni bai botö mïni änö do ëñëninque apænte ancædömoimpa. ¹⁵ Minitö İñæmpa, Tömengä tededonque ante oda cæcampa, ämïnipa. Minitö ëmöwo ante oda cæcampa, ämïni. Minitö wææ angäinö ante oda cæcampa, ante pïimïnipa. Mänïnonque ante oda cæcampa, ante ancaa tedewëmïni wædinque botö wæætë tömengä ingante apænte änämaï incæboimpa. Tömëmïninque tömengä ingante apænte æedäni.

¹⁶ Ante pïinte äningue awënë tömënäni İnänite, Botö apænte äñömö ongönämaï gobæwedäni. ¹⁷ Ante wido cæcä tao godinque tömänäni oodeoidi odömöincönë në aacä Totënë ingante wæætë bæi ongonte tæi tæi pänäni incæte në apænte angüenengä incæ Gadiöno İñömö önonque adämaï inte bai ee acä pangadänimpa.

Pabodo Antioquiya ponte gocampa

¹⁸ İninque tæönæ quëwente ate Pabodo Coodinto İñömö näni pönencabo İnänite, Gobopa, äningue wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tömengä do apænedinque, Botö mänimpoga ocagui tocadämaï inte Wængongui beyænque cædinque

botö tömömo äninö ante cöwë cæcæboimpa, ante doyedë änongäimpa. Nöwo iñömö tömengä nänö äninö bai iinque cædingä inte Tencodea iñömö pöningue ocagui eö toacantapa. Ayæ eö toacä ate tömengä Piditida tönö Aquidæ nana gæncaya tönö godongämæ ñænæ wipodë go guidique tömënäni Tidiabæ gocæte ante wogaa godänitapa. ¹⁹ Mänömaï godinque Epeto iñömö go ti wæænänitapa. Tömëna nana gæncaya mäniñömö ti wææninique tæ contayöna Pabodo iñömö oodeoidi näni odömöincönë go guidique oodeoidi inänite, iimaï impa apænebo ëñencæminimpa, ante apæneca. ²⁰ Eñëninque tömënäni, Bitö mönitö weca wantæpiyæ quëwenguimi, äñönäni tömengä Baa äninque, ²¹ wæætë, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Nöwo Eedotadëe iñömö æämæ bequinque goquënëmo imo incæte Wængongui Ao angä ate botö mïnitö weca ayæ ate wæætë ocä ëmænte poncæboimpa. Nöwo gobo tamëñedäni.”

Äninque Epeto iñömö ñænæ wipodë go guii tæ contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²² Godinque Tetadea pö ti wææninique Eedotadëe iñömö Itota Codito ingante godongämæ näni pönencabo weca ëñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquiya wæicantapa. ²³ Ayæ ate mäniñömö tæönæ quëwëninque wadæ godinque Gadatiabæ adodö godinque Pidiquiabæ tömäo wayömö wayömö cægonte godinque Itota miñæ në tee empote quëwënäni tömänäni inänite mäo apænedinque, Mönö ñimpo cædämaï inte tæi piñænte cæcæimpa, ante apæneca ëñëninque tömënäni tæi piñænte entawëninque quëwengadänimpa.

Epeto iñömö Apodo apæneca ëñënanipa

²⁴ Mäniñedë wacä oodeo tömengä ëmöwo Apodo iñömö Equitobæ Adecantodia näni quëwëñömö ëñate pægaingä inte nöwo Epeto näni quëwëñömö pongantapa. Tömengä

iñömö nangui adinque nē ēñēnongā inte Wængongui angā ēñente nāni yewæmongaiñö ante do ēñēninquē waa pōñi apæñecā inongäimpa. ²⁵ Mönö Awēñē taadö ante apæñeyönāni do ēñēningā inte mäninö ante ædæmō ewocadinque tömengä, Eñencædänimpa, ante nangui apæñecantapa. Ayæ Itota nāñö cægaiñö ante nō ante odömönte apæñecā incæte Apodo iñömö Wäö æpæñē nāñö guidongaiñonque ante mäningancaque ēñēningā inte mäningancaque ante töingä odömongä ēñēñönän-
impa. ²⁶ Tömengä ñöwo oodeoidi odömöincönē go guii go guii cædinque guiññenedämaï inte apæñecantapa. Piditida tönö Aquidæ nāna gæncaya guiquēñē tömengä mänö-
maï apæñecā tæcæ ēñēninquē edæ Apodo ingante, Mö-
natö weca pöe, äna pöñongante, Wængongui taadö iïmaï inompa, ante töingä apæñeda tæcæ mä ēñengantapa.

²⁷ Mänömaï cæda ate Apodo wæætē Acayabæ gocæte ante cæyongante tömēñāni nāni pönencabo tömengä ingante, Waa goe, änānitapa. Ayæ, Acayabæ iñömö Itota ingante nē tee empote quēwēñāni acædänimpa, ante iïmaï ante cadota ante yewæmönānitapa. Minitö, Apodo pongä adinque tömengä ingante waa cædāni, ante yewæmön-
inque tömengä ingante pædæ pönönāni ænte godinque mǎo Acayabæ quēwēñāni inānite pædæ godongä adāni-
tapa. Tömēñāni Wængongui waadete pönö cæcā ate nē pönēñāni iñönānite Apodo nē waa pōñi apæñe-
dongä inte mäñiñömö ponte apæñedinque tömēñāni tönö godongämæ cægacäimpa. ²⁸ Edæ tömāñāni ayönāni Apodo oodeoidi inānite nangui wæætēdö wæætē apæñed-
inque gomonga apæñecā wædānitapa. Tömengä, Mönö Codito æbāñö cæquingää, ante Wængongui angā ēñente nāni yewæmongainta adinque möñö ēñengäimpa, an-
gantapa. Ayæ, Itota mäninö nāni yewæmongaiñö bai nē cædongä inte näwangä möñö Codito inongä ingampa,

ante nö apäneacă eñëinque tömënäni ædö cæte wadö
ante apänequinäni.

19

Epeto iñömö Pabodo ponte apäneacampa

¹ Apodo ayæ Coodinto iñömö ee ongöñongä Pabodo
nänö cægönimæ tæcæguedë änanquidi owëñaque pö
Epeto iñömö wæængantapa. Ponte ayongä Itota in-
gante nê tee empote quëwënäni pancadäniya a ongönäni.

² Adinque tömengä tömënäni inänite,
—Minitö pönente bayömini Wængongui tömengä
Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æminitawo.
Äñongä tömënäni wæætë,
—Iñämpa mäningä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingantedö
ante apänedänipa eñenguimöni.

³ Ante apänedäni eñëinque Pabodo wæætë,
—Ininque æcänö emöwo ante æpäne guiminitawo.
Äñongante,
—Wäö wodi nänö æpäne guidongainö ante guita-
mönipa.

⁴ Mänömainö ante apänedäni eñëinque Pabodo
wæætë,
—Wäö wodi nänö guidongainö ante guigaimini inte
minütö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awädö, ante Wæn-
gongui Awënë gämänö ocæ emänte pongaimini iminipa.
Incæte Wäö wodi, İncayæ ate nê Ponguingä ingante
pönencäminimpa, äninque tömënäni inänite æpäne
guidongacäimpa. Mäningä iñömö Wäö nänö, Nê Pongu-
ingä, änonngä iñömö Itota inongä ingampa.

⁵ Ante apäneacă eñente wäyönäni Pabodo wæætë mönö
Awënë Itota emöwo apänedinque æpäne guidongä gui-
idänitapa. ⁶ Ayæ tömengä gampacä ongöñönäni Wæn-
gongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca wææ tömënäni baonga
guicantapa. Guiicä ate tömënäni wadäni näni tede

bai mä tedinque Wængongui beyä apænedänitapa. ⁷ Mäninäni onguiñænäni æpænë në guidënäni iñömö önompo tipæmpoga go mengäa inönänimpa.

⁸ Pabodo apäicä mengäa go adocanque pämonque adoyömö quëwëninque oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque guiñenedämaï apænedinque, Wængongui Awënë Odeye do pongäimpa, ante apænebo ëñëedani, ante nöngä ante apæneca ëñëänitapa. ⁹ Apæneca ëñëönäni pancadäniya guiquënë, Wii pönëinente awædö, ante Baa äninque Wængongui Awënë taadö ante wiwa tedewëänitapa. Mänömaï tedewënäni ëñente wædinque Pabodo iñömö ëmö cæte godinque Itota ingante në tee empote quëwënäni inänite ænte wadæ gocantapa. Ayä iimö iñö iimö iñö Tidänö nänö apæneincönë go guii go guii cæte apænedinque Pabodo mäniñömö pö guidäni tönö guëadö guëa apænedänitapa. ¹⁰ Ayä mënepoga wadepo ganca Pabodo mänömaï cæyongä oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Atiabæ quëwënäni tömänäni mönö Awënë nänö apænedö ante ëñëänitapa.

¹¹ Ayä Pabodo tönö godongämä cædinque Wængongui täi piñænongä inte nanguï cæcantapa. ¹² İninque tömënäni Pabodo weocoo wadæ cæcadoquincoo incæ padëincoo incæ æninque wënæ wënæ inäni inänite ænte mämö wo caayönäni waa badänitapa. Ayä mänömaï cæyönäni wënæidi në wiwa ewocadäni tömënäni näni në ewëneninäni tao godänitapa.

¹³ Mäniñedë oodeoidi Itota ingante pönënämaï inäni incæ pancadäniya wayömö wayömö godinque wënæidi në wiwa ewocadäni inänite në wido cædäni inönänimpa. Tömënäni nämä mä pönëwëninque, Nöwo Awënë Itota ëmöwo apænedinque mönö wënæ ingante wido cæcäimpa, ante cædinque wënæidi inänite iimaï änönän-

impa. Pabodo nänö nē apænedongä Itota emöwo apæned-
inque botö, Wënæbi tao gobäwe ämopa, änewënönän-
impa.

¹⁴ Mäniñedē oodeoidi beyæ, Wængonguī quī, ante nē
godongä ñænængä adocanique Etequeba iñongä tömengä
wënäni tiæte ganca inänitapa. Iñäni iñömö Itota in-
gante pönenämaī inäni incæte adobaī cæcæ cædänitapa.

¹⁵ Tæcæ cæcæ cæyönänite wënæ nē wiwa ewocadongä
incæ tömënäni inänite näëmæ tededinque, “Itota ingante
do abopa. Ayæ Pabodo æcänö ingää, ante do eñëmopa.
Wæætē munitö guiquënë æminidö iminii.”

¹⁶ Äñongä wënæ wiwa iñongä ingante nē ewënengä
inte wiyaëmæ tömënäni inänite to mao yao ongöinque
bæ tacantapa. Mänömaī cædinque tömënäni weocoo
gä tadongadinque tæi tæi pangä ate tömënäni weocoo
ömaadäni inte wepæ taate wædinque oncodo tao wodii
winönänitapa. ¹⁷ Mänömaī batimpa, ante tedeyönäni
Epeto iñömö quëwënäni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ
tömänäni eñëninque ancai guñente wædänitapa. In-
inque mönö Awënë Itota emöwo wii önonque ante ted-
edäni inte tömengä emöwo æwocæte baī cædinque, Tæi
piñængä inte emongampa, ante wædänitapa.

¹⁸ Ayæ nanguī inäni ñöwo wede pönente badinque
adoyömö pöinque tömänäni eñëñönäni tömënäni
näni wënæ wënæ cædinö ante tömänö ante edonque
apænedinque, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante
wido cædänitapa. ¹⁹ Ayæ idö inte nē yewäinänäni
incæ pancadäniya adobaī pönente badinque tömënäni
näni, Æbänö cæte yewænguī, ante yewämöninta
incæ adoyömö ænte pöinque tömänäni äñönäni nē
tänänitapa. Mänintacoo æpodö itædē cædinque padata
näni äinta beyæ godonte ænänii, ante cöwä ayönäni
tincoenta miido ganca mänimpota näni godonte æninta

incæ në tänäni agadänimpa. ²⁰ Mänömaï në pönänäni badinque waa cädäni ininque mönö Awënë nänö änö ante godömenque wayömö wayömö măo gode änäni ëñëninque tömengä ingante näni pönencabo incæ yebäninque täï piñänäni bagadänimpa.

²¹ Mänömaï cädäni ate Pabodo önöwënenque pönëninque, Mäatedöniabæ ëñacæ godinque botö Acayabæ ëñacæ godinque Eedotadëë gocæboimpa, ante pönëninque, ayä, Mäniñömö gote ate Odömä näni quëwëñömö cöwë goquënëmo imopa, angantapa. ²² Äninque tömengä beyä në cädäni iñönänite mënaa inate Tïmoteo tönö Edaato inate apäenedinque, Mäatedöniabæ gote ongöñömïna botö Atiabæ wantæ quëwente pömoeda, ante da godongä godatapa.

Epetoidi nanguï Yæ yæ änänipa

²³ Mäniñedë Epeto iñömö quëwënäni iñömö, Itota Taadö mönö wido cæcäimpa, ante nanguï Yæ yæ änänitapa. ²⁴ Tömënäni, Mönitö wængonguinä Diänä inampa, ante onquiyänä ëmönö bai badöninque mäninca weca ædæ wæante në apäenedäni inönänimpa. Tömënäni quëwëñömö adocanque Deëmetedio näni änongä iñömö padata aca podonte në badongä inongäimpa. Tömengä iñömö padatagä äninque aca podonte badöninque, Mini wængonguinä Diänä inante mini täiyä waëmö apäneincö bai impa, ante guyanconque badonte quëwënongäimpa. Mänömaï badöñongä tömengä tönö godongämæ cädäni wæätë wadäni inänite godonte äninque mänincoo beyä tömënäni godonte äinta nanguï äninque quëwënonänimpa. ²⁵ Ininque tömengä tönö në cädäni inänite ayä wadäni adobai cädäni inänite äñete pönäni ate Deëmetedio iñömö tömënäni inänite apäenecantapa.

“İñänäni, do eñëminipa. Mönö badonte godön-
 inque wadäni näni pönöninta nangui æmompä. ²⁶ Ayæ
 nangui İñäni Epeto İnomö quëwënäni incæ Atiabæ
 wodo tömämæ quëwënäni incæ İngä Pabodo guiquënë
 wapiticæ apæneçä eñëninque edæ oda cædinque tö-
 mengä miñæ godänipa, ante do eñëminipa. Tömengä
 İñömö, Önompoca badöninca wii wængonguüdi İñänipa,
 ante tedecä apa quëwëminii. ²⁷ Mänömaï tedecä beyæ
 mönö badönö ante wadäni nangui İñäni piinte anguinäni
 awædö. Ayæ Diänä ñænænä wængonguinä İñönante
 tömengä ingante mönö apæneincö incæ, Önonconque
 impa, anguinäni awædö. Ayæ godömenque, Mönö
 wængonguinä Diänä waa pönii wængonguinä İnampa,
 ante Atiabæ tömäo quëwënäni tönö inguipoga tömäo
 quëwënäni näni waa adönä İñönante wabänö wapiticæ
 tededinque godö piinguinäni badänipa, ante awædö.”

²⁸ Ante Deëmetedio mänömainö ante apæneçä
 eñëninque tömënäni ængui badinque ogæ tededinque,
 “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä İnampa,” ante
 wæætë wæætë ancaä äñänitapa.

²⁹ Mänömaï padata nê badönäni Yæ yæ äñäni eñente
 wædinque mäniñömö quëwënäni tömänäni, Quïëmë bai
 cædänipa, ante acæte ante wadö pö wadö pö pogodo
 pönänitapa. Ponte ayönäni Mäatedöniabæ quëwente
 Pabodo tönö godongämæ nê pönina Gayo tönö Aditadoco
 a ongöna adinque tömënäni tömëna İnate bæi ongonte
 quingæ mäo tömënäni näni aincönë ñænæncönë go gui-
 idänitapa. ³⁰ Pabodo guiquënë mänömaï cædäni ate
 wædinque, Godongämæ ongönäni weca go guidinque
 apæneçæboimpa, ante cæyongante Itota ingante nê tee
 empote quëwënäni wæætë, Wænompä, ante, Go guidä-
 maï incæbiimpa, ante wææ cædänitapa. ³¹ Ayæ mänimæ
 awënëidi pancadäniya Pabodo æmigoidi İñäni intë adobai

mämö tömengä ingante gode äninque, Bitö ædö cæte mäniñömö go guiquimii, ante wææ änänitapa.

³² Ìñonte godongämæ ongönäni guiquënë, Quinante pömoï, ante wodo tömänäni ëñenämaï inänitapa. Pancadäniya, Ìmaï cæcæimpa, äñönänite wadäni guiquënë, Wadö baï cæcæimpa, ante wæætedö wææte ante ogæ tededinque nanguï pönï Yæ yæ änänitapa. ³³ Yæ yæ äñönäni oodeoidi guiquënë Adecantodo ingante yæcado gö cædäni ongongä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya tömengä ingante, Ìmaï cæcæimpa, änänitapa. Tömengä guiquënë tömönäni inänite wææ apænecate ante, Apocænë ìedäni, ante baï cædinque pipo pipo cæcantapa. ³⁴ Oodeo ìnongä inte mänömaï cæcampa, ante wædinque tömengä ingante ëñenämaï inte tömänäni adoyömö ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñänänä inampa,” ante mëa ooda ganca adodö adodö adodö ante nanguï änänitapa.

³⁵ Ayæ ate tömönäni awënë Tequedetadio incæ ancaa tömönäni inänite angä ëñente apocænë cæyönäni tömengä, “Epetoidi ëñëmini. Tömäo quëwënäni mänömainö ante do ëñänänipa. Mönö Epeto ìñömö quëwencabo mönö wængonguinä Diänä apæneincö në aamö ìmompä. Ayæ tömengä awinca baï yewämoinca öönädë mönö wæængainca adobaï në wææ cæmö ìmompä, ante adinque tömämæ quëwënäni do ëñänänipa cæminii. ³⁶ Mäninö ante näwangä pönï impä, ante adinque, Babæ impä, ante ædö cæte anguinänii. Ìninque minitö ëñenämaï mini Yæ yæ änewönö ñimpo cædinque piyänë cæquënemini ìminipa. ³⁷ Ìina mini bæi ongonte ænte pönönina ìñömö mönö wængonguinä Diänä apæneincönë guidämaï ina inte wënæ wënæ cædämaï inapa. Ayæ mönö wængonguinä Diänä inantedö ante wii wënæ wënæ ante piina apa quëwënänii.”

³⁸ “Deëmetedio padatagæ näni badoncabo incæ wacä ingante, Wiwa cæbitapa, piinte wädänitawo. Edæ në apænte näni äincö cöwë wi ænete ongompa. Män-incönë në apænte änäni cöwë ongönäni. İninque Deëmetedioidi në näni piinongä ingante mäniiñömö ænte gote änäni ëñëninque në apænte änäni wæætë tö-mengä ingante do apænte angüenänäni inäni. ³⁹ Ayæ apænte änäni, İionæ tömämäni godongämæ pöedäni, näni äniönæ bayonte minitö godömenque piinte äinämäni inte mäniiönæ ponte ämäni ëñente apænte änäni ate minitö piyänë cæquënämäni iminipa. ⁴⁰ Edæ ñowoönæ määni Yæ yæ änewëninö ante awënëidi pöinque, Quinante mänömaï cämäni, ante äñönäni wæætë, Quiemë beyæ cætimpa, ante mönö angäimpa. Tömänäni wæætë mönö imonte äninque, Minitö awënë ingante wido cæcæte ante cämäni, ante piinäni wæcæ wæ.”

⁴¹ Äninque godongämæ ponte ongönäni inänite tömengä angä gogadänimpa.

20

Mäatedöniabæ godinque Pabodo Guidetiabæ gocampa

¹ Mänii Yæ yæ ante näni änewënö iinque cädäni ate Itota ingante në tee empote quëwänäni inänite wæætë äñete pöñönänite Pabodo, Minitö gançæ pönente godömenque cæcämäni, ante godö ædämö apænecantapa. Ayæ, Ñowo gobopa, ante Mäatedöniabæ gocantapa. ² Godinque tömengä mäniiñömö quëwänäni inänite, Minitö gançæ pönente godömenque cæcämäni, ante godö ædämö apænecä ëñänäni. Mänömaï nanguï apænëdinque tömengä mänimä tömäo cægöinque wayömö mäo wayömö mäo apænecä ëñänäni ate Guidetiabæ gote pongantapa. ³ Mäniiñömö pöinque mäo go adoque apäicä quëwengantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquimo, ante tæcæ ñænæ wipodë guicæ cæyongante wadäni, Oodeoidi bitö imite wænoncæte ante cædänipa atæque. Ante wææ änäni wædinque tömengä, Botö wæætë adodö godinque Mäatedöniabæ wodo tebæ gocæboimpa, äninque taadonque gocantapa. ⁴ Goyongä tömengä tönö godongämæ godäni iñömö, adocanque Bedea quëwëningä inte Pidido wengä Topatede, ayæ wææ Tetadönica quëwëningä Aditadoco tönö Tegonto mënaa, ayæ wææ Dedebe quëwëningä Gayo tönö Timoteo mënaa, ayæ wææ Atiabæ quëwëningä Tiquico tönö Todopimo mënaa, mänimpodäni inänitapa. ⁵ Tömënäni täno godinque Todoa näni quëwëñömö pöninque mönitö wipodë ponguimöni ante ee ongönänitapa. ⁶ Mönitö guiquënë oodeoidi päö yedæ æmpoqui ömæmö i näni cænguiönæ iinque baganca Pidipo iñömö quëwëninque wipodë ñænæmpodë go guiidique wogaa godinque önompo æmæmpoque ëönæ gote ate tömënäni weca Todoa pöninque önompo æmæmpoque go mëönaa quëwentamönipa.

Todoa iñömö Pabodo ponte apænecampa

⁷ Tömënäni näni guëmanguiönæ go ate mönitö, Ñöwo gäwadecæ bayö Wængongui itædë impa, ante päö godongämæ cæncæte ante æmongapaa æi wænömëncapaa æi guiidique tæ contatamönipa. Pabodo iñömö baänæ ate gocæ cædingä inte æi gui tæ contadique wantæpiyæ ayaönænëña pöni ayæ apænecä ëñentamönipa. ⁸ Wænömëncapaa möni godongämæ ëñengoncönë gongapæncade bacoo ti wodönote mä ongönimpa. ⁹ Adocanque edëningä tömengä ëmöwo Eotico ayamöncäa tæ contate ongongantapa. İninque Pabodo wantæpiyæ apæneyongä edëningä iñömö möwocodë nangui möinente ayæ wangæ monte wænömëncapaa ongöninque yæipodë tæ go wæængantapa. Go

wæante do wængä adinque tömengä ingante yao on-gonte mänänitapa. ¹⁰ Näne wænte öñöñongä Pabodo yæipodë wææninque, Quëwencæcäimpa, ante cædinque wini ænte pæ mangantapa. Ayæ né pönëmöni möni caipæ imönite apænedinque,

—Mii quëwengä ingampa. Guiñente wädämaï iedäni, angantapa.

¹¹ Äninqe Pabodo wæätë adodö æmongapaa æidinque päö ænte pä ænte mönitö tönö godongämæ cæninqe wantæpiyæ godömenque apænecöñongä edæ ñäö batimpa. Ñäö ba ate Pabodo ñimpo cæte wadæ gocantapa.

¹² Ayæ, Edëningä miiingä quëwengampa, ante ænte wadæ godinque tömënäni wampo pönëninque nanguï togadänimpa.

Ömaaque godinque Pabodo Miideto ganca pongampa

¹³ Pabodo guiquënë taadonque gocæ cædinque mönitö imönite apænecantapa. Minitö wipodë ñænæmpodë go guidinqe mäodämæ wipodenque godämæ goyömini, botö ömaaque näne tebæ pömoedäni. Atönö iñömö pö wäi wocænte owoyömini botö iñömö ömaaque pö adopodë guiibo ate gocæimpa, angä Ao ante mönitö täno go guii tæ contadinque öme tagamönimpa.

¹⁴ Mänömaï godinque Atönö iñömö pö wäi wocænte owoyömöni tömengä ömaaque pö bee tëninque ñænæ wipodë adopodë pö guite tæ contacä ate mönitö godongämæ wogaa godinque Miitidëne näni quëwëñömö pontamönipa. ¹⁵ Mänñömö wäi wocænte monte ate ñäö ba wogaa godinque mönitö Quiyo ganca pöninque waönæ ate wodo pænta godinque wæätë Tämö iñömö pömönique go Todoguidio iñömö pömönique go iñabæ guingä ate Miideto pontamönipa. ¹⁶ Edæ, Ææmä

Pentecotee näni änömæ botö bequinque Eedotadëe eyepæ poncæte ante quingæ goquënëmo imopa, ante

do äningä inte Pabodo ñöwo, Atiabæ wantæpiyæ ongöningue ædö cæte Eedotadëë eyepæ pömaïmoo. Ante pönente wædinque, Epeto iñömö ti wæænāmaï yaatænque gocæboimpa. Äñongä mönitö tömengä tönö Epeto wodo tebæ godinque Müideto iñömö pontamönipa.

Epeto iñömö në Picænäni inänite Pabodo apæneampa

¹⁷ Mänii wipo ñænæmpo Müideto iñömö wogaa pö wäi wocæ ate ti wææninqe Pabodo wadäni inänite da godöningue, Müinitö Epeto iñömö tömæwæ æidinque Itota Codito ingante në godongämæ pönänäni weca godinque tömönäni inänite në aadäni Picænäni inänite äñete pöedäni. ¹⁸ Angä äñete pöñönänite tömengä, “Botö Atiabæ mä ponte quëwëningue botö goganca æbänö müinitö weca waa cæte quëwënömoï, ante do ëñëmīnīpa. ¹⁹ Edæ oodeoidi, Wænoncæ, änäni ëñëninqe nanguï guiñente wæbo incæte botö, Önömoque bai imopa, ante pönëningue Wængongui beyænque nanguï cædinque Ca ca wædinque ee cætabopa. ²⁰ İninqe botö, Müinitö beyænque quīnö waa inguii, ante pönëningue pæ wëenedämaï inte do apænebo ëñëmīnitapa. Ayæ edæ tömänäni ayönäni odömonte apænedinqe botö wacönë mäo wacönë mäo go guidinque apænebo ëñëmīnitapa. ²¹ Ayæ pancamīniya oodeoidi iñömīnīte pancamīniya guidiegoidi iñömīnīte botö tömämīni imīnīte apænedinqe iīmaï ante apænetabopa. Müinitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante pönente wædinque Wængongui gämænö pöninqe mönö Awënë Itota Codito ingante pönencämīnīpa, ante ämo ëñëmīnitapa. Mänömaï tömäa cætabopa, ante do ëñëmīnīpa.”

²² “Ñöwo guiquënë Wængongui Önöwoca angä ëñëninqe Eedotadëë gocæboimpa. Mäniiñömö pöñömete quiëmë bai bacæimpa, ante pönente wædimö incæte ee

gocæboimpa. ²³ Önonque botö ñowo wayömö wayömö näni quëwëñömö pöñömote wadäni Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö apæneçä ëñëñäni inte do botö ïmote ïïmaï ante wææ änänipa. Bitö tee mönete nangui caate wæquinque Eedotadëë gobipa, änäni ëñëñinque mäninque ante ëñëmopa. ²⁴ Incæte, Wængonguï waadete pönö cædinque nänö cægainö ante watapæ apænedinque bitö, Nö pöni impa, ante apænebi ëñencädänimpa, ante mönö Awënë Itota doyedë botö ïmote angacäimpa. Ìn- inque tömengä nänö anganca iinque cæcæte ante cæyö- mote wænönäni wæmo incæte botö, Godömenque in- guipoga quëwenguënëmo intabopa, ante wädämaï in- cæboimpa. Ayæ pogodo gote baï botö goquïnö tömänö gocæte ante nangui cæcæboimpa, ämopa,” ante Pabodo apæneçantapa.

²⁵ Ante apænedinque tömengä ayæ godömenque apæneçantapa. “Botö, Mönö Awënë Odeye do pongäimpa, ante apænedinque wayömö mäo wayömö mäo apænebo ëñëminitapa. Idæwaa apænebo ëñënimini inte minitö ñowo æmäwo botö awinca aminipa. ²⁶ Mänömaï beyæ botö ñowoönæ apænedinque minitö iminite ïïmaï ämopa. Botö, Quëwencæminimpa, ante cædinque ancaa apænebo incæte pancadäniya tömënäni näni wiï ëñënö beyænque wentamö mongæante näni wænguinque goyönäni botö wæætë mäninö beyæ wentamö mongænämaï imopa. ²⁷ Wængonguï, ïïmaï cæbo bacæimpa, ante nänö änö ante botö ïñömö edæ pæ wëenedämaï inte minitö iminite tömänö edonque pöni apænebo ëñëminitapa.”

²⁸ “Minitö ïñömö edæ nämä wææ aadinque waa cæte quëwëedäni. Wængonguï Önöwoca minitö iminite än- inque, Ìinäni cæningäidi baï inänipa, ante nänö në an- gainäni ïñönänite minitö wæætë në aamini inömini inte tömënäni inänite ædæmö wææ aedäni. Mönö Awënë

Codito ingante näni godongämæ pönencabo inänite æncæte ante tömengä nämä wepæ godonte ængä ate Wængongui quinäni bagadänimpa cæminii. Minitö tömönäni inänite në aamini inte waa aedäni. ²⁹ Edæ botö do ëñemopa. Babæidi gäwæi ecate ade cænäni aminipa. Edæ botö ëmö cæte gobo ate waodäni incæ babæidi cædäni mini abai adobai wænæ wænæ cædinque mini pönencabo iñöminite ata cæpodämaï incædän-impä. Tömönäni babæ wapiticæ änäni ëñëninque mini cabo incæ pancadäniya ëñënämaï badinque wadæ godäni wæcæminimpa. ³⁰ Ayæ tömëmini mini pönencabo incæ pancadäniya, Mönitö miñæ poncæminimpa, ante cædinque babæ wapiticæ odömoncædänimpa cæminii. ³¹ Edæ wææ cædäni. Botö, Mänömaï bacæimpa, ante wadepo mënepoga go adodepoque iñonte itädë incæ woyowotæ incæ ñimpo cædämaï inte Ca ca wædinque minitö tömämäni iminute apænebo ëñënöminimpa. Mänömaïnö ante pönëdäni,” ante Pabodo apæneca ëñënanitapa.

³² Äninque tömengä, “Iñänäni, botö minitö iminute Wængongui nempo ñöwo ëmö cæte gobo tamëñedäni. Tömengä waadete nänö pönö cædinö ante möni apænedö ante ëñente ewocamini iñöminite tömengä minitö iminute godongämæ cæcä ate täi piñænte bacæminimpa. Ayæ Wængongui quimöni tömämöni tönö minitö adocabomini bayöminite tömengä eyepæ da pönongä ate minitö mönitö tönö godongämæ æncæminimpa. ³³ Botö iñömö æbänö quëwëmoï aedäni. Edæ wacä qui tiguitamö incæ oodo incæ weocoo incæ, Botö qui bacæimpa, ante cöwë æinënämaï inömoimpa. ³⁴ Edæ tömëmo önompoca botö cædinö beyænque quiëmë ænguënëmo ante eyepæ æninque quëwënömoimpa. Ayæ botö tönö godongämæ cædäni näni ænguënönö ante adinque adobai botö tömëmo önompoca cædinö

beyænque æninque tömënäni inänite da godö da godö cæbo æninque quëwënönänimpa. Mänömaï botö cædinö ante do ëñëmïnipa. ³⁵ Mönö Awënë Itota incæ iïmaï ante apænegacäimpa. ‘Mäincoo æninque mönö wædænque tomompa. Wæætë wacä ingante pædæ godöninque mönö nanguï toquinque impa.’ Ante Itota nänö apænegäinö ante pönëninque botö, Mänömaï mönö önompoca nanguï cædinque æninque wadäni në ænguënëñäni inänite mönö pædæ godongäëimpa, ante mïnitö imïnite cöwë odömonte apænebo ëñëmïnitapa.”

³⁶ Mänömaïnö ante iïnque apænedinque Pabodo tömënäni tönö da guicapodinque Wængonguï ingante apænecantapa. ³⁷ Ayæ tömënäni Ca ca wædinque, Waa goe, ancæte ante godongämæ goto pöninque tömengä ingante yaagö yaagö cædänitapa. ³⁸ Tömengä nänö, Botö imote æmæwo amïnipa, nänö äninö beyæ godömenque nanguï wædänitapa. Ayæ tömengä ingante ñænæ wipo ganca ænte mäodäni gogacäimpa.

21

Pabodo Eedotadëë gocampa

¹ Mönitö tönïñadäni tönö godongämæ wægöninque Pabodo tönö möni goquincabo iïñömö, Wipo ñænæmpo do wogaa gocæ cæpa, ante adinque edæ, Ñöwo gomönipa, ante tömënäni inänite ëmö cæte godinque mänimpodë go guiitamönipa. Guidinque mönitö töingä wogaa godinque Coto näni quëwëñömö ponte tömæwæ æite monte ate iïmö ate Ododata gomönique go Patada näni quëwëñömö pontamönipa. ² Patada iïñömö pö ti wæænte ayömöni, Wipo ñænæmpo Pënitia goquimpo impopa, ante adinque mänimpodë go guidinque wogaa gotamönipa. ³ Wogaa godinque dipæmæ inö gomö ayömöni wää tëiwänë Tipidebæ a ongö adinque tæcæpæ inö wodo tebæ wogaa

gomönique go Tidiabæ pontamönipa. Ayæ ñænæmpo möni goimpo Tido iñömö mäincoo öwaaquï impa, ante ëñëninque mönitö mänïñömö adobaï ti wææntamönipa.

⁴ Ti wææninqe mönitö tömënäni quëwëñömö ponte ayömöni Itota ingante në tee empote quëwënäni a ongönäni adinque mönitö önompo æmæmpoque go mëönaa iñonte tömënäni tönö godongämæ quëwentamönipa. Tömënäni guiquënë, Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca apæneçä ëñëninäni inte Pabodo ingante, Bitö wæquinque Eedotadëë iñömö gocæ cæbipa, ante wææ änänitapa. ⁵ Mänömaï ante wææ änäni ëñëmöni incæte mönitö, Mänimpoönæque quëwenguënëmöni intamönipa, ante adinque wadæ gotamönipa. Ìninqe tömënäni näni quëwëñömö yabæ inö tömënäni näni wencabo tömänäni ænte mäodäni godinque mönitö ëmönaiya pöninque godongämæ da guicapodinqe Wængonguï ingante apænetamönipa. ⁶ Apænete ate mönitö, Gomönipa, äninque go ñænæ wipodë adopodë guidinque wogaa gocæ cæyömönite tömënäni wæætë, Waa goedäni, äninque ocæ ëmænte tömënäni oncö godänitapa.

⁷ Mönitö iñömö Tido iñömö wadæ tao wogaa godinque Todëmaida iñömö pö tömæwæ æidinque mänïñömö näni pönencabo inänite adinque mönitö, Pömönipa, äninque tömënäni tönö adoönæque quëwentamönipa. ⁸ Ìimö ate wadæ godinque Tetadea näni quëwëñömö pöninque Pedipe oncönë pö guiite quëwentamönipa. Wëënëñedë Itota nänö në ëmiñænäni, Mönö pönencabo beyæ ante në cædäni tiæte ganca inäni incædänimpa, ante näni Tiæte änönäni iñönäni adocä Pedipe tömënäni näni pönencabo beyæ ante në cæcä inongä inte Codito waa pöni nänö pönö cægainö ante në apæneçä inongäimpa. ⁹ Tömengä wënäni baquedänique mengäa go mengäa iñönänite Wængonguï Önöwoca pönö cæcä ate tömënäni

Wængongui beyæ nē apænedäni inönänimpa. ¹⁰ Mönitö Pedipe weca tæönæ quëwëmöni ate wacä onguiñängä tö-mengä ëmöwo Agabo Wængongui beyæ nē apænedongä inte Oodeabæ quëwente wææ pongantapa. ¹¹ Mönitö weca pöninge tömengä Pabodo pacadeyænta æninqe nämä önompo goti wimpote wæi önöwa goti wëwadinque iimaï ante apænecantapa.

—Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca botö imote æbänö ante apænecää, ante apænebo ëñëedäni. Oodeoidi Eedotadëë nē quëwënäni iñömö iï pacadeyænta nē ëadingä ingante mänömaï goti wininqe oodeoidi inämaï inäni nempo pædæ godönäni æncädänimpa, ante do apænecä ëñëmopa, ante Agabo apænecantapa.

¹² Mänömaï apænecä ëñëninqe mönitö Tetadea quëwënäni tönö Pabodo ingante wææ wææ apænedinque, Eedotadëë godämaï imäwe. ¹³ Ante wææ añömönite Pabodo wæætë,

—Minitö iñæmpa Ca ca wæmini ëñente wædinque wætawente awädö. Edæ Eedotadëë goyömote bæi on-gonte goti winäni incæte wænönäni wæmo incæte botö iñömö ñimpo cædämaï inte mönö Awënë Itota ëmöwo beyænque cöwë gocæboimpa.

¹⁴ Ante mänömaï apænecä ëñëninqe mönitö ancaa wææ añömönite Pabodo, Cöwë gocæboimpa, ante ñimpo cædämaï inte angä wædinque mönitö wæætë edæ, Wængongui nänö änö bai bacæimpa, ante adinque mönitö ee ate pæ wëënetamönipa.

¹⁵ Ininqe mänimpoönæ mæniiñömö quëwëninque, Nöwo mönö Eedotadëë gocæimpa, ante cædinque Pabodo tönö godongämæ ee gotamönipa. ¹⁶ Goyömöni Tetadea iñömö quëwënäni inte Itota ingante nē tee empote quëwënäni pancadäniya mönitö tönö godongämæ godinque, Näatöö oncönë owocæminimpa, ante mäninganca ænte mämönäni pö guitamönipa. Tömengä iñömö wää

tëiwäenë Tipidebæ nē quëwëningä inte dobæyedë Itota nänö nē ëmiñængä badingä inte quëwëningäimpa.

Tantiago weca Pabodo ëñacæ gocampa

¹⁷ Tömengä oncönë pö guii mömönique go Eedotadëë pöñömöni mäniñömö quëwente nē pönënanäni iñömö, Waa pömini amönipa, ante todänitapa. ¹⁸ Ayä iimö ate Pabodo tönö godongämæ möni poncabo Santiago weca ëñacæ gotamönipa. Tömengä weca pöñömönite nē pönënanäni inänite nē aadäni nē Picænänäni tömänäni adoyömö pönänitapa. ¹⁹ Adinque Pabodo, Waa quëwëmini, äninque godömenque iimaï ante apænecantapa. Mëmöidi ëñeedäni, äninque, Botö oodeoidi inämaï inäni weca gote cæyömote Wængongui iimaï godongämæ waa cæcantapa, ante Wængongui nänö cædinö ante tömengä adodö adodö ante apænecä ëñënanitapa. ²⁰ Ëñëninque nē aadäni Picænäni guiquënë, Wængongui, Bitö waa pöni cæbitapa, ante godongämæ watapæ apænedänitapa. Ayä Pabodo ingante wæætë apænedinque,

—Biwi ëñëmi. Oodeoidi æpodö müido ganca inäni ñöwo do pönente badäni abitapa. Tömënanäni iñömö Wængongui nänö wææ angainö ante tömänäni ëñente cöwë cædäni abitawo. ²¹ Ayä edæ bitö Pabodobi wënæ wënæ cædämaï iñömite wadäni bitö imitedö ante babæ wapiticæ godö oodeoidi inänite iimaï ante tedewënanäni ëñënanäni. Tömënanäni, Pabodo wayömö wayömö godinque oodeoidi wabæca quëwënanäni inänite bee tente odömöninque iimaï ante apænecampa, ante tedewënanäni. Pabodo, Minitö wënäni inänite ëö togænämaï iedäni, äninque, Dodäni nänäni angainö mini ëñënö ante ñimpo cæedäni, ante änewengampa, ante tedewënanäni. Ayä godömenque äninque, Möitee wodi nänö wææ angainö ante wido cæedäni, ante Pabodo änewengampa töö. Ante

tömänäni bitö imitedö ante babæ ante tedewänänpa. Ìñæmpa bitö mänömainö ante änämaï iñömite tömänäni oodeoidi inänite babæ ante apænedäni ëñänänpa cæbii. ²² Ìninqe, Pabodo do pongäimpa, ante oodeoidi do ëñenguinäni inänipa, ante pönente wædinque mönitö ñöwo, Æbänö cæte wææ cæquïi, ante wæmönipa. ²³ Ìninqe, Pabodo nö cæcä iñongante wadäni babæ wapiticæ tededänipa, ante oodeoidi ëñencädänimpa, ante wææ cædinque bitö iïmaï cæcæbiimpa ämönipa.

“Pabodo ëñëmi, änänitapa. Mönitö weca onguïñænäni mengäa go mengäa inäni ñöwo ongöninqe, Wængonguï beyænque ante cöwë cæcæmönimpa, ante në äñinäni inte tömänäni näni äñinö bai iinque cæquïinäni inänipa. ²⁴ Tömänäni, Mönitö äñinö ante do iinque cædimöni inte wentamö mongænämaï imöni acädänimpa, ante cædinque, Wængonguï quï, ante godoncæ cädänipa. Ìninqe bitö iñömö mäninäni inänite ænte godinque tömänäni tönö godongämæ, Wængonguï quï, ante godöe. Ayæ bitö eyepæ pædæ godömi æninqe tömänäni näni godonguëncöo godonte æninqe, Wængonguï quï, ante godöninqe tömänäni ocaguï tömanguï ocäa pönï eö tocate incädänimpa. Bitö mänömaï tömänäni tönö iñacabo cædinque Möitee wodi nänö angainö bai cæbi adinque oodeoidi wæætë, Æ, Pabodo nö cæcä iñongante wadäni iñömö babæ wapiticæ tededänipa, ante ëñencädänimpa,” ante në Picänäni änänitapa.

²⁵ “Ayæ oodeoidi inämaï inäni guiquënë në pönänäni badinque æbänö cæquënëänäni inänipa, ante pönente wædinque mönitö do godongämæ pönëninque tömänäni inänite iïmaï ante yewæmontamönipa. Wadäni, Wængonguïidi quï, ante cænguï näni cönönincoo ante minitö cænämaï gomö aedäni. Wepæ owemöingä adinque cæningä ñë wimencate wæningä adinque cænämaï iedäni.

Ayæ nänöogængä inämaï iñongante minitö godö guëa mönämaï iedäni, ante do yewæmontamönipa,” ante nē aadäni Picænäni Pabodo ingante apænegadänimpa.

Wængonguï oncönë Pabodo ingante bæi ongönänipa

²⁶ Ìimö ate ñäö bayonte nē aadäni Picænäni näni äninö bai ēñente cædinque Pabodo mengäa go mengäa inäni inänite ænte mäocä gote cæyönäni tömengä nänö tæiyæ waëmö baquinque ante tömënäni tönö Möitee wodi nänö wææ angainö ante ēñente cæcantapa. Mänömaï cædingä inte tömengä Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë go guïdinque mänñömö cædäni inänite apænedinque, Mönitö adoque Wængonguï itädë go ate Möitee wodi nänö angainö iinque cæmöni ate iinäni iñömö, Wængonguï quï, ante baö pædæ pönönäni æninque tancæmin-impä, ante Pabodo tömënäni beyæ ante apænecantapa.

²⁷ Ayæ önompo æmæmpoque go mēönaa nänö änim-poönæ wodo iinque ba ate oodeoidi Atiabæ quëwente nē pöninäni guiquënë Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë ponte ayönäni Pabodo a ongongä. Adinque mänñömö önonque ongönäni inänite, Mönö piinte cæcæimpa, ante änäni ēñëninque iinäni wæætë ænguï badänitapa. Ayæ Pabodo ingante bæi ongonte, ²⁸ aa pedinque tömengä ingante nē piinte änäni iñömö, “Idægoidi cöwä aedäni” ante, “Íingä ingampa cæminii. Pö godongämæ cædäni. Tömengä inguipoga tömäo godinque tömämæ quëwënäni inänite mäo apænedinque iimainö ante tedewengampa. Idægoidi wënæ wënæ cædäni inänipa, ante cöwë änewengampa. Wængonguï oncö ñænæncö incæ önonconque impä, angampa. Ayæ Wængonguï nänö wææ angainö ante mönö ēñënämaï ingæimpa, ante tömengä änewengampa töö. Ayæ iñömö

oncö tæiyæ waemö oncö iñonte tömengä wæætë guidiegoidi inänite ænte mämö iincönë guiidinque otænë öñö bai cæcantapa cæminii,” ante pünänitapa.

²⁹ Do edæ wacä Todopimo iñömö Epeto iñömö quëwëningä inte Eedotadëë pöninque Pabodo tönö cægöna inönäimpa. Mänömaï guëa cægöna adinque oodeoidi, Æ, iingä oodeocä inämaï iñongante Pabodo do Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë ænte mämongä wäänë guiibaingampa, ante wawique pönëninque mäninö ante wapiticæ apænedänitapa.

³⁰ Mänömaï ante änewënäni ëñëninque Eedotadëë quëwënäni tömäo iñömö Yæ yæ äninque pogodo pönänitapa. Ponte Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë mäo pö guiidinque Pabodo ingante bæi ongonte äninque oncodo wëa mantao godinque odemö do tee mönedänitapa. ³¹ Ayæ godömenque, Wængongäimpa, ante tæcæ cæyönäni adocanque mäi odömäno tontadoidi awënë cömantante ingante apænecantapa. Eedotadëë tömäo Yæ yæ äninque pogodo pönänipa cæbii. ³² Ante mäi angä ëñente wædinque awënë cömantante iñömö tontado capitäoidi tontadoidi inänite, Pöedäni, äninque në Yæ änäni weca pogodo wææ do pönänitapa. İninque awënë cömantante tönö tontadoidi do wæænte pönänipa, ante adinque wadäni wæætë Pabodo ingante në tæi tæi päninäni inte ñöwo ñimpo cædinque ee adänitapa. ³³ Pabodo weca pöninque awënë cömantante angä ëñëninque tontadoidi wæætë Pabodo ingante bæi ongöninque yaëmengö mëmëña goti winänitapa.

Awënë cömantante iñömö, Æcänö ingäi, ante ayæ, Quinö wënæ wënæ cæcäi. ³⁴ Äñongante pancadäniya, İimaï cæcantapa, äñönäni wadäni wæætë, Wii iimaï wadö cæcantapa, äninque wææ wææ äñönänite tontadoidi

awënë cömantante iñömö, Nöingä ante æbänö cæte ëñen-
guimoo, ante wædinque tontadoidi inänite angä ëñen-
inque Pabodo ingante tömënäni wææ cæte iñömö ænte
mäicæte ante cæðänitapa. ³⁵ Ænte godinque tēwaimpa
ganca tæcæ pöñongante godongämæ ongönäni godö-
menque ænguï badinque wiwa cæcæ cæðäni wædinque
tontadoidi wæætē Pabodo ingante wææ cædinque önö-
nancapæ ængö cædinque adimongä næænte mäidäni
tēwaimpa æicantapa. ³⁶ Ayæ tömänäni edæ tee empote
pönäni iñömö Yæ yæ äninque, “Cöwē wido cæcæimpa,”
ante anca äñänitapa.

Pabodo nämä wææ apænecampa

³⁷ Wææ cætiñömö tæcæ mangui guicæte ante
cæyönäni Pabodo iñömö tontadoidi awënë cömantante
ingante apænedinque,

—Bitö Ao ämi ëñente ate botö adodeque bitö imite
apænecæboimpa.

Äñongante,

—Iñæmpa bitö guidiego tededö tedebe imitawo.

³⁸ Bitö iñæmpa equitobi inömi inte edæ doyedē, Wido
cæcæimpa, ante cædinque në, Wæñongæimpa, ante näni
änincabo iñönänite coatodo müido ganca inäni inänite
önömæca ænte mäobi godänitapa. Botö ayömo bitö adobi
imitapa töö.

³⁹ Äñongante Pabodo wæætē,

—Iñæmpa botö waobo ëñagaïmo inte oodeobo inömo
imopa. Botö wiï önöñömonque ëñagaïmo imopa. Tidi-
tiabæ Tadoto näni nanguï quëwëñömö ëñagaïmo imopa
cæbii. Ao ämi ate botö iinäni inänite apænebo ëñë-
mäinänipa.

⁴⁰ Äñongante Ao angä ate tēwaimpa adiyæ gongæn-
inque godongämæ ongönäni inänite Pabodo, Apocænē
iedäni, ante bai cædinque compo compo cæcä. Adinque

tededämaï ongönäni ate tömengä ebedeoidi näni tededö tededinque iïmaï ante apäneca ëñënanitapa.

22

¹ “Botö tönïñamïni iïmïni ëñëedäni. Botö wæmpomïni iïmïni botö nämä wææ apänebo ëñëedäni.”

² Ante Pabodo ebedeo tededö apäneca ëñëninque tömënäni, Æ mönö tededö apänecampa, ante wædinque godömenque ëamonca nöwæ ongöñönäni tömengä iïmaï ante apänecantapa.

³ “Botö iñömö oodeobo ingaïmo iïmopa. Tiditiabæ Ta-doto iñömö ëñagaïmö inte botö Eedotadëe ponte pægaboï aedäni. Iñömö pædinque Gämadedo në odömongä weca adïmo inte botö mönö mämæidi näni wææ angainö ante ædæmö ëñëninque adodö ante ëñente cæte pægaboïmpa. Mïnitö, Wængonguï beyæ ante mönö cöwë cæcæïmpa, ante ñöwoönæ cæmïnipa. Mïnitö cæmïni bai botö adobai Wængonguï beyæ ante cæcæte ante cöwë nangui cædinque quëwengaboïmpa. ⁴ Iñinque, Itota öönädë godö Taadö bai ingampa, ante në pönënäni inänite botö, Pämö wæncædänïmpa, ante togænte pangaboïmpa. Onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ tömänäni inänite bæi ongöninque botö wadäni nempo pædæ godömo æninque tömënäni wæætë në pönënäni inänite mäo tee mönedäni wægadänïmpa.”

⁵ “Mänömaï cædinque botö, Godömenque Daämaco iñömö godinque botö, Taadö, ante në pönënäni inänite bæi ongonte goti winte adodö Eedotadëe iñömö ænte mämö pædæ godömo æninque awënëidi wæætë tömënäni inänite pänäni wæcædänïmpa, ante cætabopa. Mänömaï cæcæte ante cæbo adinque, Wængonguï quï, ante në godongä ñænængä pönï inongä tönö në aadäni näni Picæncabo tönö Ao äninque, Mönitö tönïñadäni Daämaco iñömö quëwënäni acædänïmpa, ante cadota

ante yewämönäni ænte gotabopa. Īninqe, Botö æbänö cæboo, ante nē againäni inte awēnēidi incæ edæ, Pabodo näwangä angampa, ante ñowo nē apænequēnēnāni ĩnānĳpa,” ante Pabodo angantapa.

Botö wēēnē pönēwengainö ante ñimpo cædinque wadö ante pönēmopa, ante Pabodo apænecampa

(Näni Cægainö 9.1-19, 26.12-18)

⁶ Āninqe Pabodo, Īmaĳ cægaboimpa, ante godömenque apænecantapa, “Botö taadö godinque tæcæbæcä ĩñonte Daāmaco obo ponte ayömete öönædē ĩñontobæ ñäö botö weca pö godongämæ guinæ gongæ ate wædinque, ⁷ botö guidömēmæ tæ go wæantabopa. Ayæ ēñēñömete, ‘Taodo, Taodo. Botö ĳmote quĳnante togænte pämiĳ.’ ⁸ Āñongante, ‘Awēnē, æbidö ĳnömi ĳmiĳ.’ Ante wæyömete tömengä, ‘Itota Näatadeta quēwēniĳmo inte mäniĳmodö bitö nē togænte pänömo ĳmopa,’ ante apænecantapa. ⁹ Mänömaĳ apæneyongä botö tönö godongämæ godäni guiquēnē ñäö gongænque adinque botö ĳmote nē apænecä nänö tededö ante ēñēnāmaĳ ĳnānĳtapa. ¹⁰ Botö ĳñömö, ‘Awēnē, quĳnö cæquēnēmo ĳmoo, ante ämi ēñēmoe.’ Āñömete mönitö Awēnē wæætē, ‘Bitö ængæ gantidinque Daāmaco ĳñömö goe. Botö, Taodo ĳmaĳ cæcæcäimpa, ante wacä ingante Daāmaco ĳñömö nē quēwengä ingante do apænebo ēñengampa cæbiĳ. Bitö Daāmaco ĳñömö gote ongöñömi tömengä wæætē bitö ĳmite apænecä ēñente cæcæbiimpa,’ angantapa. ¹¹ Ayæ ñäö gongæ adinque botö bee wodömonte baĳ bayömete botö tönö godongämæ godĳnāni wæætē töö æmænte Daāmaco ĳñömö mäodäni gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

¹² Mänömäinö ante apænedinque Pabodo godömenque apænecantapa. “Mäniñömö gote ongöñömo wacä tömengä emöwo Ānāniya botö weca pongantapa. Tö-

mengä iñömö Wængongui ingante guiñente wædongä inte dodäni näni wææ angainö ante cöwë eñente cæcä iñongäimpa. Ìninqe oodeoidi mänñömö quëwënäni tömänäni tömengä ingante waa adönäinpa. ¹³ Tömengä iñömö botö weca pö næ gongäinque, ‘Taodo, bitö botö biwi ïmi, ñowo waa bamonte ae.’ Tæcæ añongante botö æmö adinque tömengä ingante waa atabopa. ¹⁴ Tömengä ayæ apænedinque, ‘Mönö mæmæidi Wængongui incæ, Botö æbänö cæquïmo ïmoo, ante botö pönente angainö ante bitö eñencæbiimpa, ante cædinque bitö ïmite apænte ængampa. Ayæ, Mönö nö cædongä ingante tömëmi acæbiimpa. Adocä apænecä eñencæbiimpa, ante cædinque Wængongui bitö ïmite do apænte ængampa. ¹⁵ Ìninqe në adïmi inte në eñëmi inte bitö iñömö edæ bitö adinö ante bitö eñëninö ante, Näwangä impa, ante tömämæ quëwënäni inänite mæo apænebi eñencædän-impä. ¹⁶ Ñowo iñömö quïnante a ongömi. Ængæ gantid- inque Itota ëmowo apænedinque, Wënæ wënæ botö cædö pönö ñä mënongabi quëwëmoe, äninque æpænë guiie.’ Ante Änäniya angä eñëninque botö æpænë guitabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Oodeoidi weca gotabopa, ante Pabodo apænecampa

¹⁷ “Ayæ ate adodö Eedotadëe pontabopa. Ayæ Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guïidinque Wængongui ingante apænedinque botö ate bai cæwënente ayömö, ¹⁸ mönö Awënë botö ïmote iïmai ante apænecantapa. ‘Bitö botö ïmote ante nö apænebi incæte iïnäni eñënamai inäni inte Baa anguïnäni inänipa cæbii. Ñowo Eedotadëe quingæ wodii tao gobæwe.’ ¹⁹ Añongante botö, ‘Awënë eñëmi, antabopa. Oodeoidi odömöincönë wacönë wacönë go guïidinque botö bitö ïmite në pönënanäni inänite mæo tee mönedinque tæi tæi pänïmo ïmopa. Mänömai

impa, ante iinäni do eññänipa. ²⁰ Ayä, Itota incæ näwä Awënë inongä ingampa, ante nē apäñecä iñongante Etebä wodi ingante wänönäni wäñongä botö edæ Ao äninque nē wänönäni weocoo aate a ongontabopa, ante tömönäni do agäinäni inte botö imote waa aquinäni inänipa.’ ²¹ Ante wææ apäñebo incæte Wængonguï Awënë wæætē, ‘Ñowo goe, ämopa, angantapa. Gobæ oodeoidi inämaï inäni weca bitö imite da godömo gocæbiimpa,’ ante da godongä gotabopa,” ante Pabodo apäñecantapa.

Pabodo tontadoidi awënë cömantante weca ongongampa

²² Pabodo, Oodeoidi inämaï inäni weca angä gotabopa, ante nänö apäñedi ganca godongämæ ongönäni eññē gönänitapa. Wæætē mänine apäñecä eññente wädinque tömänäni yedæ äninque, “Oodeoidi inämaï inäni weca godingä inömö edæ quëwänämaï inguëñengä awädö. Tömengä ingante mönö wo ewengäimpa.” ²³ Äninque tömönäni godömenque ænguï badinque Yæ yæ äninque nämä weocoo yabæcooque gäni tadongadinque wançæ wançæ cædinque onguipo guidimö ö äninque wo ææntodö wo ææntodö anca cädänitapa. ²⁴ Mänömaï ænguï bate wënæ wënæ cädäni adinque tontadoidi awënë cömantante angä eññëñinque Pabodo ingante wææ cæte iñömö manguidäni guicantapa. Ayä, Quinö wënæ wënæ cæcäi ante piinte äñänii, ante eññecæte ante tontadoidi inänite apäñedinque, Minitö cöwë cædinö bai cædinque tæi tæi pämini caate wädinque Pabodo tömää tömengä cædinö edonque pöni apäñecä eññecæboimpa, angantapa. ²⁵ Eññëñinque tömengä ingante pancæte ante æmontaimenca tæcæ goti wininque ñö cæyönäni Pabodo iñömö tontado awënë capitäö mäniñömö ongongä ingante apäñedinque,

—Ĩñæmpa apænte änämaĩ ĩñönäni botö odömäno onguiñæmo ĩñömote quimæ päwëminii. Mänömainö cædinque mīnitö awënëidi näni wææ angainö ante dicæ ëñente cæminiyaa.

²⁶ Āñongä capitäö wæætë awënë cömantante weca godinque,

—Īngä ĩñömö odömäno onguiñængä ĩnongä ingä ataque. Nöwo æbänö cæquimii. ²⁷ Angä ëñente wædinque cömantante ĩñömö Pabodo weca pöningue tömengä ingante,

—Bitö näwangä odömäno onguiñæmi ĩmitawo.

Āñongante Pabodo,

—Ao, bitö ä bai botö mänimodö ĩmopa, angantapa.

²⁸ Pabodo apæ necä ëñëningue cömantante wæætë,

—Botö guiquënë odömäno ĩnämaĩ ëñagaïmo inte mäninö bacæte ante cædinque nanguĩ godömo æninque odömänoidi wæætë botö ĩmote, Odömänobi ĩmipa, ante yewæmönäni bagaboimpa.

Apæ necä ëñëningue Pabodo wæætë,

—Botö guiquënë odömänobo ëñagaïmo inte edæ odömänobo ĩnömo ĩmopa, ante apæ necantapa.

²⁹ Mänömaĩ apæneyongä në pancæ cædinäni guiquënë do tömengä ingante ëmö cæte wadæ godänitapa. Ayæ cömantante ĩñömö, Pabodo odömäno onguiñængä ĩñongante botö ämo yaëmengonca goti winänipa töö, ante guñente wædinque, Botö awënëidi pīnāni wææ wæ, ante wægacäimpa.

Oodeoidi näni Apænte Āincabo weca Pabodo ongongä

³⁰ Īmö ate cömantante ĩñömö, Quinö Pabodo wënæ wënæ cæcäi ante oodeoidi pīinte änāni, ante ëñencæte ante Pabodo ingante äñecä ta pongantapa. Ayæ, Wængonguĩ qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi tömënäni näni në Apænte Āincabo ĩnänite äñete

godongämæ ponte ongöñönäni Pabodo ingante ænte mäwæ tömönäni weca gö cæcä gongængantapa.

23

¹ Pabodo iñömö oodeoidi näni në Apænte Äincabo inänite gomö adinque,

—Botö mēmōidi ēñēedāni. Botö mīmō entawente nāmā apænte cædinque Wængonguī beyæ botö cæquēnēnō ante wēēnēñedē iñque cædinque cōwē ñōwo ganca adobaī cædinque quēwēmopa.

² Ante mänōmaī apænecä ēñente wædinque, Wængonguī quī, ante në godongä ñænængä pōnī inongä Änäniya guiquēnē Pabodo gäänē ongönäni inänite apænedinque, Öñoneca tæi tæi tadeedāni, angantapa.

³ Äñongä Pabodo wæætē,

—Bitö iñæmpa botö imote apænte ancæte ante Möi-tee wodi nänö wææ angäinö ante cæbitawo. Incæte adode nänö wææ angäinö ante ēñēnāmaī inte bitö edæ, Tæi tadeedāni, ante pönö ämi awædö. Bitö weocoo wæmoncoo ēñabi incæte mīmō wentamö entawēn-ique cæyōmite Wængonguī bitö imite näēmæ tæi tadecæcäimpa töö.

⁴ Ante apænecä ēñēninque Pabodo gäänē ongönäni wæætē,

—Bitö iñæmpa, Wængonguī quī, ante në godongä ñænængä pōnī iñongante quimæ tedewēmii.

⁵ Äñönänite Pabodo wæætē,

—Botö tōniñadāni ēñēedāni. Botö, “Waadāni awēnē iñongante tömengä ingante wēnæ wēnæ tededāmaī incæbiimpa,” ante do wææ yewæmongatimpa, ante do ēñēmopa. Iñique botö, Iñömö ongongä, Wængonguī quī, ante në godongä ñænængä pōnī inongä ingampa, ante ēñēnāmaī inte botö mänōmainö ante apænetabopa.

⁶ Ante apænedinque Pabodo, Īināni pancadāniya Tadoteoidi ĩñōnānite pancadāniya Paditeoidi ĩnānīpa, ante adinque tōmēnāni nāni nē Apænte Äincabo ĩnānite aa pedinque,

—Botō mēmōidi ēñēedāni. Botō Paditeo wēmo nē ēñagaīmo inte botō mæmpo Paditeo nānō ingaī baī botō adobaī Paditeobo ĩnōmo ĩmopa. Mānīmōdō ĩnōmo inte botō, Mōnō ñāni ōmæmonte watapæ quēwengæimpa, ante pōnēmopa. Īinque mānīne botō pōnēnō beyænque botō ĩmote apænte ānīnque mīnitō pancæ cæmīni awædō, angantapa.

⁷ Pabodo mǎnōmāinō ante apæncā ēñente wædinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi dodāni nāni pōnengāinō ante wæætedō wææte ānewēninque Paditeoidi nānēnē Tado-teoidi nānēnē nāni cabo nāni cabo badānitapa. ⁸ Īīmāi impa. Tadoteoidi guiquēnē, Mēwoga waomō ēwocamō inte mōnō ñāni ōmæmongæimpa, ante, Babæ ancædō, ante Baa ānīnque, Ōnōwocaidi tōnō anquedoidi Wængonguī weca owodānīpa, ante adobaī edæ Baa ānāni ĩñōnānīpa. Paditeoidi guiquēnē mēnea ante pōnēnīnque Ao ānāni ĩñōnānīpa. ⁹ Īinque wadō wadō tedete ogæ tedeyōnānite Paditeoidi tōmēnāni nē odōmōnāni pancadāniya ængæ gantidinque,

—Īingā ĩñōmō mōnitō ayōmōni wēnæ wēnæ cædāmāi ingampa tōō. Wææte edæ anquedo incæ wacā ōnōwoca incæ Wængonguī weca owocā ĩnongā inte tōmengā ingante apæncā ĩmaingampa ānewēmīni.

¹⁰ Ante nanguī ogæ tedeyōnāni tōmānāni godōmenque Yæ yæ ānāni ate wædinque tontadoidi awēnē cōmantante ĩñōmō, Pabodo ingante æmæmæ ĩnō tōō godō æmæmæ ĩnō tōō godō cædinque æi guiñænāni wæmaingampa. Ante pōnente guiñente wædinque tontadoidi ĩnānite

angä wæænäni ate, Pabodo ingante bæi ongonte ö æn-
inque wææ cæte iñömö ænte mäi tee möneedäni, angä
ëñente tee mönedänitapa.

¹¹ İimö ate woyowotæ mönö Awënë iñömö Pabodo
weca ponte apænecantapa. “Pabodo, Guiñente wädämaï
incæbiimpa. Bitö doyedë Eedotadëë iñömö botö imotedö
ante apænedinque, Näwä Awënë inongä ingampa, ante
apænebitawo. Nöwo iñömö do bitö apænedö bai Odömä
iñömö godinque adobaï apænecæbiimpa,” angantapa.

Pabodo ingante wænongæimpa, ante cædänipa

¹² Nãö bayonte Oodeoidi pancadäniya guiquënë
godongämæ pönëninque iimaïnö ante Ao äñänitapa.
Cænämaï bedämaï inimo inte mönö Pabodo
ingante wænongæimpa, ante cædinque, Pabodo
mii quëwëñongante mönö cabo incæ æcänö cæna
æcänö beda mäningä nänö wænguinque cæcampa.
¹³ Onguiñænäni në äñäni iñömö coadenta ganca inäni
ayæ godömenque nanguï inäni godongämæ pönëninque
mänömaï änewëninque cædäni inänitapa. ¹⁴ İinäni
iñömö, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni
tönö në aadäni näni Picæncabo weca godinque iimaï ante
apænedänitapa.

—Mönitö godongämæ Ao äninque, Pabodo ingante
wænongæimpa. Edæ mii quëwëñongante æcänö cæna
æcänö beda nänö wænguinque, ante ämönipa cæminii.
¹⁵ Minitö tönö wadäni mini Apænte Äincabo inömüni
inte minitö iñömö, Pabodo æbänö cæcäi, ante ædæmö
ëñencæte ante wæte bai apænedinque tontado awënë
cömantante ingante babæ ante ämüni ëñëninque tömengä
wæætë Pabodo ingante minitö weca ænte poncæ
cæcæcäimpa, ämönipa. Mänömaï babæ ämüni ëñente
cædinque cömantante wæætë Pabodo ingante mäwængä
tæcæ wææñongante mönitö guiquënë taadö wææ

wänöninge bæi ongonte edæ wænömöni wæncæcäimpa
ämönipa.

¹⁶ Äñönäni Pabodo nänöwää iñömö edæ do ëñen-
gantapa. Ëñëninge tömengä tontadoidi nāni wææ
cæte iñömö do go guidique Pabodo ingante apænecä.

¹⁷ Ëñëninge Pabodo wæætë tontadoidi awënë capitäo
ingante apænedinque,

—İngä edëningä ingante mīnitö awënë cömantante
weca ænte manguibi guicæ. Tömengä cömantante in-
gante adodeque apænecæcäimpa.

¹⁸ Angä Ao äninge capitäo wæætë mäningä edëningä
ingante ænte guidique cömantante ingante apænecan-
tapa.

—Pabodo mönö nē tee mönedongä iñömö botö imote aa
pedinque iimaï angantapa. İngä edëningä ingante awënë
cömantante weca ænte mäobi guidique tömengä awënë
ingante adodeque apænecæcäimpa, angantapa.

¹⁹ Ante apænecä ëñëninge cömantante iñömö edën-
ingä ingante töö æmænte nänënë mäocä goyongante,

—Botö imote æbänö apænecæte ante pömii.

²⁰ Äñongante,

—Awënë ëñëmi. Oodeoidi godongämæ pönëninge
iimaï babæ cæcæte ante cædänipa. Tömënäni, Pabodo
æbänö cæcäi, ante ædæmö ëñencæte ante bai apæned-
inque bitö imite babæ ante apænecæ cædänipa. Bitö
iimö ate Pabodo ingante tömënäni nāni nē Apænte
Äincabo weca ænte poncæbiimpa, ante cædinque babæ
cæcæte ante cædänipa. ²¹ Tömënäni iñömö, Pabodo
mīingä quëwëñongante æcänö cæna æcänö beda nänö
wænguinque, ante nē änönäni inte edæ, Wæñongæimpa,
äninge cædänipa. Adodäni nāni cabo incæ coadenta
ganca onguiñænäni wænoncæte ante taadö do wææ
wänöninge edæ, Wænömö wæncæcäimpa, ante edæ a

ongönänipa cæbii. Tömənäni, Bitö æbänö Ao anguimi, ante ëñencæte ante ponte anewëñönäni bitö iñömö wæætë tömənäni näni änö bai cædämaï incæbiimpa ämopa.

²² Ante edëningä apænecä ëñëninque cömantante iñömö, Bitö, Awënë ingante ante mänömaï apænetabopa, ante wacä ingante apænedämaï pæ wëenecæbiimpa. Nöwo edæ goe, angantapa.

Pedique weca Pabodo ingante ænte mäodäni gocampa

²³ Edëningä ingante mänömaï angä gocä ate cömantante wæætë awënëna capitäona mënaa inate aa pecä pöñönote tömëna inate iïmaï angantapa. Mínatö ñowo tontadoidi önöwa në godäni dotiento ganca inäni tönö cabayo mongænte në godäni tetenta ganca inäni ayæ tapa në næænäni dotiento ganca inäni tönö mänimpodäni inänite iïmaï ancæmïnaïmpa. Mínitö ñowoönæ eyepæ cædinque wantæ wantæ guiñongä wadæ godinque Tetadea ganca goedäni, ante da godömina tao gocædänïmpa. ²⁴ Ayæ Pabodo beyæ cabayoidi ämi ænte gocædänïmpa. Tömengä ingante wææ aadinque pancabaa awënë gobedönadodo Pedique weca ämïna ænte mäodäni cabayo mongænte adïmongä gocæcäïmpa.

²⁵ Äninque awënë cömantante iñömö cadota ante iïmaï ante yewæmongantapa.

²⁶ Pedique ëñëmi.

Bitö acæbiïmpa, ante botö Codaodio Ditia inömo inte ñowo yewæmömopa. Bitö në gobedönadodo awënë inömi inte waëmö pöni imipa, ämopa. Waa quëwencæbiïmpa, ämopa.

²⁷ Iingä ingante oodeoidi bæi ongonte wænoncæ cæyönänite botö wæætë, Iñæmpa iingä iñömö odömäno onguiñængä ingampa, ante do ëñente wædimö inte tontadoidi tönö godinque tömengä

ingante gä pe æmpote ö ænte wææ aatabopa. ²⁸ Ayæ oodeoidi, Pabodo wënæ wënæ cæcäi, ante quinante pïinte änänii. Ante ëñencæte ante cædinque botö tömengä ingante tömënäni näni në Apænte Äincabo weca ænte gotabopa. ²⁹ Ænte gote ëñëñömo tömënäni dodänique näni angäinonque ante, Pabodo ëñënämaï cæcampa, ante pïinte änäni wætabopa. Ìninqe botö ayömete tömënäni, Pabodo nänö wænguinque nänö tee mönequinque wënæ wënæ cæcampa, ante pïininqe önonquedö ante cædänipa, ante awædö. ³⁰ Nöwo ïñömö, Ìngä onguïñængä ingante wænoncæte ante oodeoidi awëmö cædänipa, ante tededäni ëñëniimo inte botö tömengä ingante bitö weca do da godömo gocampa. Tömengä ingante në pïinte äninäni ïnänite bitö weca adobaï da godömo godänipa. Mäninqe ante yewæmömopa.

Ante cadota ante yewæmöninqe, Awënë gobedönadodo Pedique acæcäimpa, ante tontado awënë cömantante da godongä ænte godänitapa.

³¹ Ìninqe cömantante nänö äninö ëñente cædinque tontadoidi woyowotæ tao godinque Pabodo ingante Antipati ganca adïmongä mäodäni gocantapa. ³² Ìmö ate, Cabayo mongænte në godäni tönö Pabodo adïmongä gocæcäimpa, äninque tömënäni nempo ëmö cæte godinque önöwa në godänique tömënäni näni cæte quëwencönë ocæ ëmænte godänitapa. ³³ Cabayo mongænte në godäni wæætë Pabodo ingante godömenque ænte godinque Tetadea ïñömö pöninqe awënë gobedönadodo ingante cadota pædæ godöninqe Pabodo ingante awënë nempo pædæ godönäni ængantapa. ³⁴ Awënë gobedönadodo ïñömö cadota ænte adinque, Bitö æbædö ëñagabiimpa. Äñongä Pabodo, Tiditiabæ ëñagaboimpa. ³⁵ Ante apænecä ëñëninque gobedönadodo

wæætë,

—Bitö ïmite në pïinte äninäni pönäni ate mäniñedë ate botö, Bitö æbänö apænequïmi, ante ëñencæboimpa.

Äninqe wææ wänönäni inänite apænedinqe, Minitö Awënë Edode wodi nänö apænte angaincönë Pabodo ingante ænte gote wææ wänöedäni, ante gobedönadodo angä ænte godänitapa.

24

Pedique weca ongöninque Pabodo nämä wææ apænecä

¹ Önompo æmæmpoque iïönæ go ate, Wængonguï quï, ante në godongä ñænængä pönï inongä Änäniya iñömö Eedotadëë quëwëninque wææ Tetadea gocantapa. Ayæ wacä tömengä ëmöwo Tedetodo tömënäni näni wææ angainö ante ædæmö adingä inte wadäni beyæ ante në wææ apænecä inongä inte në abogado näni änogä inongäimpa. Tömengä tönö oodeoidi në aadäni näni Picæncabo pancadäniya adobaï Änäniya tönö godongämæ godänitapa. Godinqe pancabaa awënë gobedönadodo weca ponte apænedinqe, Pabodo në wënæ wënæ cædongä ingampa töö, änänitapa. ²Pabodo ingante äñete mämönäni pongä ate në abogado Tedetodo iñömö gobedönadodo Pedique weca ongöninque apænecantapa.

—Awënë gobedönadodo ëñëmi. Bitö nempo quëwëninque mönitö wantæpiyæ wæætedö wæætë cædämaï inte godongämæ piyænë cæte waa quëwëmönipa. Ayæ bitö në aabi inömi inte, Æbänö cæcæimpa, ante do ëñëninque mönitö ömæ iñömö waa cæbi ate mönitö godömenque waa pönï quëwëmönipa. ³ Awënë Pedique, bitö waëmö pönï inömi inte imæca tömäo waa cæbi äninque mönitö bitö ïmite cöwë waa ate pönëninque waa apænemönipa.

⁴ Incæte, Botö wantæpiyæ apænebo bai bitö wæcædömi-
impa, ante pönente wædinque botö, Ao ämi ate wantæ iñö
apænebo pönö ëñee, ante abogado Tedetodo angantapa.

⁵ Ayæ, “Mönitö ayömöni iñömö ongonkä iñömö në
wënæ wënæ cædongä inte tömäo godinque wapiticæ
apænecä ëñëninque oodeoidi ænguï badinque Yæ yæ
änäni wæmönipa. Edæ Näatadënöidi wapiticæ näni cæ-
cabo iñönänite iingä iñömö adocä inongä inte në angä
ingampa töö. ⁶ Ayæ Wængonguï oncö ñænæncö incæ
önonconque bai baquinque tömengä wënæ wënæ cæcä
adinque mönitö tömengä ingante bæi ongontamönipa.
Ayæ mönitö mäemæidi näni wææ angäinö ante Pa-
bodo æbänö ëñente cæcäi, ante mönitö apænte ancæte
ante cætamönipa. ⁷ Mänömai ante tæcæ cæyömöni
tömengä mönitö nempo ongöñongante cömantante Di-
tia iñömö mämö gä pe æmpote ö ængantapa. ⁸ Ayæ
mönitö adocä Pabodo ingantedö ante në piinte ämöni
iñömönite adocä cömantante Ditia angä ëñëninque bitö
weca ponte ongömöni ae. Bitö Pabodo ingante ämi
ëñëninque tömengä, Æbänö cæboi, ante nämä wææ
apænecæcäimpa. Tömengä mänömai wææ apænecä
ëñëninque bitö, Mönitö æbänö näwangä ämönipa, ante
do ëñencæbiimpa.”

⁹ Ante Tedetodo mänömainö ante apæneyongante
oodeoidi godongämæ apænedinque, Tedetodo näwangä
angampa. Pabodo wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante
adoyömö ante apænedänitapa. ¹⁰ Gobedönadodo Pedique
guiquënë Pabodo gämænö opo cæpoyongante Pabodo
wæætë iimäi apænecantapa.

—Awënë Pedique ëñëmi. Tæiyæ wadepo iñonte bitö
iimæca në apænte angäimi inte möni oodeocabo æbänö
cæmöni iimönii, ante do ëñëmipa, ante adinque botö, Bitö
weca ponte nämä beyæ wææ apænecæboimpa, ante to-

bopa. ¹¹ Bitö iñömö eñencæte ante cæbi iinque iimainö ante do eñenguimi imaimipa. Botö onompo tipæmpoga go mëönaa mänimpoönæque iñonte Wængongui weca ædæ wææninqe tömengä ingante waa apænecæte ante Eedotadëë æitabopa. ¹² Mäniñömö æi pöninge botö tömënäni ayönäni quinö wënæ wënæ cæboi ae. Botö Wængongui oncönë ñænæncö yabæcönë go guiibo incæ, oodeoidi odömöincönë go guiibo incæ taadö gobo incæ wadäni tönö guëadö guëa piinte ämo dicæ adäniyaa. Botö ædömë godinque Yæ yæ ämo dicæ eñenäniyaa. ¹³ Iinque tömënäni näni, Pabodo wënæ wënæ cæcampa, ante näni piinte änewönö ante edæ, Näwangä impa, ante quinö impa odömonguinäni. Edæ dæ ampa, ante Pabodo nämä wææ apænecantapa.

¹⁴ “Incæte mönitö, Quëwenguinö Taadö impa, ante möni pönönö ante oodeoidi wætätë, Wapiticæ goquinö impa, ante piinäni. Iinque, Pabodo mäninönö ante pönengampa, ante iinäni nö ante apænedänipa. Näwangä impa, ante bitö imite ämopa. Botö mäninönö ante pönëninge mönitö mëmäëidi Wængongui ingante waa ate cædinque quëwëmopa. Ayæ Möitee wodi nänö wææ angäinö ante botö Ao äninque Wængongui beyæ në apænedäni näni yewæmongäinö ante adobaï Ao äninque quëwëmopa. ¹⁵ Wængongui angä ate mönö waocabo edæ nö cæmö incæ wiwa cæmö incæ tömämö wænte ate ñäni ömämöninge mönö quëwengäimpa, ante iinäni pönënanipa. Botö tömënäni näni pönönö bai adobaï ante pönente tobopa. ¹⁶ Mänömaï beyæ botö, Wængongui ayongä incæ waodäni ayönäni incæ botö nämä apænte botö pönönö tæiyæ wæmö entawencæboimpa, ante cöwë nanguï cæbopa.”

¹⁷ Äninque Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wayömö gote tæiyæ wæpo quëwente ate tömëmo ömæ

adodö pöningue, Ömæpodäni wæwënäni qui, ante ænte pöningue botö guidënäni oodeoidi inänite wæætë pædæ godömo ænänitapa. Ayæ, Wængongui qui, ante baö pædæ godontabopa. ¹⁸ Mänömaï cæyömo ayönäni botö iñömö tæiyæ waëmö bacæte ante Möitee wodi nänö angainö bai do eyepæ cædimo inte Wængongui oncö ñænencö yabæcönë pö guidinque, botö, Wængongui qui, ante godömo adänitapa. Wii nanguï inäni tönö cædinque botö Yæ yæ änämaï inte cæbo adänitapa. ¹⁹ Incæte botö imot-edö ante näni piinte äninö näwangä i bai wadäni guiquënë oodeoidi incæ Atiabæ quëwente pönäni iñömö, tömënäni wæætë bitö weca do ponte anguënänäni inänipa. ²⁰ Botö oodeoidi näni në Apænte Äincabo weca ongöñömote, Pabodo æbänö nö cædämaï ingää, ante apænte äñönänite bitö weca ñöwo ongönäni guiquënë mäninö ante në ëñänäni inänipa. Ininque wadäni dæ änäni adinque iinäni wæætë edæ tömënäni näni ëñäninö ante në anguënänäni inänipa. ²¹ Botö awënëidi weca ongöningue yedæ äningue, ‘Mönö wænte ate ñäni ömæmongæimpa, ante botö apænedö beyænque mïnitö ñöwoönæ botö imote apænte äningue piiminipa,’ ante apænetabopa. Ininque iñömö ongönäni wabänö adobai adode botö äninö beyænque piinte änänipa,” ante Pabodo nämä wææ ante iinque apænecantapa.

²² Pabodo mäninganca apænecä ëñëningue Pedique, Taadö ante në quëwënäni æbänö ante pönënanii, ante do ëñëningä inte, Idæwaa, äningue tömënäni inänite,

—Cömantante Ditia pongä ate wæætedö wæætë mïni äninö ante apænte ancæboimpa.

²³ Äningue tontadoidi capitäo ingante apænedinque, Pabodo ingante tee mönedämaï inte wææ wänöedäni. Ayæ tömengä quiëmë ante ænguënegä ingä adinque

tömengä ämigoidi ponte pædæ pönönäni ængä ininque mīnitō ee amīni æncæcäimpa, angantapa.

²⁴ Tæönæ go ate Awënë Pedique tömengä nänöogængä Dodotida tönö näna gæncaya pönatapa. Tömengä nänöogængä oodea onquiyængä inongäimpa. Pedique iñömö Pabodo ingante ãñete mämönäni pöninge Pabodo wæätë, Codito Itota ingante mönö wede pömente quëwengäimpa, ante apæncä ëñëë cönatapa. ²⁵ Ayæ Pabodo godömenque apænedinque, Mönö nö cæte quëwengäimpa, äninque, Mönö nämä wææ aate waa cæte quëwengäimpa, angantapa. Ayæ, Wængongui Awënë nänö apænte anguiönæ oo baquinö angüenë, ante apæncä ëñëninge Pedique wæätë guiñente wædinque, Idæwaa, äninque,

—Ñöwo gobæwe, angantapa. Waönæ ate botö eyepæ imo inte ämo bitö imite ãñete mämönäni ponte apænebi ëñëmaimopa, angantapa.

²⁶ Mänömaï äninque tömengä, Pabodo wabänö, Ñimpo cæbi gocæboimpa, ante cædinque godonte äinta pönömaingampa, ante pönengantapa. Ininque tömengä wantæ wantæ iñö Pabodo ingante angä pöñongä guëa tededatapa. ²⁷ Mänömaï ancaa cæyongä wadepo mënepoga ba ate Pedique gobedönadodo awënë iinque bayongante wacä Pontio Peto näni änogä pöninge wæätë awënë gobedönadodo bacantapa. Ininque Pedique iinque awënë bayedë, Botö iïmaï cæbo ate oodeoidi botö imote waa acädänimpa, ante pömente cædinque Pabodo ingante tee möneincönë oncodo tadönämaï ee adinque wadæ gogacäimpa.

25

Gobedönadodo Peto weca Pabodo ongonte apæncampa

¹ Peto iñömö pancabaa awënë gobedönadodo tæcæ badingä inte mänimæ pöningue Tetadea näni quëwëñömö mëönaa go adoönæque quëwëninque Eedotadëë go æicantapa. ² Eedotadëë iñömö ponte ongöñongante, Wængonguï quï, ante nê godönäni ñænænäni tönö oodeoidi awënëidi tömengä weca pöningue, Pabodo iïmaï wënæ wënæ cæcantapa töö, ante apænedäni ëñgantapa. ³ Tömënäni doyedë adoyömö pönëninque, Gobedönadodo Peto ingante ämö ate tömengä wæætë Pabodo ingante Eedotadëë iñömö da pönongä pöñongante mönö taadö wææ wänonte ö ænte wænongæimpa. Ante nê pönëwënäni inte tömënäni ñöwo Peto weca pöningue iïmaï änänitapa. Gobedönadodo Peto ëñëmi, Bitö Ao ante möni ämaï pönö cæquïmi. Bitö Pabodo ingante ämi Eedotadëë iñömö ænte mämönäni pongäe, ante ancaa änäni. ⁴ Eñëninque Peto wæætë tömënäni inänite edæ, Pabodo iñæmpa Tetadea iñömö tee mönete ongongantawo. Botö tömëmo edæ oo adoyömö wæi gocæboimpa. ⁵ Äninque,

—Mänömaï beyä minitö mïni cabo iñömïnite nê änäni pancadäniya inänite da godömïni botö tönö godongämæ Tetadea wæi gocædänimpa. Pabodo wënæ wënæ cæcä ingä inique tömënäni mäniñömö pöningue ancædänimpa.

⁶ Äninque tömënäni tönö wodo önompo tipæmpoga iïönæ godömenque quëwëninque Peto wadæ godinque Tetadea wæi gocantapa. Pöningue tömengä iïmö ate awënëidi apæncæte ante näni containpaa tæ contadinque angä ate Pabodo ingante ænte mämönäni pongä. ⁷ Ate oodeoidi Eedotadëë quëwente ñöwo wææ pöninäni inte pö godongämæ gongëninque, Pabodo mänömainö wiwa cæcampa, wadö wiwa cæcampa, iïmainö wiwa cæcampa, ante ancaa änewënanitapa. Incæte Petoidi

inänite, Näwangä ante apäнемönipa, ante odömoncæte ante tömënäni quinä impa ante odömönäni aquinäni.

⁸ Pabodo iñömö nämä wææ apänedinque,

—Oodeoidi näni wææ angainö ante Baa änämaï inömo inte botö ëñente cæte quëwëniimo imopa. Wængongui oncö ñænæncö waa adinque botö mänincönë yabæcönë guite wënæ wënæ cædämaï intabopa. Odömänoidi tæiyæ awënë Tetædo nänö änö ante ëñente cædinque wadö ante cöwë cædämaï intabopa.

⁹ Äñongante Peto, Oodeoidi tömënäni näni äninö bai cæbo ate botö imote waa acædänimpa, ante babæ cædinque Pabodo ingante,

—Botö Eedotadëë go æibo ate adinque bitö botö weca pöñömi iñäni piinte näni äninö ante apænte ancæboimpa. Bitö Ao ante, Gocæboimpa, ämitawo.

¹⁰ Äñongante Pabodo wæætë,

—Botö iñæmpa odömäno tæiyæ awënë Tetædo nänö Apænte ante Contaimpaa gäänë ñöwo incæ ongömo ae. Minitö iñömö Tetædo beyæ ante në apænte ämïni inömiñi inte edæ botö imote në apænte angüenëmïni imïnitapa töö. Bitö tömëmi iñömö edæ, Pabodo oodeoidi inänite wënæ wënæ cædämaï iñingä ingampa, ante edæ do ëñëmipa. ¹¹ Iñinque wënæ wënæ cædinque botö tente wængüenëmo imo bai botö edæ Baa änämaï inte edæ dobæ wæncædömoimpa. Wæætë edæ, Wënæ wënæ cæbipa, ante iñäni oodeoidi näni änewënö guiquënë önonquedö ante i iñinque waocä æcämenque incæ ædö cæte tömënäni nempo pædæ godongüenengä ingää. Iñinque botö, Odömäno tæiyæ awënë Tetædo ingante ämo botö imote pönö apænte ancæcäimpa, angantapa.

¹² Pabodo mänömaï angä ëñente wædinque Peto tömengä tönö godongämæ në apænte änäni tönö, Æbänö

cæquimöö, ante adoyömö pönänäni ate tömengä Pabodo ingante,

—Ao ämönipa. Tæiyæ awënë Tetædo incæ apænte ancæcäimpa, ante do änimi inte bitö Tetædo weca edæ gocæbiimpa, angacäimpa.

Awënë odeye Agodipa ingante Peto apænecampa

¹³ Tæönæ go ate wacä awënë odeye Agodipa tönö onquiyængä Bedënite iñömö gobedönadodo awënë Peto ingante, Bitö iimæca waa pömi amönapa, ante apænecæte ante Tetadea iñömö pöningue Peto weca ëñacæ pönatapa.

¹⁴ Pöningue tæönæ quëwëna ate awënë Peto guiquënë awënë odeye Agodipa ingante, Pabodo ingante iimai cætamönipa, ante apænedinque,

—Gobedönadodo awënë Pedique wodi nänö në tee mönete ëmö cæte godingä iñömö onguinængä adocanque ayæ a ongongampa. ¹⁵ İninqe botö Eedotadëë æite quëwëñömote, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi inänite në aadäni näni Picæncabo guiquënë botö imote äninque, Mäningä iñömö wiwa cæcä ingä adinque bitö tömengä ingante apænte äninque ämi wænönäni wæncæcäimpa, änänitapa. ¹⁶ Eñëninque tömënäni inänite botö wæætë iimai antabopa. Waocä nämä beyæ apænedämai iñongante mönitö möni odömänocabo iñömö në pänäni inänite pædæ godönämai imönipa. Wæætë wadäni, İngä iimai cæte wënæ wënæ cæcampa, ante piinte änäni ëñente wædinque mönitö mäningä tönö në pünäni inänite ämöni godongämæ pönänpa. Ponte awincadö awinca adinque wæætedö wæætë äñönänite mönitö iñömö, Tömënäni näni piinte äninö ante tömengä æbänö nämä wææ apænecää, ante ædæmö ëñente ate nöingä ante apænte ämönipa. Mänömainö ante botö tömënäni inänite apænetabopa, ante awënë Peto apænecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mänömaï ante apænebo ëñëninque në piïnte änäni botö tönö wææ Tetadea iñömö godongämæ pönänitapa. İninque botö a ongönämaï do möni apænte äimpaa iimö ate go tæ contadinque, Mäningä ingante ænte pöedäni, ämo ænte pönänitapa. ¹⁸ Botö iñömö, Pabodo wadäni inänite wiwa cæcampa, ante piïnguïnäni imainänipa, ante pönentabopa. Incæte në piïnte änäni ængæ gantite apænedinque edæ botö ante pönëninö bai wii piinänitapa. ¹⁹ Wæætë edæ wadö ante piinäni ëñente wætabopa. Wængongui ingante æbänö cæte waa aquii, ante tömënäni Pabodo tönö wæatedö wæætë piinänitapa. Ayæ tömënäni mæmæidi näni wææ angainö ante tömënäni, Pabodo ëñenämaï ingampa töö, ante piinänitapa. Ayæ adocanque Itota wodi do wængaingä incæte Pabodo, Miingä quëwengampa, ante tedecampa töö, ante piinänitapa. ²⁰ İninque botö, Quiëmë bai anewënanii, Æbänö cæte nö ëñente apænte anguimoo, ante wædinque botö Pabodo ingante iimaï antabopa. Tömënäni näni piïnte äninö ante bitö Ao äninque Eedotadëë gote ongöñömite botö apænte ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Äñömö tömengä wæætë, Botö imote ee wææ wänöñömiini, Botö æbänö cætawoo, ante tæiyæ awënë Empedadodo mönö änongä apænte ancæcäimpa, ämopa. Angä ëñëninque botö, Æyedëmë eyepæ i ate Pabodo ingante tæiyæ awënë Tetædo weca da godömo gocæcäimpa, ante pönëninque, Tömengä ingante mänimpoga wææ wänöedäni, antabopa,” ante Peto apænecantapa.

²² Mänömaï apænecä ëñëninque awënë Agodipa wæætë,

—İngä onguiñængä æbänö apænecää, ante tömëmo ëñëinente wætabopa.

Äñongante Peto,

—Īimö ate tömengä apäñecä eññencæbiimpa, angantapa.

²³ Īimö ate awënë odeye Agodipa tönö Bedänite iñömö waëmö pöni weocoo wēñate mongäñinque tömēnāni näni eññincönē ñāñāncönē pöñinque, Mönatö awēñēmōna iñömönate waa aedāni, ante bai cædinque wāñee da da pö guiidatapa. Ayæ tontadoidi tæiyæ awēñēidi tönö māñiñömö quēwēñāni awēñēidi ñāñāñāni tönö tömēna miñæ dao dao pönānitapa. Ayæ Peto angä eññinque nē wææ wāñōñāni wæætē Pabodo ingante ænte māmōñāni pö guiite ongōñongante, ²⁴ Peto iñömö,

—Awënë odeye Agodipa eññēmi, angantapa. Īñömö ongömīni tömāmīni edæ eññēdāni. Īingä ingante amīni. Tömengä ingante äñinque Eedotadēē quēwēñāni incæ iñömö quēwēñāni incæ oodeoidi tömāñāni botö ĩmote yedæ äñinque, Īingä nē wēñæ wēñæ cæcä inte godömenque wīi quēwenguēñengä ingampa cæbii, äñinque, Bitö apæñte ancæbiimpa, ante wædāñipa. ²⁵ Īñinque, Adocä Pabodo nāñö wæñguinque wēñæ wēñæ cæcantawoo, ante botö cōwä ayōmo edæ dæ antapa. Ante wæyōmo tömengä guiquēñē, Tæiyæ awënë empedadodo incæ botö ĩmote apæñte ancæcäimpa, angä eññente pönēñinque botö, Ao, tæiyæ awënë Tetædo weca da godōmo gocæbiimpa, antabopa. ²⁶ Incæte, Īingä nāñö cædinö ante tæiyæ awënë aquinö ante botö ædö cæte yewæmonguimoo, ante wæbopa. Māñōmāi beyæ botö, Mīnitö tömāmīni apæñte ämīni eññencæboimpa, antabopa. Ayæ, odeye Agodipa bitö tömēmi apæñte ämi nō eññente ate yewæmoncæboimpa, ante cædinque botö ñōwo Pabodo ingante ænte māmōmo ponte a ongongä aedāni. ²⁷ Īñæmpa botö, Mönö nē tee mönete ongongä wēñæ wēñæ nāñö cædinö ante yewæmōñāmāi inte

mönö ædö cæte da godonguii, ante awædö, ante Peto apænegacäimpa.

26

Agodipa weca ongonte Pabodo nämä wææ apæñecampa

¹ Awënë odeye Agodipa wæætë Pabodo ingante,
—Bitö ñowo nämä beyænque wææ apæñecæbiimpa,
ämopa.

Angä ëñëninge Pabodo compo compo cædinque nämä beyænque ante wææ apæñecæ cæcantapa. ² “Awënë odeye Agodipa, ëñëmi. Oodeoidi näni püinte äñinö tömänö ante nämä beyænque wææ apæñedinque botö bitö awënë ïmi weca ongonte apænebopa, ante adinque botö waa edæ tobopa. ³ Möni oodeocabo dodäni näni cægai bai möni cæinö ante bitö iñömö edæ do ëñëmipa, ante tobopa. Ayæ adobaï, Oodeoidi ñowodäni æbänö ante wæætedö wæætë ante tededäni, ante do ëñëmi inömi inte bitö botö wææ apæñedö ante edonque ëñenguïmi ïmipa, ante pönëninge botö godömenque tobopa. ïninge bitö Ao ante ee ongöninge ëñencæbiimpa, ämopa.”

Ïmai quëwengaboimpa, ante Pabodo apæñecampa

⁴ Ante apæñedinque, “Botö ñowo ganca æbänö quëwëmoï, ante oodeoidi tömänäni do ëñëñäni. Edæ do wëñämoyedë botö ëñagaïmæ quëwente pædinque botö edënimoyedë ñowo ganca æbänö Eedotadëë iñömö quëwengaboï, ante do ëñëñäni. ⁵ Möni oodeocabo incæ pancadäniya Wængongui ingante wædænque ëñente quëwëñönäni möni Paditeocaboque wæætë, Dodäni näni wææ angainö ante mönö ëñente cæcäimpa, ante ëñente quëwëmönipa. Botö iñömö Paditeobo inömo inte mäninö ante cöwë Ao ante godömenque nanguï cæte quëwentabopa. ïninge oodeoidi do againäni inönäni inte Ao ante bai, Näwangä Pabodo ëñente quëwengampa,

ante apænecædönänimpa. ⁶ Mönitö mäemæidi inänite apænedinque Wængongui, Minitö beyæ cöwë pönö waa cæcæboimpa, ante nänö angainö bai cæcä beyænque mönö watapæ bacæimpa, ante botö pönëmopa.”

“Nöwo iñömö mänine botö pönönö beyænque iinäni, Pabodo ingante apænte ancæminimpa, ante ænte mämönäni pöninque botö minitö weca a ongömo aedäni. ⁷ Wængongui, Minitö beyæ pönö waa cæcæboimpa, ante nänö angainö ante iinque bacæimpa, ante möni pönönö beyænque möni oodeo pægaincabo önompo tipæmpoga go mencaboga mänimpomöni imöni iñömö woyowotæ itæde, Wængongui ingampa, ante tömengä beyæ cæte quëwëmönipa. Incæte awënë odeyebi, ëñëmi. Wængongui, Cöwë cæcæboimpa, ante nänö angainö ante möni pönönö beyænque oodeoidi incæ botö imote, Wiwa cæbipa töö, ante piinäni. ⁸ Minitö iminite ämo apænemini ëñëmoedäni. Do wäninäni iñönänite Wængongui, Botö pönö cæbo ate ñäni ömæmoncædänimpa, angacäimpa. Minitö iñæmpa, Wængongui ædö cæte mänömaï cæquiringää, ante pönente wædinque quinante Baa änewëmiiii,” ante Pabodo angacäimpa.

Pabodo, Coditoidi inänite togænte pantabopa, angampa

⁹ Äninqe Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wëenënedë edæ oodeoidi näni pönëwënö bai pönengaboimpa. Mäniñedë botö Itota wodi Näatadeta quëwengaingä ëmowo ante näni pönönö ante piinte cædinque nanguï wido cæquënëmo imopa, ante pönëwentabopa. ¹⁰ İninqe botö Eedotadëe iñömö quëwëninque mäninonque ante cægaboimpa. Mäniñedë edæ, Wængongui quï, ante në godönäni ñænænäni inänite antabopa. Ämo Ao ante tömënëni në änäni inte yewæmonte pædæ pönönäni æninqe botö

Wængongui Awënë quinäni nangui inäni inänite bæi ongonte änninque në tee mönebo ingaboimpa. Ayä tömënëni inänite wænoncæ cæyönäni botö cöwë godö Ao angaboimpa. ¹¹ Botö wayömö wayömö godinque oodeidi odömöincönë wantæ wantæ iñö go guidinque, Wængongui Awënë quinäni tömengä ingante godö wënæ wënæ ante piincädänimpa, ante cædinque päedäni, ante nangui ämo pangadänimpa. Ayä tömënëni inänite nangui piinque godömenque ængui badinque botö tömënëni inänite pancæte ante wabæca näni quëwëñömö wabæca näni quëwëñömö incæ togænte gogaboimpa,” ante Pabodo wææ apænecantapa.

*Wadö ante pönente babopa, ante Pabodo adodö angampa
(Näni Cægäinö 9.1-19, 22.6-16)*

¹² Ante apænedinque Pabodo godömenque, “Mänö-mai wabæca go wabæca go cædömo inte Daämaco iñömö gocæte ante cætabopa. Cæyömö, Pabodo iimai cæcæcäimpa, ante Ao ämönipa, ante, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni në änäni inönäni inte botö beyä cadota ante yewämönninque pædæ pönönäni ænte gotabopa. ¹³ Awënë odeyebi, ëñëmi. Mänömai gote idömæ goyömo tæcæ bæcä pönï bayonte nænque nänö näwä bai godömenque näwä öönädë inö botonga möni godongämæ gocaboga pö tömäo guinæ gongæ. ¹⁴ Ate wædinque tömämöni guidömëmæ go go wææñömöni adocanque möni ebedeo tededö tedete öönädë apænecä botö adoboque ëñentabopa. “Taodo. Taodo ämo. Botö imote quänante togænte pämi. Iñæmpa wagada päintoca bai bitö nämä iñæ æwate cowate bai bitö caate wæquinque cæbipa,’ angacäimpa.”

¹⁵ “Angä ëñente wædinque botö, ‘Awënë, æbidö inömi imii.’ Ante ëñente wæyömete, ‘Botö Itota inömo inte bitö në togænte pänimo mänimodö imopa cæbii. ¹⁶ Ñöwo

edæ ængæ gantidique adiyæ næ gongæmi ämopa. Botö beyæ né pönö cæbi ämo edæ bacæbiimpa. Ayæ, Botö ïmote æbänö abii, ante bitö adinö ante né apænebi ämo bayömite botö iincayæ ate godömenque odömömo ate bitö aquinö ante bitö né apænebi ämo bacæbiimpa. Mänömainö ante ämo bacæbiimpa, ante apænecæte ante botö bitö weca ponte a ongömopa. ¹⁷ Ayæ bitö guidänäni oodeoidi incæ wadäni wabæca quëwänäni incæ bitö ïmite wënæ wënæ cæcæ cæyönäni ate botö bitö ïmite gä pe æmpote wææ gompobo beyænque bitö wæætë quëwencæbiimpa. Tömänäni weca botö bitö ïmite da godömo gocæbiimpa. ¹⁸ Tömänäni botö ïmote wede pönänäni ate botö wënæ wënæ näni cædinö ante godö ñimpo cæbo ate tömänäni do botö tæiyæ waëmö badongainäni tönö adocabodäni bai badömo badinque quëwencædänimpa, ante cæbopa. Mänömainö cæcæte ante botö, Bitö Taodobi iñömö tömänäni awinca wi æmonte bai cædinque apænebi ëñëninque tömänäni wæætë edonque adinque ñäö inö gämænö poncædänimpa, ante cæbopa. Tatäna nempo quëwëñönänite bitö wæætë gä pe æmpote bai cædinque odömonte apænebi ëñëninque tömänäni wæætë edæ ocæ ëmænte pöninque Wængonguï nempo quëwencædänimpa, ante bitö ïmite da godömo gocæbiimpa.’ Ante Awënë Itota botö ïmote angä ëñente gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo, Öönædë apænecä ëñente cætabopa, angampa

¹⁹ Mänömai apænedinque Pabodo godömenque, “Awënë odeyebi Agodipa, ëñëmi. Botö wiïmonte bai ayömo öönædë inö né angä nänö angainö ante botö ædö cæte ëñënämai cæquimoo. Edæ do cætabopa. ²⁰ Tänä Daämaco iñömö quëwänäni inänite apænedinque botö ayæ Eedotadëë iñömö godinque mäniñömö quëwänäni inänite apænedinque Oodeabæ quëwänäni inänite go

apæneboque go wayömö oodeo inämaï inäni inänite mao apænedinque iïmainö ante apænebo eññänitapa. Minitö wænæ wænæ mïni cædö ante, Ancaa wæwente awædö, ante ñimpo cædinque Wængongui gämænö edæ pöedäni. Ayæ pöninque mïnitö, Mäninö wænæ wænæ botö cædinö edæ æmæwo ñimpo cæbopa, ante edonque acæimpa, ante cædinque waa cæte quëwëedäni, ante ämo eññänitapa.”

²¹ “Ininque botö mänömaï cæbo beyænque Wængongui oncö ñænæncö boyæ ongöñömote oodeoidi botö imote bæi ongöninque edæ wænoncæ cædänitapa. ²² Mänömaï wænæ wænæ cædäni incæte Wængongui ñöwoönæ ganca botö tönö cöwë godongämæ cæcampa. Ininque botö, Wængongui Awënë æbänö cæcää, ante guiññänämaï inte næ gongæninque awënëidi inänite önönäni que inänite apænedinque apæneboï aedäni. Möitee wodi tönö wadäni Wængongui beyæ næ apænegainäni tönö, Æbänö baquïi, ante apænegadänimpa, ante apænebopa. Mänine tömënäni näni apænegäineque adodö ante apænedinque botö godömenque apænedämaï imo inte edæ iïmainö ante apænebopa. ²³ Möiteeidi iñömö, Mönö Codito cöwë caate wæquingä ingampa, ante apænegadänimpa. Ayæ, Wænte ate tömengä tänocä næ ñäni ömæmöningä inongä inte, Acædänimpa, ante cædinque ñäö tica ënente bai tömengä guidënäni inänite wadäni inänite edæ odömoncæcäimpa, ante yewæmongadänimpa. Botö iñömö, Möiteeidi näni angainö do edæ iinque batimpa, ante apænedinque wadö ante apænedämaï imopa,” ante Pabodo apænegacäimpa.

Agodipa, bitö Codito ingante pönenguënëmi imipa, angä

²⁴ Pabodo mänömaï nämä beyænque tæcæ wææ apæneyongante awënë Peto do ogæ tedinque,

—Ĩñæmpa Pabodo ocai ömæcabi inte tedebe awædö. Nanguĩ wantæpiyæ dibodo adimi inte idiquibæ pönente babiimpa töö.

²⁵ Ante wææ tedecä ëñëninque Pabodo,

—Awënë Peto bitö waa pöni awënë gobedönadodo imi incæte botö wii bitö änö bai imopa. Botö wii idiquibæ pönëmo inte töingä pönëninque näwangä ante apænebopa. ²⁶ Awënë odeye Agodipa guiquënë tömengä mäninö botö apænedö ante tömää ëñengä iñongante tömengä ingante edonque apænebo ëñengampa. Edæ mäninö botö äninö wii awëmö cætimpa, ante pönëninque botö, Awënë odeye incæ do adingä inte ædö cæte ëñënamai inguingä, ante awædö. ²⁷ Awënë odeyebi Agodipa, ñowo bitö imite apænebo ëñëe. Wængonguĩ beyæ näni apænægainö ante bitö pönëmitawo. Do pönëmi imitapa, ante ëñëmopa.

²⁸ Äñongante Agodipa wæætë,

—Ĩñæmpa bitö botö imote wantæ iñö tededinque, Agodipa bitö Codito ingante do pönencæbiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

²⁹ Äñongä Pabodo wæætë,

—Wantæ iñö apænebo incæ wantæpiyæ apænebo incæ bitö botö bai pönëmi waa tobaimopa. Edæ bitö tönö godongämæ ëñëe cönäni tönö mīnitö tömämīni botö bai entawencæmīnimpa, ante botö Wængonguĩ ingante apænebopa. Incæte, Botö bai baedäni, äninque botö, Yaëmengoncoo empocæmīnimpa, ante apænedämaimā intabopa.

³⁰ Ante Pabodo mänömaimā apænecä ëñëninque awënë odeye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awënë Peto, Bedänite, godongämæ ongönäni adobai tömengä tönö ængæ gantidique, ³¹ mänincönë tao godinque iimaimā ante tededänitapa.

—İingä Pabodo wænæ wænæ cædämaï iñongante qui-
nante wææ wänonguii. Quinante apænte wænonguii.
Edæ wænæ wænæ nänö cædinö dæ ampa.

³² Ante tedeyönäni Peto ingante Agodipa apænecan-
tapa.

—Tetædo incæ botö imote apænte ancæcäimpa, ante
Pabodo wiï angä bai botö edæ tömengä ingante do ñimpo
cæcædömoimpa, angacäimpa.

27

Pabodo ingante Odömä iñömö da godönäni gocampa

¹ Mänömainö ante wædinque mänimæ awënëidi, Pa-
bodoidi inänite ñowo Itadiabæ ämö wogaa gocædän-
impa, ante godongämæ Ao änänitapa. Mäniñömö ton-
tadoidi iñömö tæiyæ awënë empedadodo beyænque näni
wææ wänoncabo inönäni inte Empedadodoidi näni änon-
cabo inönänimpa. Tömänäni capitäo Codio nempo Pa-
bodo tönö wadäni nê tee mönete ongöninäni inänite
pædæ godönäni ö æninqe ænte gocantapa. Ayæ botö
Odocabo nê yewæmömo tönö wadäni adobai Pabodo tönö
godongämæ gotamönipa. ² Gäwapæntibæ wedeca gote
ayömöni wipo ñænæmpo Adadämities wäi wocænte näni
ænte pönimpo inte ñowo Atiabæ godinque wayömö go ti
wææ wayömö go ti wææ näni goquimpo adinque mönitö
mänimpodë go guiite gäwapæntibæ wogaa gotamönipa.
Ayæ wacä Aditadoco Mäatedöniabæ Tetadönica iñömö
quëwëningä inte mönitö tönö pö äampodenque go-
cantapa. ³ İimö ate Tidöo näni quëwëñömö pö wäi
wocæñömöni Pabodo ingante capitäo Codio waa cæd-
inque pönö apænecantapa. Bitö æmigoidi weca quiëmë
bitö ænguënënö ante gote ænte pöe, äninque ee acä
tömæwæ gote ëñadinque ænte pongantapa. ⁴ Ayæ
mäniï Tidöo iñömö ëñate wogaa goyömönite möni nê

gocæ cædö woboyæ betamonca pæmæ ate wædinque mōnitō wää tēiwænē Tipidebæ nāni āniwænē wææ cæteinō wogaa gotamōnipa. ⁵ Wää tēiwænē go wodo tebæ gomōnique go tæcæpæ pōnī wogaa godinque Tidi-tiabæ wodo tebæ pōmōnique go Pampidiabæ wodo tebæ pōmōnique go Ditiabæ godinque Mūida nāni quēwēñōmō pō wāi wocæntamōnipa.

⁶ Māniñōmō wacā wipo ñænæmpo Adecantodia nāni ænte pōnimpo adinque capitāo Codio, Itadiabæ goquimpo impa, āninque mōnitō imōnite angā godongāmæ guite wogaa gotamōnipa. ⁷ Tæōnæ iñonte wæñee godinque mōnitō, Æiquedō goquimōnii, ante ancaa cæmōnique go Gōnido nāni quēwēñōmō go wodo tebæ gotamōnipa. Ayæ woboyæ cōwē mōnitō gocæ cædö inō nanguī pōnī pō ate wæmōnique go wää tēiwænē Tadamōne wodo tebæ godinque wawænē Cædeta nāni ānōwænē yaatænque gotamōnipa. ⁸ Māniwænē wææ cæteinō yæwedecaque ancaa cædinque wæñee godinque mōnitō Datea wēmonca wodōiñōmō nāni Waa Wodōiñōmō nāni āniñōmō pontamōnipa. Māniñōmō pōmōni ate wipodē nē cædāni iñōmō, Wipo ñænæmpo wāi wocæñompo nāmā godāmaī ingæimpa, ante cædinque teēmenca gæguincamē inte nāni ñā cæcadodınca guitodōnāni nāñe ñongæ ate wipo godāmaī wāi wocæntapa.

⁹ Māniñōmō wāi wocænte owodique mōnitō, Quingæ pongamō incæ wæñee pōmōmpa, ante wædinque mōnitō, Woboyæ nanguī pæmæ tedæ baquinque mōnitō Wængonguī beyæ ante mōnō cænāmaī eōnæ do iinque batimpa, ante pōnentamōnipa. Īinque mōnitō, Ñōwo mōnō wænguinque wipodē godōmenque gomōmpa, ante wæyōmōni wipo ñænæmpo nē ænte godāni ĩnānite Pabodo nō pōnēninque wææ angantapa.

¹⁰ —Īñānāni, botō ayōmo mōnō ēwente wæquinque

godömenque gomompa. Mäincoo mīni ænte gocco wido cæquinque wipo nä tobæ go ate mönö becadote wænguīque impa cæmīni.

¹¹ Äñongä wipo ñænæmpo nē ēacä tönö wipo capitäo wadö ante apæneda ēñēninque tontado capitäo Codio iñömö Pabodo nänö äninö ante ēñēnämaï cæcantapa.

¹² Wæætē edæ, Iñömö ponte mönö wodöiñömö woboyæ päemæ tedæ iñonte wīi owoīnente wæmompa. Ante wædīnque wodo tömänäni, Pēnite näni wēmonca wodöiñömö nænque tamönö imætæ inö ongöninque woboyæ ante wææ cæte impa cæmöö. Nöwo wadæ godinque Pēnique näni wēmonca wodöiñömö go ti wæænte quēwēninque woboyæ päemæ tedæ iinque päemænte go ate mönö gomonga gocæimpa, ante adoyömö änanitapa.

Wīni cai pompa

¹³ Mänömainö, Gocæimpa, äñönäni ñænæ wipo goquinque woboyæ dipæmæ inö betamonca wædænque päemæ ate wædīnque, Mönö äninö bai ñöwo mönö waa goquinque impa, ante todänitapa. Ayæ wipo ñænæmpo wäi wocæñö teēmenca näni guitodöninca ñöwo gæguīncamenca quingæ iñæ æænö ñænæ wipodē cö cædäni ate mönitö wogaa go Cædeta näni änowænē yæwedecaque gotamönipa.

¹⁴ Mäninö tæcæ gocæ cæyömöni do woboyæ wīni cai Yodocodöno näni änö wää tēiwænē ayaenēmäa inö mämö päemæ pöninque, ¹⁵ wipo ñænæmpo mämö ö ænimpä. Mönitö, Mönö wodöiñömö adodö gocæimpa, ante cædīnque woboyæ pönö gämænö ædö cæte wiya wēnente goquī. Ante wædīnque mönitö ee amöni woboyæ betamonca inö quingæ mämö dadi wēnente da godö mäo gotamönipa. ¹⁶ Wää tēiwænē guiyawænē Caoda näni änowænē dipæmæ inö yæwedeca woboyæ wææ cæteinö godinque mönitö guiyampo möni wää

wëä ænte pönimpo ante, Tobænāmaï impacæimpa, ante pæ pagænte ancaa cædinque wëä pönonte pæ mantamönipa. ¹⁷ Ayæ nê cædāni guiyæmpo gæguincamenca wëä æænonte ñænæmpodë da wënānitapa. Guiyæmpo da wënente ate tømēnāni, Ñænæmpo awæmpacoo wii bede wænecæimpa, ante cædinque ñænæ wipo incæ gæguincamenca wini wini cæte goto winānitapa. Ayæ, Önætamö Tidite nāni ānontamö impa, ante adinque tømēnāni, Æ quingæ gomö bai mönö wænguinque Tidite emōnaiboga go nāne ñongæncædönimpa. Ante pönente guiñente wædinque wæñee gocæte ante cædinque weocoo ñænæmpodë pæmænte mao nāni gocoo incæ wëä wænonte ñö cædinque ee adāni woboyænque wæñee mao gotamönipa.

¹⁸ Wini cai iñömö godömenque woboyæ pæmæninque æpæ mængonta mængonta ante cæ wædinque wipo ñænæmpo incæ æmætæ dadiimæ æmætæ dadiimæ go wætamönipa. Īninque iimö ate tømēnāni, Wipo ömæde bate wodæi bacæimpa, ante cædinque mäincoo ñænæmpodë ongönincoo incæ æpænë edæ wido wido cædāni gotapa. ¹⁹ Waönæ bayonte tømēnāni, Ñænæ wipo quincoo, ante nāni cæincoo incæ nāmā önompoca pancacooga æpænë wido cædāni gotapa. ²⁰ Ayæ tæönæ iñonte nænque edæ tamönāmaï nēmö tamönāmaï i ate mönö, Ædömë gomompa, ante ëñenāmaï inte edæ wætamönipa. Ayæ woboyæ godömenque māmö pæmæñö æpæ nanguï mængonta mængonta cæ wædinque mönitö, Ñöwo quëwenguināmaï imompa, ante edæ pönëninque wætamönipa.

²¹ Mānināni wantæpiyæ cænāmaï ināni adinque Pabodo tæcæguedë ængæ gantidinque tømāmöni ayömöni tømēnāni inānite iimāi apænecantapa.

—Īñānāni, botö ämo ëñëninque Cædeta nāni ānöwænë emö cæte pönāmaï inte ee owoquënëmiini iminitapa.

Edæ mänömaï ee ongömini bai wipo tobænämaï iñonte mīnitö māincoo ewēnāmaï inte wädāmaï incädömin-impā. ²² Nōwo guiquēnē guiñēnāmaï piyānē cæte quēwēedāni. Nænæ wipo mönō goimpo incæ tobænte bacæimpa. Nāwangā impā. Incæte waomö iñömö wænāmaï tōmāmö mīimö quēwenguimö imompa. ²³ Botö iñömö edæ Wængongui quimo inōmo inte botö, Wængongui ingampa, ante tōmengā beyæ cæbopa. Nōwoönæ woyowotæ tōmengā anquedo botö weca pōn-
inque, ²⁴ botö imote apænecā eñentabopa. “Pabodo, guiñēnāmaï ie. Tæiyæ awēnē Tetædo weca bitö cōwē gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitö beyæ waadete pōnō cædinque Wængongui bitö tōnō adopodē godongämæ godāni inānite do angā quēwencædānimpa.” ²⁵ Ante mänömaï pōnō apænecā eñēnimo inte botö wæætē mīnitö iminite, Guiñēnāmaï imīni inte pōnencæminimpa, ämopa. Tōmengā nānō apænedö baquinö anguēnē, ante botö Wængongui ingante nē wede pōnēmo inte ämopa. ²⁶ Incæte wipo ñænæmpoque wää tēiwænē wawænē godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷ İninqe mēa Wængongui itædē iñonte woboyæ ayæ pæmæ mão godinque mönitö Adodiaticopæ näni änömāa wadö wadö wogaa gotamōnipa. Mānimpoönæ iinqe go ate woyowotæ ayaönænēña iñonte wipo ñænæmpodē nē cædāni iñömö, Onguipoiya obo pōmompā, ante pōnēnānitapa. ²⁸ Tömēnāni, Ægancadö ii, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todēinta i tei mēetodo impā, ante adinque ayæ godōmenque godinque pædæ guidonte adinque tōmēnāni, Nōwo edæ pōnōmenque bæintitiæte mēetodo impā, ante wædānitapa. ²⁹ Dicaboga pōni edæ gomö tamēñedāni, ante guiñente wædinque, Nænæ wipo wāi wocængæimpa, ante teēmenca näni guitodōninca menca go mencaa yæmiñæmpo

inö edæ guitodönänitapa. Ayä, Ñäö ba waa tobaimpa, ante Wængonguï ingante apænedinque edæ wäi wocænte a owotamönipa. ³⁰ Wipo ñænæmpo në cædäni guiquënë, Mönö wodii winongæimpa, ante awëmö cædinque waca näni guitodöninca yæcadopo inö guitodoncæte ante cæte bai babæ cædinque, Mönö awëmö goquimpo, ante guiyä wipo incæ pædæ wæænnoncæ cædänitapa. ³¹ Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænönönäni Pabodo iñömö tontado capitäö tönö tontadoidi inänite angantapa.

—Iinäni wipo ñænæmpo në cædäni inte ñænæ wipodë ongönämaï inäni bai minitö ædö cæte nämä cæte quëwenguimïni.

³² Angä ëñente wædinque tontadoidi guiquënë ñænæ wipo në cædäni näni awëmö gocæ cædimpo gæguin-camë aa wiyænäni ininque guiyæmpo tæi guite æmäwo gotimpa.

³³ Tæcæ oque pönente iñonte Pabodo iñömö, Tömämïni cænguï cæedäni, ante nanguï äninque,

—Ñöwo mäa Wængonguï itädë iñonte minitö ancai guiñente wædinque ee ate cænämaï quëwëmïni abopa.

³⁴ Ñöwo iñömö minitö iminite, Cæedäni, ämopa. Cænte quëwenguënë cæmïni, ämopa. Minitö æcämenque incæ tömämïni wænämaï incæmïnimpa.

³⁵ Äninque tömänäni waa ayönäni Pabodo päö æn-inque Wængonguï ingante, Waa pönömi cæmönipa. Ante apænedinque ao mänte cængä. ³⁶ Adinque tömënäni, Mönö quëwengæimpa, ante ganca pönente wædinque tömänäni cænänitapa. ³⁷ Wipodë möni adopodë gocabo iñömö dotiento tetenta i tei mänimpomöni intamönipa.

³⁸ Mänömaï cædinque tömënäni eyepæ cænäni ate edæ, Wipo teëmë emiñænte önætämö iñömö gobaimpa, ante guiñente wædinque, Wodäi bacæimpa, ante cædinque mönitö cænguï tömëmö incæ æpænë gäwapænë wido cægadänimpa.

Wipo ñænæmpo incæ goyæ guiipa

³⁹ Mäniï ñäö bayö ömæ adinque ñænæ wipo në cädäni iñömö, ñimæ quimæmë impa, ante eññämäi inäni inäni-tapa. Wæætë cöwä ayönäni, Æpæ wedeca togaa paodämæ iñömö emönai impa, ante adinque, Eyepæ imö ininque mönö emönai boga wipo näñe ñongæimpa. ⁴⁰ Ante cædinque teëmenca näni guitodönincacoo emö cæte gocæte ante gæguincamë aa wiyæninque ñimpo cädäni tadömengadæ ee ongontapa. Ayæ wiyaimpa mempaa tömönäni wäi wocæñedë yæmiñæmpoya inö näni goti winimpa incæ ñöwo wæætë edæ, Wipo töö gocæimpa, ante ñi cædinque æpænë wæætë pædæ guidönäni-tapa. Ayæ, Woboyæ pæmænte mäo gocæimpa, ante ñænæ wipo weocoo adocooque yæcadopo pædæ æænonte wo cädäni ate emönai boga togaa paodämæ iñömö töingä mäo gotamönipa. ⁴¹ Incæte tæcæ goyömöni önætämö iñömö näñe ñongæntapa. Wipo yæcado näñe ñongæ adinque mönitö, Mönö ædö cæte goquiï, ante wæyömöni æpæ nanguï mængonta mængonta cæ beyænque yæmiñæmpo nä tobæninque panguiimæ panguiimæ æmæwo gopotapa.

⁴² Tæcæ tobæñö tontadoidi guiquënë, Nè tee mönete ongönäni wii tæi tæi pante wodii winonguinäni, ante wææ cædinque tömönäni inänite wænönæ cädäni-tapa. ⁴³ Adinque tontado capitäö iñömö, Pabodo cöwë quëwencæcäimpa, ante cædinque tömönäni näni cæcæ cædinö ante wææ angä eññente ñimpo cädäni-tapa. Ayæ mönitö imönite, Nè ipo cæmiini iñömö täno æpænë tæi guidinque önompoca compo compo go tömæwæ ömaa goedäni, angä eññente gotamönipa. ⁴⁴ Wädäni ipo cädämaï inäni inänite tömengä, Minitö guiquënë awæmpaa incæ wipopa tobænimpaa incæ näñe ñongæninque wiyacæ wiyacæ goedäni, angä eññente godäni-tapa. Mänömaï eññente cædinque mönitö edæ tömämöni æpæmpo

becadote wänämaï inte ömaa edæ tömäwäwä pongamön-
impa.

28

Wää tēiwänē Mänatabæ Pabodo ponte quēwengampa

¹ Æpæmpo becadote wänämaï inte tömämöni ömaa taote ēññömönite, Wää tēiwänē iiwänē Mänatabæ impa, ante apænedäni ēñentamönipa. ² Mäniömæ quēwänäni iñömö wii wadäni bai cædinque mönitö imönite waadete cädänitapa. Cöönæ ayæ nanguï cæ ate yoguite wäyömönite tömönäni gonga tänöningue, Pö ootoedäni, änäni gonga tömämöni bæcoyömö oototamönipa. ³ Pabodo iñömö önompoca gæte tēnewæ baco ænte mämö ñö cæyongä gonga ocoi ä wædinque tæntæ gongapamö manta Pabodo önompo æo pocænte ñinga cädämaï ee engate owo wæcä. ⁴ Adinque iñömö quēwänäni wæætē näni cabo nämäneque tededinque, “Iingä iñömö waocä ingante nē wæningä ingä awädö. Tömengä æpæmpo becadote wänämaï iñongante edæ mönö nö cæte pänongä incæ tömengä ingante ata cæpodämaï inte angä ate ñöwo quēwenguinämaï incæcäimpa.”

⁵ Ante wapiticæ ante pönente tedeyönänite Pabodo iñömö pongadämaï ingä inte pipo cæcä tæntæ ñingacæ gongapamö togodo guiite gonga gonte wængantapa. ⁶ Adinque tömönäni, Tincadö pæncæ pæncæ mempoqingä, ante ayæ, Tincadö iñontobæ tæi go wæænte wænguingä, ante acæte ante wantæpiyæ cöwä ayönäni, Ayæ dæ pongadämaï i inque ingampa, ante adinque tömönäni wæætē edæ, Æ iingä wacä wængonguï inongä inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pönänitapa.

⁷ Ayæ mäniwænē awēnē Pobidio iñömö tömengä quincodē möni ömaa pöñömö eyequei intapa. Tömengä, Oncönē pö guiite quēwēedāni, angä pö guiite mönitö mēönaa go adoönæque quēwēñömöni tömengä waadete pönö cæcä ate waa quēwentamönipa. ⁸ Pobidio mänömaï waa cæcä quēwēñömöni, Tömengä mæmpo wepæ tönö gömæ cæte daicawo gawænte möimoga a öñongampa. Ante apænedāni wædinque Pabodo tömengä weca guiidique Wængonguï ingante apænedinque gampocä ate waa bantapa. ⁹ Pabodo mänömaï cæcä adinque mäniwænē tömäo gode änāni ēñente wædinque nē wēnæ wēnæ ināni inānite Pabodo weca ænte mämö ænte mämö cæyönāni tömänāni Wængonguï cæcä waa badānitapa. ¹⁰ Mäniñömö quēwēnāni mönitö imönite wæætē pönö waa apænedinque cōwē waa cædānitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmöni adinque quiēmē möni ænguēnēnō ante adinque tömēnāni, Minitö ænte goquï, ante eyepæ pöni ænte mämö da wēnāni ænte gotamönipa.

Odömä iñömö Pabodo pongampa

¹¹ Ayæ mönitö Mänatabæ iñömö mengäa go adocanque mämonque quēwēninqe gocæte ante cædinque, Äancadēnaquepo, Adecantodia iñömö quēwēnāni nāni pemonte änimpodē go guitamönipa. Tömēnāni wængonguïna Catodo tönö Podoco awinca bai ante badöninque tömēnāni ñænæ wipocado gö cædinque wipo ñænæmpo emöwo, Äancadēnaquepo impopa, ante pemönönānimpa. Mänimpo Mänatabæ wēmonca wodöiñömö do pöninque päemæ tedæ wäi wocæ adinque mönitö iñömö mänimpodē go guiidique wogaa gotamönipa. ¹² Godinque Tidacota iñömö nāni wēmonca wodöiñömö pö wäi wocæninqe mönitö mēönaa go adoönæque quēwentamönipa. ¹³ Ayæ wadæ godinque Odegüio nāni quēwēñömö pontamönipa. Iimö ate

dipämæ gämænö woboyæ betamonca wædænque pämæ wædinque mönitö wadæ godinque waönæ ate Poteodi quëwënāni nāni wëmonca wodöiñömö æmæwo pö ti wææninque tömæwæ gotamönipa.

¹⁴ Tömæwæ godinque Poteodi nāni quëwëñömö ponte ayömöni nē pönēnāni nāni cabo ongönāni atamönipa. Tömēnāni, Adoque Wængonguī itädē mönitö tönö ee owoedāni, ānāni Ao ante mönitö tömēnāni nāni ān-impoga māniñömö quëwentamönipa. Ayæ ate Odömā taadonque gotamönipa. ¹⁵ Odömā iñömö quëwente nē pönēnāni iñömö, Pabodoidi oo pönānipa, ante do ēñēnāni inte doönæ tadinque mönitö imönite bee tencæte ante pönānitapa. Pancadāniya iñömö Apio nāni godonte æiñömö ganca pöninque mönitö imönite māmö bee tēnāni ate godongāmæ gotamönipa. Godinque, Cæincö, ante Menconga go Adoconque, nāni āñömö māniñömö pönömöni wadāni māmö bee tēnānitapa. Mānīnāni inānite adinque Pabodo iñömö, Nōwo iñömö wampo pönēmopa, āninque Wængonguī ingante waa ate pönēn- inque apænecantapa. ¹⁶ Ayæ odömānoidi nāni nan- guī quëwëñömö Odömā nāni āñömö pönömöni tontado capitäo iñömö nē tee mönedināni wadāni inānite tö- mengä awënë nempo pædæ godöinque Pabodo ingante tee mönedāmaī ingantapa. Wæætē wacönē nānēnē ænte māodāni quëwëñongante tontado adocanque tömengä ingante wææ wānönongäimpa.

Odömā iñömö Pabodo quëwengampa

¹⁷ Māniñömö ponte ate Pabodo mēönaa go adoönæque ate oodeoidi nē ānāni inānite āñecä godongāmæ pönāni ate tömēnāni inānite,

—Botö tönīñamīni, ēñēedāni. Mönö guidēnāni inānite wēnæ wēnæ cædāmaī inte botö dodāni nāni angainö ante wido cædāmaī iñömote oodeoidi incæ Eedotadēē iñömö

botö imote bæi ongöinque æninque odömänoidi nempo pædæ godönäni gotabopa. ¹⁸ Odömänoidi guiquënë botö imote apænte äninque, Æbänö cæcantawo, ante ancaa ante adinque, Pabodo dicæ tömengä nänö wænguinque wënæ wënæ cæcäa, ante adinque botö imote ñimpo cæcæte ante cædänitapa. ¹⁹ Odömänoidi botö imote ñimpo cæcæte ante cæyönäni oodeoidi wæætë ancaa Baa änäni ëñente wædinque botö iñömö edæ, Odömänoidi tæiyæ awënë Tetædo incæ botö imote apænte angüë-nengä ingampa, antabopa. Mänömaï äñimo incæte botö awënë Tetædo weca ongöinque, Botö guidänäni wënæ wënæ cædänitapa, ante wæætë piinte änämaï incæboimpa. ²⁰ Mänömaï beyæ minitö iminite apæncæte ante botö, Pöedäni, antabopa. Ñöwo apænebo ëñeedäni. Mönö idægocabo iñömö, Mönö në ponguingä Codito pönö cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante mönö pönëmompä. Mäniinö mönö pönengäinö beyænque botö daagömë ñänoncapoïmo a ongömo aedäni.

²¹ Ante apæneyongante tömënäni wæætë Pabodo ingante apænedinque,

—Oodeabæ quëwënäni bitö imite ante yewämöninque cadota pædæ pönönäni dicæ æmöniyaa. Mönitö tönñadäni Oodeabæ quëwente pöninque bitö imitedö ante dicæ wiwa änäniyaa. Bitö wiwa cædinö ante yewämöninque odömönämaï inönänimpa. ²² Mänömaï i incæte wayömö wayömö tömämæ quëwënäni, Mäniinäni Coditoidi iñömö wënæ wënæ cædäni inänipa, ante piinte tededäni do ëñëmöni ininque mönitö, Bitö ayömi Coditoidi æbänö cædäni inänii. Æbänö pönëmii, ante ëñencæte ante wämönipa.

²³ Äninque tömënäni, Iñönæ godongämæ bee tëninque ëñengäimpa, äninque wadæ godänitapa. Ayæ wæætë mäniönæ näni äniönæ iinque ba ate ocæ ëmænte

põñönāni tæiyænāni bee tēninqe Pabodo weca godongāmæ pönānitapa. Pönāni adinqe Pabodo iñömö baänæ contadingä gāwadecæ pōni apænedinqe, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mönō quēwengäimpa, ante apæncantapa. Ayæ, Möitee wodi tönō Wængonguī beyæ nē apænegaināni, Mönō Codito ponte cæcæcäimpa, ante nāni angainö bai Itota iñömö ñowo ponte tōmänö ante do iinque cægacäimpa. Nāwangä impa, ante botō apænebo ēñēmaimīnīpa, ante Pabodo oodeoidi inānite apæncantapa. ²⁴ Angä ēñēninqe pancadāniya, Pabodo nāwangä angampa, änānitapa. Pancadāniya guiquēnē, Wīi pönēinente awædō, änānitapa. ²⁵ Nāni cabo incæ mänōmaī wæætedō wæætē apænete wadæ gocæ cæyönānite Pabodo wæætē æmæwo apæncantapa.

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca apæncä ēñēninqe Itaiya wodi doyedē mīnitō mæmæidi inānite nāwangä ante apænegacäimpa.

²⁶ “Itaiya ēñēmi, bitō oodeoidi weca godinque iīmaī ante apænebi ēñencädānimpa.

Mīnitō önōmoncaque ēñēninqe ēñēnāmaī incæmīnīmpa.

Awincaque adinqe cōwē adāmaī incæmīnīmpa, ante apænebi ēñencädānimpa.

²⁷ Iñāni edæ mīmō ömædēnāni inte wīi ēñēinente wæwædō,

āninqe ædō cæte ēñenguināni.

Awinca wīi aīnente awædō, änāni inte ædō cæte aquināni.

Edæ mīmō enēnāni inte bai tōmēnāni awinca wi æmonte adinqe

önōmonca wi æmoncate ēñencädönānimpa.

Edæ mīmō nö pönēninqe dadi emænte botō gämænō pönāni bai

botō do godō cæbo waa bacädönānimpa.”

Ante Itaiya wodi mīnitō mǣmǣidi beyǣ ämotamīni ante bai yewǣmongacäimpa. ²⁸ İninque mīnitō oodeoidi inōmīni inte ēñēnāmaī imīni adinque Wængonguī ñōwo wǣætē, Botō pōnō ämo beyænque quēwencǣmīnīmpa, ante oodeo ināmaī ināni inānite do apǣnecǣ cǣcampa. Tömēnāni guiquēñē ædǣmō waa ēñenguīnāni inānīpa, ante apǣnebo ēñēmaīmīnīpa, ante Pabodo apǣnecantapa.

²⁹ Mänōmaī apǣnecǣ ēñente wǣdinque oodeoidi näni cabo nanguī pōni wǣætedō wǣætē äninque wadǣ godānitapa. ³⁰ Pabodo inōmō oncō ænte quēwencǣte ante tömēnāni näni godonte äinta pǣdǣ godōninque wacǣ oncō incǣ tömengǣ oncō bai bayō mänincōñē wadepo mēnepoga quēwengantapa. Ayǣ, Æcānō ēñacǣ pōinēna cōwē botō weca waa ponguīmīni, ante quēwēninque tömengǣ nē pōnāni inānite apǣnecǣ ēñēnōnānīmpa. ³¹ Ayǣ nē wǣæ wānōnāni cōwē Baa änāmaī inōnāni tömengǣ guīñēnāmaī apǣnedinque, Wængonguī Awēñē Odeye nempo mönō quēwengǣimpa, ante apǣnedinque, Mönō Awēñē Itota Codito æbānō cægacāi, ante edonque odōmonte apǣnecǣ ēñengadānīmpa.

Wængongui nänö Apænegainö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

